

Jaarstukken

Gemeente Aalten 2021

Inhoudsopgave jaarstukken 2021

Jaarverslag 6
Aanbieding en wetenswaardigheden 8
Financiële afsluiting 10
Samenstelling van het bestuur 13
Kerngegevens van de gemeente 14
Programmaverantwoording 15
Programma 1 Ruimte 17
Programma 2 Sociaal domein 25
Programma 3 Bedrijfsvoering 37
Paragrafen 42
Paragraaf Bedrijfsvoering 43
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 47
Paragraaf Lokale heffingen 50
Paragraaf Financiering 53
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 56
Paragraaf Grondbeleid 58
Paragraaf Verbonden partijen 63
Paragraaf Corona 67
Paragraaf Demografische Ontwikkeling 75
Jaarrekening 78
De balans per 31 december 79
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 81
De toelichtingen 82
Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling 82
Toelichting op de balans per 31 december 2021 86
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 97
Begrotingswijzigingen 2021 98
Programma 1 Ruimte 99
Programma 2 Sociaal domein 102
Programma 3 Bedrijfsvoering 106
Incidentele baten en lasten en structurele mutaties op de reserves 110
Algemene Dekkingsmiddelen 112
Onvoorzien 113
Analyse begrotingsafwijking en begrotingsrechtmatigheid 114
Stand van zaken kredieten 115
Bijlage Single information, Single audit (SiSa) 116
Het overzicht van baten en lasten per taakveld 126
Het verdelingsprincipe van de taakvelden over de programma's 127
Controleverklaring 128
Vaststellen en bestemming rekeningsaldo 134
Lijst met gebruikte afkortingen 135

Aanbieding en wetenswaardigheden

Eind goed, niet al goed

Het jaar 2021 is door de recente grootschalige en gruwelijke Russische inval in Oekraïne alweer wat verder de geschiedenis in gedreven. Toch was 2021 een opmerkelijk jaar dat gebukt ging onder de op en neer golvende maatschappelijke gevolgen van het coronavirus. Het begon al in januari 2021 met het afkondigen van strengere maatregelen zoals de avondklok, in juni versoepelingen alom en in de zomer ging de samenleving weer open. Op het eind van het jaar liep het aantal besmettingen op, nam de druk op de ziekenhuizen weer toe en sloot Nederland het jaar af met een brede lockdown. Ook Aaltense inwoners en bedrijven werden in meer of mindere mate getroffen. Waar mogelijk en realistisch bood de gemeente ondersteuning. Sowieso stond de gemeentelijke inzet niet stil. Er werden veel zaken opgepakt, aangezwengeld en/of gerealiseerd. In deze jaarrekening wordt zowel financieel als inhoudelijk verslag gedaan over de vele ins en outs die er in de gemeente Aalten speelden.

Hoe zag 2021 er financieel uit? Kortweg: het jaar verliep grillig, maar eindigde rooskleurig. Vooraf sloot de programmabegroting 2021 met een saldo van zo goed als 0. In de Najaarsnota 2020 leidde onder meer het één jaar doorschuiven van niet-gemaakte kosten van één miljoen euro tot een tekort van 1,1 miljoen euro. Mede door de vrijval van de post onvoorzien van € 200.000 was het tekort in de voorjaarsnota 2021 teruggelopen naar € 800.000. Het nadeel sloeg om in een verwacht voordelig saldo van ruim 1,7 miljoen ten tijde van de Najaarsnota 2021. Belangrijkste oorzaken hiervoor waren een fors hogere uitkering uit het gemeentefonds van 2 miljoen en het doorschuiven van ruim 1,2 miljoen euro aan kosten naar 2022. Na het sluiten van de boeken is de eindstand in deze jaarrekening een voordelig resultaat voor bestemming van ruim 2,7 miljoen euro. Meevallers zaten onder meer bij de benodigde wethoudersvoorzieningen voor pensioen en wachtgeld, de algemene uitkering en niet bestede coronamiddelen van € 498.000. Tegenvaller was het fors oplopen in de laatste maanden van de kosten voor ingekochte jeugdzorg. Ook is de begin 2022 bepaalde afkoopsom van € 375.000, die betaald moet worden vanwege het uittreden bij de Stadsbank Oost Nederland, al verwerkt in de cijfers. Op pagina 10 van deze jaarrekening is een toelichtend overzicht met de grootste verschillen opgenomen.

In dit jaarverslag vallen ook de diverse inhoudelijke ontwikkelingen te lezen. Zo werd de fundering gelegd onder de bouwplannen voor locaties als De Wegwijzer, Singelweg (Groene Kamer) en het terrein van de voormalige technische school. De herinrichting van de Dijkstraat en Admiraal de Ruyterstraat is niemand ontgaan. Binnen dit project zijn de Global Goals toegepast. Tevens hebben we besloten om ons aan te melden als Global Goal gemeente. Er werd progressie gemaakt bij het werken aan de brede klimaatopgaven en in het kader van duurzaamheid werd de Regionale Energiestrategie (RES1.0) in september vastgesteld door de gemeenteraad. Fiets- en verkeersveiligheid kregen nieuwe impulsen. Samen met Oost Gelre en Winterswijk wordt gewerkt aan behoud en versterking van het fraaie landschap in de oostelijke Achterhoek en de buslijn mit Nachbar Bocholt is inmiddels een blijvertje.
Er werd werk gemaakt van de afwikkeling van de 56 aanvragen vanuit de tijdelijke subsidiemaatregel stimulering van activiteiten door corona. In deze context vervulden de talentverbinders een belangrijke rol bij de ondersteuning van maatschappelijke organisaties en inwoners om de gevolgen van corona zoveel mogelijk te beperken. Zij organiseerden ook de sport- en cultuur carrousel voor kinderen. Het sociaal domein stond verder in het teken van de zorgtransformatie. In oktober volgde vaststelling van de Nota Sociaal Domein en met partners uit het veld is actief invulling gegeven aan het sport- en leefstijlakkoord ‘Heel Aalten beweegt’. De slagkracht van de brandweer werd in samenwerking met buurpost Süderwick versterkt en in de strijd tegen ondermijning verbeterde het gemeentelijk juridisch instrumentarium en de samenwerking met andere instanties.

Corona had ook een enorme impact op de gemeentelijke dienstverlening. Deze heeft op veel onderdelen meer op afstand gewerkt, maar is geen moment echt in gevaar geweest. Spontaan binnenlopen is vervangen door werken op afspraak. Dit is allemaal goed verlopen. Het aantal inkomende telefoontjes is wel fors toegenomen naar ruim 50.000 per jaar. In 2021 startte een vernieuwingstraject voor zowel de gemeentelijke website als het interne intranet. Ook werd door een onachtzaamheid de gemeente in verlegenheid gebracht door een grootschalig datalek bij de leerplicht. Naar aanleiding hiervan zijn de regels aangescherpt.

Het blijkt keer op keer hoe moeilijk het is om de kosten voor de Wmo en jeugdzorg in te schatten. In de loop van 2022 komt daar nog het nieuwe inkoopmodel zorg bij, wat een extra onzekerheid met zich meebrengt. Het rekeningresultaat laat toe om wat extra veiligheid in te bouwen. Daarom stelt het college voor om 1 miljoen euro van het positieve resultaat af te zonderen en in een nieuw in te stellen reserve Inkoop zorg te storten. Zodoende treffen eventuele toekomstige tegenvallers door het nieuwe inkoopmodel zorg niet onmiddellijk de algemene reserve, maar kunnen over-en onderschrijdingen door de nieuwe zorginkoop met deze reserve verrekend worden. Het restant van het positieve resultaat van ruim 1,7 miljoen euro wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Hiervan wordt het deel van de niet bestede coronabudgetten ad € 498.000 bestemd voor toekomstige corona gerelateerde uitgaven.
Helaas geeft het positieve rekeningresultaat geen garanties voor de toekomst. Het voedt wel de algemene reserve, die meer vet op de botten krijgt. Dat is weer goed voor het weerstandsvermogen in deze (ook financieel) roerige tijden.

Wordt vervolgd, hopelijk in vrede!!

Financiële afsluiting

Financieel sluiten we het jaar 2021 af met een overschot van **€ 2.753.274.**

Hieronder wordt in het kort aangegeven wat de kenmerkende verschillen zijn ten opzichte van de laatste rapportage, dat is de Najaarsnota 2021. Het betreft dan bedragen boven de € 50.000 met omschrijving en een korte toelichting. Het gaat dus uitdrukkelijk niet om alle verschillen per programma. Deze toelichting staat in het tweede gedeelte van dit boekwerk bij de jaarrekening.

De bedoeling hier is om in één oogopslag te zien wat de belangrijkste verschillen zijn ten opzichte van de Najaarsnota 2021.

Rekeningsaldo			
	Stand Najaarsnota 2021 (overschot)		1.750.193
		Verschillen jaarrekening	
Programma 1	Groot onderhoud wegen	83.000	voordeel
Programma 1	Bouwleges	97.000	voordeel
Programma 2	Voorziening pensioen en wachtgeld wethouders	269.000	voordeel
Programma 2	Wmo voorzieningen	147.000	voordeel
Programma 2	Stadsbank Oost Nederland	375.000	nadeel
Programma 2	Wmo Huishoudelijke Hulp	120.000	nadeel
Programma 2	Jeugdzorg	563.000	nadeel
Programma 3	ICT Samenwerking	69.000	voordeel
Programma 3	Algemene uitkering	326.000	voordeel
Programma 3	Coronabudget	498.000	voordeel
	Overige mutaties	572.081	voordeel
			1.003.081
	Resultaat jaarrekening 2021 (overschot)		2.753.274

Toelichting op deze posten.
Programma 1 Ruimte
Groot onderhoud wegen
Bij het groot onderhoud wegen is een voordeel geweest op het asfaltbestek. Een aantal werkzaamheden, zoals het project aan de Hofstraat, is doorgeschoven naar 2022. In 2021 geeft dit een voordeel van € 83.000.

Bouwleges
Hogere opbrengst bouwleges in verband met grote eenmalige projecten van € 97.000.

Programma 2 Sociaal domein
Voorziening pensioen en wachtgeld wethouders
Door een gunstige ontwikkeling van de rekenrente en de sterftetabellen en beperkte mutaties bij de wachtgelden is bij hier per saldo sprake van een vrijval van € 123.000 in plaats van de geraamde toevoeging van € 146.000, voordeel € 269.000.

Wmo voorzieningen
Per saldo is ten opzichte van de begroting € 147.000 minder uitgegeven in 2021. Dat komt onder andere doordat niet alle verwachte grote woningaanpassingen in 2021 zijn uitgevoerd. Het onderhoud van hulpmiddelen en rolstoelen in eigen beheer stimuleert het hergebruik van hulpmiddelen. Daarnaast zorgt een andere manier van indiceren en maatregelen uit het transformatieplan dat er minder hulpmiddelen zijn verstrekt. Dit jaar zijn weinig nieuwe complexe rolstoelen verstrekt. De uitgaven hiervoor verschillen sterk, doordat de inkoopprijs van een complexe rolstoel hoog is en het aantal verstrekte rolstoelen per jaar verschilt.

Stadsbank Oost Nederland
Vanwege de uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland is de afgesproken afkoopsom ter hoogte van € 375.000 reeds als verplichting opgenomen. Deze afkoopsom is begin 2022 overeengekomen.

Wmo Huishoudelijke Hulp
De facturen voor huishoudelijke hulp komen ongeveer € 120.000 hoger uit dan begroot. De aanzuigende werking heeft ook in 2021 invloed gehad op het aantal aanvragen en de verdere vergrijzing zet door.

Jeugdzorg
De gemaakte kosten voor jeugdzorg vertonen op het eind van het jaar een overschrijding van € 563.000. Wordt ingezoomd dan verklaren de overschrijdingen bij jeugdhulp met verblijfskosten € 184.000, jeugd GGZ € 201.000, crisiszorg € 74.000 (meer kinderen uit huis geplaatst), dagbehandeling € 30.000 en de geëscaleerde zorg met € 74.000 dit tekort. De toelichting staat verder te lezen bij programma 2 in de jaarrekening.

Programma 3 Bedrijfsvoering
ICT samenwerking
De kosten op het gebied van ICT zijn in 2021 lager uitgevallen dan was begroot. Doordat we meer wisseling hadden van (tijdelijke) medewerkers zijn onder meer de licentiekosten van Microsoft gestegen. Dit heeft echter een minder negatief effect gehad dan vooraf ingeschat. Per saldo levert dit een voordeel op van € 69.000.

Algemene uitkering
De raming voor de algemene uitkering is aangepast met de effecten uit de circulaires tot en met september 2021. Ook zijn de aantallen van de verschillende rekenmaatstaven van de algemene uitkering aangepast aan de op dat moment laatst bekende specificatie van het Rijk.
Uiteindelijk is over 2021 € 326.000 meer ontvangen (dit is exclusief het zesde coronasteunpakket van € 293.000). De oorzaken liggen in een voordelige afrekening over 2019 van € 46.000 en extra middelen voor versterking van de dienstverlening als gevolg van de toeslagenaffaire ad € 133.000. Daarnaast zijn er diverse mutaties voor een totaalbedrag van € 147.000 die we hier onder één noemer rangschikken. Te denken valt onder andere aan mantelzorgbeleid, cruciale jeugdzorg en bommenregeling.

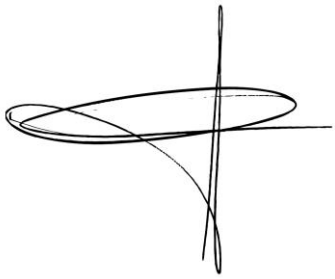
Coronabudget
In de jaarrekening 2021 is een overschot van € 498.000 op de coronabudgetten, deze komt door middel van de winstbestemming in 2022 weer beschikbaar voor corona gerelateerde lasten.

Overige mutaties
Er zijn meerdere kleinere mutaties die in de afzonderlijke programma's verder worden verklaard, dit zijn onder andere de hieronder vermelde voordelen:

Programma 1	Bouwgrondexploitaties	€ 38.000;
	Toeristenbelasting	€ 23.000;
	Duurzaamheid	€ 30.000;
Programma 2	Leerlingenvervoer	€ 32.000;
	Sportakkoord	€ 40.000;
	VIT mantelzorg	€ 43.000;
	Armoedebeleid	€ 47.000;
Programma 3	Paspoorten/ID bewijzen	€ 33.000;
	Verkopen grond	€ 44.000.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

De gemeentesecretaris

drs. A.J.M. Gildhuis

De burgemeester

mr. A.B. Stapelkamp

Leeswijzer

Het boekwerk jaarstukken bestaat naast de inleiding uit twee delen: een programmaverantwoording (beleid) en een jaarrekening (financieel).
In de programmaverantwoording (vanaf bladzijde 15) wordt met de bekende stoplichten uitgelegd wat we gedaan hebben met de door de raad vastgestelde begroting. Wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost. Verder zijn in het beleidsgedeelte de verplichte paragrafen opgenomen.

Het tweede deel (vanaf bladzijde 78) bevat de daadwerkelijke jaarrekening met de balans en het overzicht van baten en lasten en de bijlagen. In dit financieel technische gedeelte zijn ook de toelichtingen op de cijfers opgenomen. Meestal gaat het dan om een analyse en verklaring van de grotere verschillen. Per programma is een cijferopstelling per onderdeel opgenomen. Daarna wordt een toelichting gegeven ten opzichte van de gewijzigde begroting. In de financiële overzichten worden baten als negatief bedrag weergegeven, de lasten als een positief bedrag.

De accountant geeft een verklaring over het tweede gedeelte, de jaarrekening. Verder wordt alleen gekeken of er geen tegenstrijdigheden in het boekwerk staan.

Samenstelling van het bestuur

Burgemeester mr. A.B. (Anton) Stapelkamp

Communicatie, Burgerzaken, Verkiezingen Gevonden en verloren voorwerpen, Lijkbezorging, Koninklijke Onderscheidingen, Bestuursondersteuning, Bestuurlijke samenwerking, Euregio en overige internationale contacten, Personeel en organisatie, Openbare orde en veiligheid, Handhaving, Juridische zaken, Veiligheidshuis (huiselijk geweld), Cultuur, musea en erfgoed (representatie), Regio Achterhoek, Burgerparticipatie en Bestuurlijke Vernieuwing.

Wethouder M.J. (Martin) Veldhuizen

1e locoburgemeester, Economische zaken, Weekmarkten, Recreatie en Toerisme, Duurzaamheid, Buitendienst, Beheer begraafplaatsen, Beheer wegen, Riolering, Milieubeheer, afvalverwijdering, afvalverwerking en aanspreekpunt waterschappen.

Wethouder A.J. (Hans) te Lindert

2e locoburgemeester, Onderwijs, Jeugd, Sport, Kinderopvang, Peuterspeelzalen en Gastouderopvang.

Wethouder J.C. (Joop) Wikkerink

3e locoburgemeester, Wmo, Minimabeleid, Schuldhulpverlening, Volksgezondheid/gezondheidszorg, Participatiewet, Welzijn, Dierenwelzijn, Bibliotheek, Subsidiebeleid, Kulturhusen, Inburgering en Lokale en regionale media.

Wethouder T.M.M. (Ted) Kok

4e locoburgemeester, Ruimtelijke Ordening, stedelijke vernieuwing en volkshuisvesting, Financiën, Huisvesting (gebouw), gebouwenbeheer en facilitair, Grondzaken, Exploitatiegronden, Breedband, Wabo, Cultureel erfgoed (beleid), Omgevingswet, Geo-informatie, kadaster en authentieke registraties, ICT en informatiebeveiliging en privacy.

Gemeentesecretaris drs. A.J.M. (Annemieke) Gildhuis

Algemeen directeur

Kerngegevens van de gemeente

A. Sociale structuur		2021	2020
Aantal inwoners		**27.099**	**27.120**
Waarvan:	0 -18 jaar	5.439	5.529
	19 - 64 jaar	15.321	15.394
	65 jaar en ouder	6.339	6.197
Aantal huishoudens in de bijstand		**260**	**278**
Aantal fte SW-medewerkers werkzaam via Laborijn		**206**	**218**

B. Fysieke structuur		2021	2020
Oppervlakte van de gemeente (hectare)		**9.708**	**9.708**
Aantal woningen		**12.092**	**12.027**
Lengte aan wegen (km)		**420**	**420**
Waarvan:	Wegen buiten de bebouwde kom	291	291
	Wegen binnen de bebouwde kom	129	129
Aantal miljoen vierkante meter openbaar groen (inclusief bos)		**1,8**	**1,8**

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording is volgens de bestaande structuur opgebouwd. Eerst volgt de visie conform de vastgestelde begroting. Daarna de wijze waarop het beleid is vastgelegd. Vervolgens worden de doelstellingen uit de begroting behandeld door middel van de 3 W's: 'Wat willen we bereiken, wat hebben we er voor gedaan en wat hebben we bereikt en heeft het gekost'. Door middel van stoplichten wordt aangegeven of het doel is bereikt.

(R) Niet volgens Planning	(O) Niet geheel volgens planning	(G) Volgens Planning

Tevens is per programma een toelichting toegevoegd en een passage over wat er nog meer heeft gespeeld in 2021. Volgens het BBV moeten in het jaarverslag de gerealiseerde baten en lasten worden opgenomen. In de jaarrekening staat een analyse van de verschillen tussen de raming en de werkelijke cijfers.

Ruimte

Programma 1

Programma 1 Ruimte

Programmamanager: G. Sikking

1. Ontwikkelingen binnen dit programma

Uitwerking centrumvisie Dinxperlo

De uitwerking van de centrumvisie is in verschillende deelprojecten opgepakt en zijn momenteel in voorbereiding. Voor locatie de Wegwijzer is momenteel een ontwikkelkader vastgesteld voor de ontwikkeling van woningen voor starters en senioren. Eind 2021 is hier gestart met het uitschrijven van een prijsvraag voor fase 1 (circa 13 woningen) om de markt uit te dagen om met een goed plan te komen.
Voor de herinrichting van het Prins Clausplein, kernwinkelgebied, Heelweg en Allee, is inmiddels een aanbesteding voor een bouwteam gestart. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat alle mogelijke stakeholders de mogelijkheid krijgen om mee te denken en mee te werken aan het ontwerp voor deze gebieden. Ook Stadt Bocholt is nauw betrokken bij dit proces. Zij maken straks onderdeel uit van het bouwteam. Naar verwachting wordt het bouwteam in mei 2022 definitief gegund.
Voor de reductie van het winkelvloeroppervlak buiten het toekomstig kernwinkelgebied was een nader onderzoek in 2021 voorzien. Dit is niet uitgevoerd omdat de ingrijpende coronamaatregelen alle aandacht vroegen van de ondernemers en desbetreffende pandeigenaren. In 2022 wordt met dit onderzoek gestart. Wel heeft de dorpsmanager momenteel intensief contact met de ondernemers en bewoners in het centrum, waarbij hij actief meehelpt om oplossingen te zoeken bij (dreigende) leegstand.

Parkeerdruk centrum Bredevoort

Afgelopen jaar is een onderzoek verricht naar de parkeerverwijzing in Bredevoort. Het huidige parkeerverwijssysteem is hierbij beoordeeld met aandacht voor zichtbaarheid en kwaliteit van de bebording. Daarnaast is de huidige parkeersituatie nader beoordeeld (aantal/type voorzieningen, regulering gebruik en dergelijke) en is er gekeken naar de looproutes van de parkeervoorzieningen naar het centrum en vice versa. Belangrijkste conclusies zijn dat er ontbrekende schakels zijn in het verwijssysteem qua parkeren, dat de looproutes niet geheel duidelijk zijn en dat hier een optimalisatie mogelijk is. Om de parkeersituatie te verbeteren en de verwijzingen naar de omliggende parkeerlocaties te verduidelijken, wordt de bebording vervangen dan wel verduidelijkt.

Concessie laadinfrastructuur

Het aantal elektrische voertuigen neemt sterk toe, ook in de gemeente Aalten. Elektrisch vervoer zorgt voor een significante verbetering van de woon- en leefkwaliteit, zoals een betere luchtkwaliteit, minder geluidsoverlast en minder CO2-uitstoot en dient daarmee meerdere doelen. Voor een belangrijk deel zijn dat batterij-elektrische auto's, die alleen kunnen rijden als de laadinfrastructuur op orde is. Als gezamenlijke overheden hebben we in de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), onderdeel van het Klimaatakkoord, afspraken gemaakt om samen te werken aan voldoende laadinfrastructuur in de openbare ruimte. De gemeente Aalten doet mee in de concessie voor laadinfrastructuur welke tot stand is uitgezet door de provincie Gelderland en Overijssel. Afgelopen jaar is er hard aan gewerkt om de concessie in goede banen te leiden. De bezwaartermijn is inmiddels verlopen en de concessie voor publieke laadinfrastructuur is definitief aan Vattenfall gegund.

Fietsveiligheid en verkeersveiligheid

In 2021 zijn diverse wegen heringericht om de verkeersveiligheid en het fietscomfort te verbeteren. Een groot project waarbij dit goed zichtbaar tot stand is gekomen, is de herinrichting Dijkstraat en Admiraal de Ruyterstraat. Beide wegen zijn succesvol afgewaardeerd naar 30km/u. De vraag naar een afwaardering naar 30km/u zien wij verder toenemen. Het is echter niet wenselijk om wegen zomaar af te waarderen naar 30km/u. Daarbij moet breder gekeken worden naar de benodigde maatregelen en de eventuele effecten op het onderliggend wegennet. In 2021 is de aanzet voor dit onderzoek verder voorbereid en in gang gezet. Naar verwachting wordt dit onderzoek in het tweede kwartaal van 2022 opgeleverd.

Campagne High-Five

Veel van de basisschoolkinderen worden onnodig met de auto naar school gebracht. Deze drukte van auto's zorgt voor drukte in de schoolzone en kan leiden tot onveilige situaties voor de kinderen. Daarnaast leren kinderen niet vroegtijdig om deel te nemen aan het verkeer. De provincie Gelderland en gemeente Aalten vinden het belangrijk dat kinderen vaak en veilig naar school fietsen en lopen. Dit is niet alleen belangrijk voor hun gezondheid, maar doordat ze niet langer afgezet worden door hun ouders zorgt het ook voor minder auto's op de weg en rondom de school. De provincie start in 2022 met twee campagnes die kinderen op unieke manieren stimuleren om vaker naar school te gaan met de fiets of lopend. De gemeente Aalten is hiervoor geselecteerd en hier wordt het project High-Five ingezet. High-Five is een project waarbij kinderen, en vooral ook hun ouders, worden gemotiveerd om meer (samen) te voet en met de fiets naar school te komen. High-Five pakt deze uitdaging aan met een belonings- en belevingsplatform.

Op de looproutes op weg naar school komen checkpoints waar de kinderen een High-Five kunnen geven. Zo verdienen ze munten en hun vooruitgang kunnen ze raadplegen op een game-platform waar ze ook verkeersoefeningen maken. De verzamelde munten kunnen ze inruilen voor leuke beloningen.

Sportaccommodaties
Vanwege de coronamaatregelen waren de sportaccommodaties dit jaar meerdere periodes gesloten. Deze situatie heeft een groot beroep gedaan op creativiteit van sportaanbieders om op alternatieve wijze sport- en beweegactiviteiten aan te kunnen bieden. Dit vergde ook intern de nodige inspanning en flexibiliteit vanuit de verhuurorganisatie en beheer. Er is tijd besteed aan het aanvragen van de tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties en de SPUK IJZ (ijsbanen/zwembaden) en het informeren van onze partners over de telkens wisselende maatregelen via de Nieuwsbrief sport, cultuur en corona.

Woningbouwlocaties
Voor de locatie “Groene Kamer” aan de Singelweg in Aalten is een bestemmingsplan in procedure. Het ontwerp heeft ter inzage gelegen. Het plan maakt de bouw van maximaal 33 woningen mogelijk.
Voor het terrein van de voormalige technische school op de hoek Ludgerstraat/Polstraat/Eligiusstraat/ Molenkamp in Aalten is ook een bestemmingsplan in procedure, het ontwerp heeft ter inzage gelegen. Het bestemmingsplan maakt de bouw van maximaal 54 woningen mogelijk en de start uitvoering van fase 1 staat gepland voor eind 2022.

Basiskwaliteit Landschap
De gemeenten Aalten, Oost Gelre en Winterswijk hebben in 2021 samen een pilot uitgevoerd om de Basiskwaliteit landschap en biodiversiteit in beeld te brengen. De pilot vond plaats in het grensgebied van de drie gemeenten en de resultaten zijn verwerkt in een rapport. Een belangrijk doel van het in kaart brengen van landschapskwaliteit is om gezamenlijk te kunnen werken aan behoud, herstel en versterking van het landschap op bewust gekozen locaties. Bij de pilot is een klankbordgroep van boeren, burgers en natuurliefhebbers betrokken. Op basis van de pilot wordt opdracht gegeven om de rest van de gemeente Aalten in 2022 op eenzelfde wijze in kaart te brengen. Hiervoor is subsidie aangevraagd en ontvangen van de provincie Gelderland.

2. Wat waren onze doelstellingen?

*: betreffen onderwerpen uit het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij.

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
1	**Omgevingswet *10** De deelprojecten welke noodzakelijk zijn voor de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2022 zijn gereed en operationeel.	We hanteren de interne planning voor de invoering van de Omgevingswet en stemmen deze af met de invoeringsdatum. De invoeringsdatum van de Omgevingswet staat nu op 1 januari 2023.	De omgevingswet is wederom uitgesteld, nu tot 1 januari 2023.	G
2	**Duurzaamheid *9** Eind 2021 zijn er in totaal 15 openbare oplaadpalen binnen de gemeente Aalten beschikbaar voor het opladen van elektrische voertuigen.	Binnen de gemeente Aalten zijn momenteel 31 laadpalen met in totaal 62 oplaadpunten openbaar toegankelijk. De gemeente doet tevens mee in de concessie laadinfrastructuur van de provincie Gelderland en Overijssel. Hiermee ontstaat de mogelijkheid om proactief en op strategische locaties laadpalen te plaatsen. Met een digitale plankaart krijgen onze inwoners de mogelijkheid om de locaties te bekijken en eventuele alternatieven aan te dragen. Vanuit de concessie worden de komende jaren minimaal 9 laadpalen per jaar proactief geplaatst. Daarnaast is er de mogelijkheid om op aanvraag van gebruikers laadpalen te plaatsen.	Er zijn momenteel 31 openbare laadpalen beschikbaar binnen de gemeente Aalten.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
3	**Duurzaamheid *9** Vaststellen van een Transitievisie Warmte (TVW). Hierin legt de gemeenteraad de volgorde en het tijdpad vast waarop de wijken in de gemeente van het aardgas af gaan.	De uiteindelijke aanpak voor de transitie is vastgelegd in de Transitievisie Warmte. Deze is op 30 november 2021 door de Raad vastgesteld.	De Transitievisie Warmte Aalten is vastgesteld. Daarin is een tijdspad en volgorde beschreven voor de wijkaanpak.	G
4	**Duurzaamheid *9** Vaststellen van een Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0). De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050.	Later dan oorspronkelijk gepland, is de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES 1.0) uiteindelijk in september door de gemeenteraad vastgesteld.	Door het vaststellen van de RES 1.0 in september 2021 is de strategie tot 2030, met een doorkijk naar 2050, vastgesteld.	G
5	**Klimaat** Participeren in het proces om te komen tot een plan van aanpak voor de Achterhoek op het gebied van de stikstofproblematiek.	In de Achterhoek is het dossier “Stikstof”, samen met onder andere “Klimaatadaptatie” en “Droogte”, onderdeel van de opgaven in het landelijk gebied. Vanuit de aanpak droogte wordt nu de combinatie gezocht met onder andere stikstof om zo, met de opgedane ervaring en kennis van de voorgaande jaren, deze grote vraagstukken op te kunnen pakken. Daarnaast zijn nog diverse ruimtelijke claims vanuit economie en wonen. De Achterhoek beziet die dingen graag in samenhang en werkt gestaag bottom-up in nauwe samenwerking met lokale actoren, volgens het principe van de triple-helix en het adagium “Alleen ga je sneller; samen kom je verder”. De Governance wordt daarop afgestemd.	Er is regionaal overleg in de Achterhoek over hoe te komen tot een goede uitvoeringsagenda op onder andere het dossier stikstof. Wij participeren actief in dit proces om deze vraagstukken te kunnen oppakken.	G
6	**Klimaat** Het realiseren van een biodiversiteitsplan voor binnen en buiten de kom. Dit plan is één van de bouwstenen voor de Omgevingsvisie.	Een zorgvuldig participatieproces is noodzakelijk en vraagt meer tijd dan vooraf is ingeschat. Hierdoor is het niet mogelijk gebleken om het biodiversiteitsplan conform de beschreven actie op te leveren. Het biodiversiteitsplan wordt in 2022 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.	Er wordt volop gewerkt aan de uitwerking van een biodiversiteitsplan. Een startnotitie wordt in 2022 aan de gemeenteraad voorgelegd.	O
7	**Klimaat** Op het gebied van klimaatadaptatie hebben we de risicodialogen opgestart om zo te komen tot een (meerjarig) uitvoeringsprogramma welke in 2021 gereed is.	Het vormen van de uiteindelijke klimaatstrategie met visie en beleidsuitgangspunten is momenteel in voorbereiding. Hierin nemen we ook de beleidsnotitie over afkoppelen hemelwater en regentonnen mee.	In 2021 zijn voorbereidingen uitgevoerd om in 2022 te komen tot een concrete klimaatstrategie. De risicodialogen is een van de onderdelen welke voortvloeit uit deze bredere klimaatstrategie.	O
8	**Vitale centra *11** Een lokale visie op het gebied van recreatie en toerisme welke aansluit op de regionale visie.	Vanuit de uitvoeringsagenda zijn de verschillende deelprojecten opgestart en een dorpsmanager is al enige tijd aan het werk. Per deelproject is een plan van aanpak opgesteld en worden de maatregelen en de planning geconcretiseerd. Elk deelproject heeft vervolgens een eigen planning en (participatie)proces welke integraal wordt afgestemd.	De lokale visie op het gebied van recreatie en toerisme is gereed en door de gemeenteraad vastgesteld.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
9	**Vitale centra *11** In 2021 is de bibliotheek verhuisd naar het Lage Blik en is de buitenruimte aangepast.	In 2021 is het pand aan het Lage Blik verbouwd en is de buitenruimte aangepakt. Het pand en de buitenruimte zijn afgestemd op het gebruik door de bibliotheek.	De bibliotheek is verhuisd en is operationeel. Ook de buitenruimte is in 2021 opgeleverd. Het doel is hiermee behaald.	G
10	**Verkeersveiligheid** Nul verkeersdoden in 2021 en een afname van het aantal fietsslachtoffers ten opzichte van 2020.	In september is een speciale activiteit voor 65+ georganiseerd waar aandacht was voor het 'Nieuwe fietsen'. Tevens is er een MONO campagne ingezet om jongeren bewust te maken van het gevaar van het gebruik van een telefoon op de fiets. De reconstructie aan de Admiraal de Ruyterstraat en Dijkstraat is zo goed als klaar. Voor de N318 wordt momenteel samen met de provincie Gelderland gewerkt aan een veilige fietsverbinding tussen het Lage Veld en de Hogestraat/Varsseveldsestraatweg. Het college blijft zich de komende jaren inzetten om de overige fietsverbindingen te verbeteren.	In 2021 zijn nul verkeersdoden geregistreerd. Het aantal fietsslachtoffers laat wel een stijging zien. In 2020 zijn 6 slachtoffers geregistreerd en in 2021 zijn dit er 13. Hier is geen specifieke verklaring voor te vinden.	O
11	**Wonen *21** We realiseren (tijdelijke) woningen voor starters/jongeren met een sociaal en/of maatschappelijke binding met de kleine kern.	Acht van de tien Uuthuuskes zijn geplaatst. De laatste twee Uuthuuskes in Barlo laten nog even op zich wachten in verband met de zoektocht naar een geschikte locatie. Als deze niet gevonden wordt, dan worden de laatste twee Uuthuuskes waarschijnlijk geplaatst in Bredevoort.	We hebben jongeren in hun eigen omgeving van een tijdelijke woning kunnen voorzien.	G
12	**Wonen *9, 20, 21** Verbeteren van de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad.	Voorbereiding voor het project Heerlijk thuis in huis is afgerond. De subsidie vanuit de regio 8RHK is toegekend.	Doel is gehaald door deelname aan het project Heerlijk thuis in huis. Dit project is begin 2022 officieel gestart.	G
13	**Bereikbaarheid *22** In 2021 moet de buslijn tussen Aalten en Bocholt daadwerkelijk rijden.	De buslijn is definitief ingesteld. De gemeente Aalten heeft de openbare ruimte rondom het station op een aantal vlakken aangepast na een testronde van de buslijn.	Buslijn is sinds augustus 2021 definitief.	G
14	**Bereikbaarheid *23** Het realiseren van fijnmazige bereikbaarheid in de Achterhoek door middel van de doorontwikkeling en opschaling van het MaaS-platform Netmobiel binnen de regio Achterhoek.	De doorontwikkeling is, waar mogelijk, onverminderd doorgezet echter was de uiteindelijke lancering van de app niet mogelijk. De afgelopen periode heeft de coronasituatie binnen het projectteam van Netmobiel voor de nodige hoofdbrekens gezorgd. Een grootschalige lancering van Netmobiel bleek onverantwoord met de huidige coronamaatregelen. De lancering is daarmee uitgesteld naar 2022 en er wordt nu gekoerst op een lancering in maart/april.	Het MaaS-platform Netmobiel is gereed om uit te rollen binnen onze gemeente en de regio. De daadwerkelijke uitrol is door corona tot nadere orde uitgesteld.	G
15	**Werken** Inzichtelijk maken wat de mogelijke nieuwe uitleglocatie(s) voor de kern Aalten zijn. Tevens blijven wij ons inzetten op verbetering van bestaande terreinen.	Door de beperkte beschikbare capaciteit voor dit omvangrijke proces, bleek het noodzakelijk een externe projectleider aan te stellen. Er zijn een aantal globale zoeklocaties nader uitgewerkt waarvan de voor- en nadelen in beeld zijn gebracht. Het verder uitwerken van deze eerste globale aanzet wordt door een onafhankelijk extern bureau opgepakt. Daarmee wordt ook een combinatie gemaakt met de optimalisatie van het huidige bedrijventerrein.	Globaal zijn nieuwe uitleglocatie(s) in beeld gebracht. Deze dienen nog verder te worden beoordeeld en uitgewerkt.	O

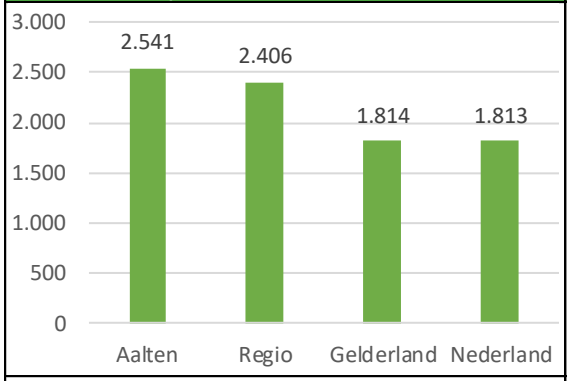
3. Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

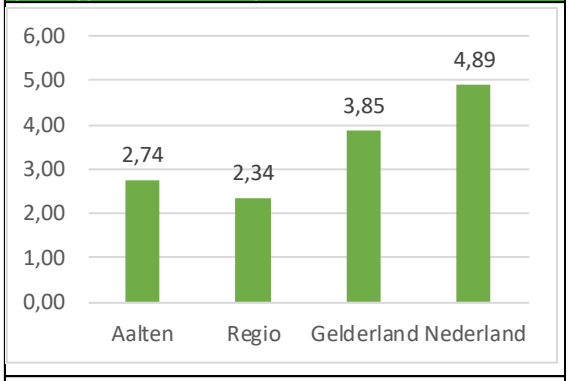
	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Baten	-6.346	-8.983	-9.273	-7.958
Lasten	13.340	17.213	17.375	14.506
Totaal saldo van baten en lasten	6.994	8.230	8.102	6.548
Toevoeging en of onttrekking aan reserves	-30	-1.040	-1.006	-91
Resultaat	**6.964**	**7.190**	**7.096**	**6.457**

De analyse van de onderlinge verschillen is opgenomen in het tweede deel van dit boekwerk in de toelichting op de programmarekening.

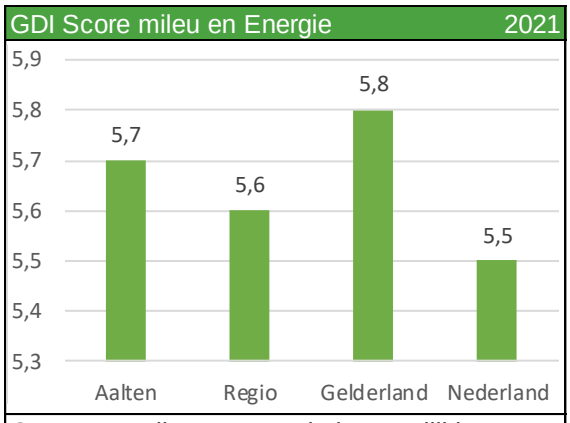
4. Eigen indicatoren

Het aandeel van zonnestroom per inwoner. (Bron: Klimaat monitor)

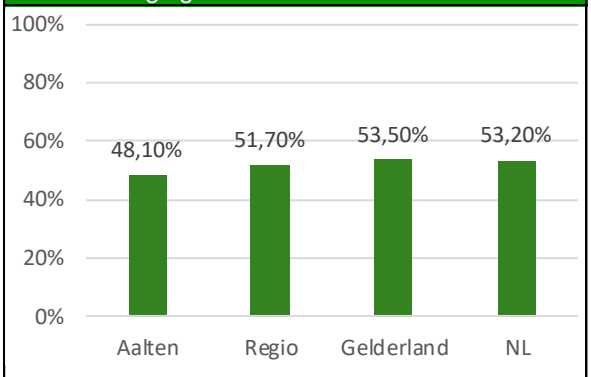
Het aantal (Semi)publieke e-laadpunten per 1.000 inwoners (Bron: Klimaat monitor)

GDI score Mileu en Energie in vergelijking met Nederland (Bron: GDI databank)

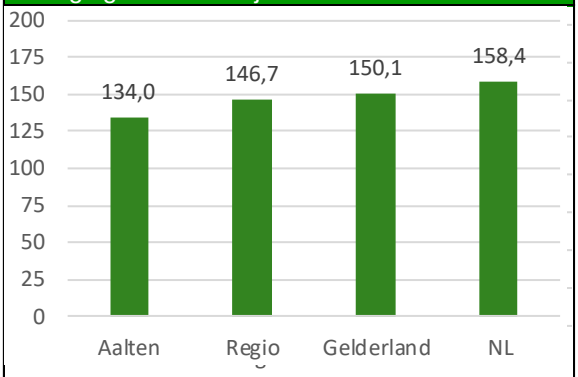
5. Verplichte indicatoren waarstaatjegemeente.nl

Functiemenging 2020

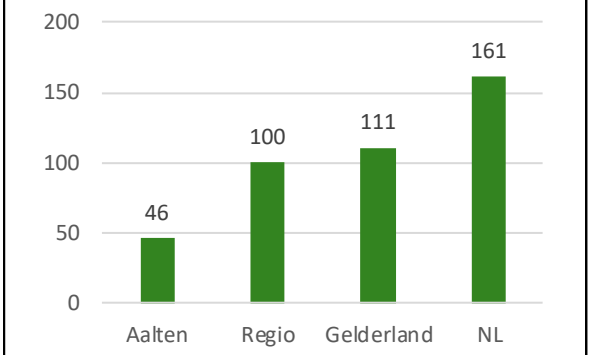
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. (Bron: LISA)

Vestigingen van bedrijven 2020

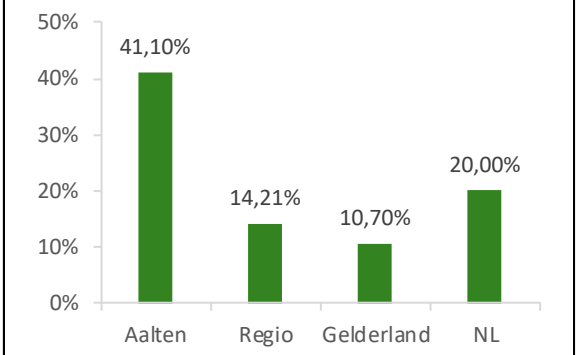
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. (Bron: LISA)

Omvang huishoudelijk restafval 2019

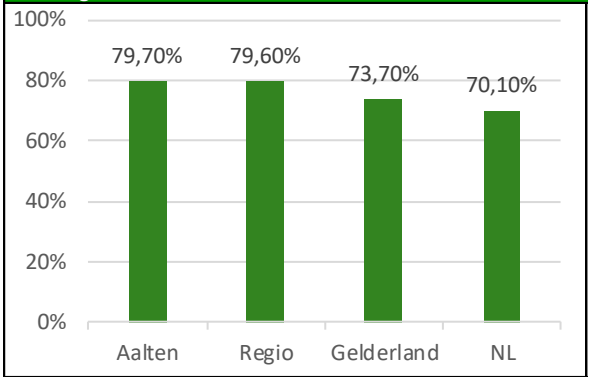
Het niet gescheiden ingezameld huishoudelijk restafval, aantal kilo per inwoner. (Bron: CBS)

Hernieuwbare elektriciteit 2019

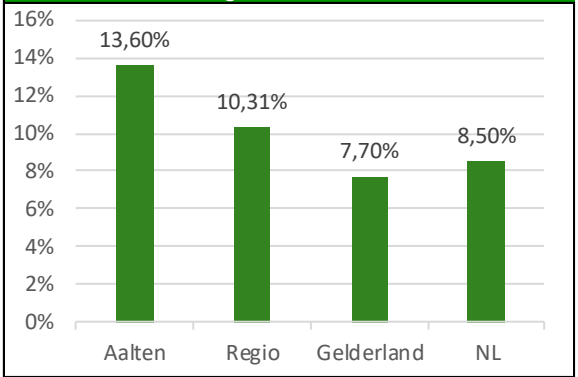
Het % hernieuwbare elektriciteit, opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa, ten opzichte van het totaal aan elektriciteit. (Bron: RWS)

Demografische druk 2021

De som van het aantal personen van 0-20 jaar en ≥ 65 jaar in verhouding tot de personen van 20-65 jaar. (Bron: CBS)

Hernieuwbare energie 2019

Dit is berekend door de hoeveelheid zelf opgewekte hernieuwbare energie te delen door het totale energiegebruik. Dat laatste is dan de optelsom van de energie die men uit het net betrekt plus de energie die men zelf opwekt.

Sociaal Domein

Programma 2

Programma 2 Sociaal domein

Programmamanager: G. Sikking

1. Ontwikkelingen binnen dit programma

COVID-19

In de loop van 2021 is de 'Tijdelijke subsidieregeling stimulering sociaal maatschappelijke activiteiten in de coronaperiode gemeente Aalten 2021' door het college vastgesteld. Dit was in eerste instantie voor de periode van 1 januari tot en met 31 december 2021. Deze regeling is erop gericht om binnen de beperkende maatregelen rondom het coronavirus weer sociaal maatschappelijke, sportieve en culturele activiteiten mogelijk te maken door een bijdrage te leveren in meerkosten van bestaande activiteiten of door (ver)nieuwe(nde) activiteiten, gericht op het doorbereken van het sociale isolement vanwege de lockdown(s), financieel te ondersteunen. Hiervoor is een budgetplafond uitgetrokken van € 100.000. Over de uitvoering van deze regeling in 2021 kan het volgende worden vermeld:

- Er zijn in 2021 in totaal 56 aanvragen ontvangen. Hiervan kwamen er 47 van maatschappelijke organisaties, betrof het 5 vrijwilligersinitiatieven en 4 commerciële organisaties/ondernemingen;
- Er waren 18 aan sport gerelateerde aanvragen, 18 aanvragen op cultuur gericht, 10 bedoeld voor de jeugd en 10 overig/algemeen;
- De aanvragen zijn 50/50 gericht op meerkosten van bestaande activiteiten dan wel op nieuwe/vernieuwende activiteiten;
- Er zijn uiteindelijk 38 aanvragen gehonoreerd tot een totaalbedrag van € 96.634;
- 2 aanvragen zijn gehonoreerd op basis van een andere voorliggende subsidieregeling en 16 aanvragen zijn afgewezen, omdat deze niet voldeden aan de criteria van de regeling.

Deze regeling is per 1 januari 2022 verlengd tot 31 december 2022. In 2020 is de 'Maatwerkregeling voor sociaal maatschappelijke, sportieve en culturele organisaties die door de coronamaatregelen in ernstige financiële nood (dreigen) te raken' door het college vastgesteld en uiteindelijk tot juli 2022 verlengd. Slechts twee maatschappelijke organisaties hebben in 2021 een aanvraag ingediend op basis van deze regeling, waarvan er één is gehonoreerd door middel van een tijdelijke huurvrijstelling. Er hebben zich dus feitelijk tot op heden vrijwel geen situaties voorgedaan waarin maatschappelijke organisaties, zonder aanvullende financiële steun van de gemeente, ten gevolge van de coronamaatregelen dreigen om te vallen waardoor zij hun reguliere activiteitenaanbod definitief zouden moeten beëindigen.

Uitstel doordecentralisatie Wmo (beschermd) wonen

Gemeente Aalten zou vanaf 1 januari 2022 verantwoordelijk worden voor Wmo (beschermd) wonen voor de eigen inwoners. Maar de landelijke invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectieve verdeelmodel voor beschermd wonen is tot nader order uitgesteld. Daarmee is ook de aankomende (formele) verantwoordelijk voor de gemeente Aalten uitgesteld. Centrumgemeente Doetinchem blijft voorlopig financieel en inhoudelijk verantwoordelijk voor beschermd wonen voor inwoners uit de gemeente Aalten. Desondanks werd in 2021 al wel intensief samengewerkt met de Achterhoekse gemeenten ter voorbereiding op de verdere doordecentralisatie, de aankomende verantwoordelijkheid en de inhoudelijke verschuiving van beschermd wonen naar een beschermd thuis.

Formuleren nieuw beleidskader gemeenschapshuizen

Op 21 juni 2021 heeft de gemeenteraad de Kadernota "Beleidskader gemeenschapshuizen 2021" vastgesteld. Hiermee zijn de nieuwe speerpunten van (subsidie)beleid vastgesteld met betrekking tot de sociaal maatschappelijke positie van de gemeenschapshuizen in onze gemeente binnen het sociaal domein en de wijze waarop de gemeente dit kan ondersteunen. Belangrijkste wijziging is dat het gemeentelijk subsidiebeleid zich voortaan niet meer richt op het realiseren van nieuwe en ruimere gemeenschapshuizen, maar op het in stand houden van de bestaande gemeenschapshuizen en stimulering van sociaal maatschappelijke activiteiten in en/of door deze gemeenschapsgebouwen. Financiële gemeentelijke ondersteuning verschuift dus van incidentele bijdragen in nieuwbouw- en uitbreidingsplannen naar structurele financiële steun in het groot-onderhoud op basis van meerjaren onderhoudsplannen. Inmiddels zijn de eerste voorbereidingen gestart voor het in beeld brengen van de huidige staat van onderhoud van de diverse gemeenschapshuizen. Verder dienen er door aanpassing van de bestaande subsidiebeleidsregels meer financiële ondersteuningsmogelijkheden te komen voor het behouden, uitbreiden en voortdurend vernieuwen van sociaal maatschappelijke activiteiten in of door deze gemeenschapshuizen. Deze nieuwe beleidsspeerpunten dienen nog concreet uitgewerkt te worden in een voorstel aan het college van B&W tot vaststelling van één of meerdere nieuwe of gewijzigde subsidieregelingen ten behoeve van de gemeenschapshuizen. Hierover zal naar verwachting in de eerste helft van 2022 meer duidelijkheid ontstaan.

Laaggeletterdheid
Op 27 september 2021 heeft de aftrap van het Regioplan aanpak Laaggeletterdheid plaatsgevonden. In deze bijeenkomst is het startsein gegeven voor de uitvoering van het regioplan. In aansluiting op dit regioplan hebben we gewerkt aan een lokaal plan van aanpak laaggeletterdheid. Hierbij is het goed om op te merken dat de lokale aanpak laaggeletterdheid integraal onderdeel uitmaakt van het uitvoeringsprogramma van de Nota Sociaal Domein. In februari 2022 is gestart met een lokale werkgroep. Binnen deze werkgroep zijn het Taalhuis (Bibliotheek), Figulus, Laborijn, Stichting Lezen en Schrijven en de gemeente vertegenwoordigd. Bij de lokale aanpak wordt ook gekeken naar de regionale doelstellingen.

Cultuur en erfgoedpact
De portefeuillehouders cultuur van de Achterhoekse gemeenten hebben in november 2021 het programma “Cultuur en Erfgoed Achterhoek 2022-2024” vastgesteld. Via de cultuurcoalitie, een samenwerkingsverband van zes organisaties uit de Achterhoek, wordt uitvoering gegeven aan de culturele ambitie in het plan.

Lokale omroep
In 2021 heeft het commissariaat voor de Media het advies van de gemeenteraad overgenomen om SLOAD/Aladna FM aan te wijzen als lokale publieke media instelling (lokale omroep) voor de gemeente Aalten voor de periode van 1 maart 2022 – 1 maart 2027. SLOAD is een samenwerking aangegaan met de lokale omroepen uit Oost Gelre en Winterswijk om samen streekomroep Oost Achterhoek te vormen.

Project welzijn op recept
Dit project is in 2021 gestart en de tussenevaluaties zijn positief. In het eerste half jaar waren 45 verwijzingen van de drie deelnemende huisartsenpraktijken naar welzijnscoaches. Deelnemers zitten nu nog in het traject of nemen langdurig deel aan activiteiten in de gemeente. De overige drie huisartsenpraktijken hebben ook belangstelling getoond te willen starten. In juni 2022 volgt de eindevaluatie en komt een voorstel voor borging.

Project Talent
De talentverbinders hebben in 2021 een belangrijke rol vervuld in het ondersteunen van de maatschappelijke organisaties en inwoners in onze gemeente. Dit om de gevolgen van de coronamaatregelen voor de verenigingen, vrijwilligers en de inwoners zoveel mogelijk te beperken. Via nieuwsbrieven zijn de sport- en cultuurorganisaties en verenigingen actief geïnformeerd over de geldende coronamaatregelen en de lokale en landelijke subsidiemogelijkheden. Ondanks de coronamaatregelen zijn er activiteiten geïnitieerd. Een mooi voorbeeld is de sport- en cultuur carrousel voor alle kinderen in en rond Aalten.

75 jaar Samen Vrijheid Vieren
2020 was het jaar waarin we 75 jaar vrijheid herdachten in onze gemeente. Als gevolg van de coronamaatregelen kon de viering niet doorgaan en zijn de activiteiten doorgeschoven naar 2021. Helaas gooide corona ook in 2021 roet in het eten. In september 2021 is alleen de Achterhoekse vrijheidsfilm Grenszland gepresenteerd op de grens tussen Dinxperlo en Suderwick als symbolische aftrap van op dat moment 76 jaar Samen Vrijheid. Inmiddels is de periode verlengd tot juni 2022. Een aantal activiteiten gaan nu in het voorjaar van 2022 plaatsvinden.

1572 De geboorte van Nederland
Het jaar 1572 is het begin van de ‘geboorte van Nederland’ én een keerpunt in de Tachtigjarige Oorlog (1568 – 1648). Het was een heftige strijd: oorlog en deels ook burgeroorlog. Elke stad in de Nederlanden speelde hierin zijn eigen rol en heeft zijn eigen herinneringen. Nu, 450 jaar later, zijn 42 Nederlandse gemeenten uit 9 provincies, waaronder ook de gemeente Aalten, lid van het Samenwerkingsverband 1572. In 2021 zijn de voorbereidingen getroffen om in 2022 de gebeurtenissen en thema`s uit 1572 uitgebreid te herdenken en te actualiseren.
In Bredevoort heeft de coördinatiegroep, samen met een groot aantal organisaties uit Bredevoort, een lokaal programma rond 1572 ontwikkeld met uiteenlopende activiteiten. Het Nationaal Onderduikmuseum in Aalten haakt aan met een expositie over Gertrud von Millendonk, vrouwe van Anholt en pandvrouwe van de Heerlijkheid Bredevoort. Ook is er een fietsroute tussen Bredevoort, Aalten en Anholt ontwikkeld.

Nieuwe reserve Inkoop zorg
Helaas zijn in 2021 de daadwerkelijke kosten van Wmo, maar met name ook van jeugdzorg in de laatste maanden ten opzichte van de ramingen in de Najaarsnota 2021 tegengevallen. Ondanks dat zo goed mogelijk ingeschat wordt in hoeverre de budgetten toereikend zijn, blijkt in de praktijk regelmatig dat de kosten niet volledig in te schatten zijn en/of gelijkmatig op de gemeente afkomen.

Ook kan hierbij niet altijd van de geïndiceerde kosten uitgegaan worden, omdat deze niet altijd uitgenut worden. Daarnaast kunnen dure trajecten en/of spoedzorg het beeld fors beïnvloeden. In de loop van 2022 komt daar nog het nieuwe inkoopmodel zorg bij, wat een extra onzekerheid met zich meebrengt. Het college van B&W acht het raadzaam om een gedeelte van het positieve rekeningresultaat over 2021 te reserveren voor mogelijke toekomstige tegenvallers binnen de kosten van de nieuw in te kopen zorgtrajecten. Daarom wordt voorgesteld 1 miljoen euro uit het rekeningresultaat via resultaatbestemming in een nieuw in te stellen reserve Inkoop zorg te storten.

Het bestaande beleid van de gemeente Aalten op het gebied van reserves en voorzieningen is onveranderd en geldt nog steeds. Dit betekent zo min mogelijk reserves en zoveel mogelijk alles in één algemene reserve opnemen en verantwoorden. Maar ook hier bevestigen uitzonderingen soms de regel. We hebben dit bijvoorbeeld met de Stroppenpot en de reserve Sociaal Domein gehad, maar nu dus ook met de nieuw ingesteld reserve Inkoop zorg. De reden is dat we het risico apart willen bijhouden en verantwoorden. Het nieuwe inkoopmodel Zorg brengt zeker dit jaar een onzekerheid met zich mee. Ter regulering is het daarom goed dit af te zonderen. Wanneer het niet meer nodig is, vervalt het naar de Algemene reserve.

2. Wat waren onze doelstellingen?

*: betreffen onderwerpen uit het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij.

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
1	**Zorg *36 *37 *40** Het realiseren van een andere rolverdeling tussen inwoners, maatschappelijke instellingen en de overheid waarbij we hulp en ondersteuning blijven bieden aan inwoners die dat écht nodig hebben.	- De Integrale beleidsnota sociaal domein “Zo persoonlijk mogelijk blijven meedoen in Aalten” is vastgesteld. - Het werken volgens de Omgekeerde Toets is ingevoerd en geborgd. - Alle werkprocessen worden inhoudelijk 1-op-1 getoetst en consulenten worden inhoudelijk begeleid op kwaliteit, kostenefficiency, productie en persoonlijke ontwikkeling. - Er is een Kwaliteitsmedewerker en een Juridisch Kwaliteitsmedewerker aangesteld. - De samenwerking tussen de gemeente en de gecertificeerde instellingen is verbeterd. - Er wordt nog meer ingezet op preventie. - De samenwerking met het onderwijs is verbeterd. - De samenwerking met de huisartsen is verbeterd. - Ondanks corona en de daar aan gekoppelde maatregelen zijn stappen gezet in het versterken van de inloopvoorzieningen. - Er is een nieuw normenkader huishoudelijke hulp vastgesteld en de lopende beschikkingen zijn opnieuw geïndiceerd. - De samenwerking Wonen en zorg is geïntensiveerd. - Er wordt meer verwezen naar voorliggende voorzieningen zoals de Wlz. - Er is een eigen bijdrage voor Wmo-vervoer ingevoerd.	Ondanks de aanhoudende uitdagingen die corona met zich meebrengt zijn we er de afgelopen anderhalf jaar in geslaagd grote stappen te zetten met een positieve invloed op de transformatie. De concrete resultaten staan beschreven in het raadsvoorstel tot kennisnemen van de tussenevaluatie Transformatieplan Sociaal Domein Aalten die in februari 2022 door de gemeenteraad is vastgesteld. Volgens de bedoeling van de transformatie en ook vastgelegd in beleidsnota “Zo persoonlijk mogelijk” komt steeds meer de inwoner en de vraag naar hulp en ondersteuning centraal te staan in plaats van het voorzieningenaanbod of de wetten. Vandaar dat de afzonderlijke wetten in het sociaal domein steeds meer aanvullend aan elkaar zijn rond die inwoner. Inwoners maken soms gebruik van een stukje van de Wmo of Jeugdwet, soms van de Participatiewet of een combinatie. Dat betekent dat we steeds minder de voorzieningen-sec beoordelen, maar altijd in combinatie en rond de inwoner. Onze bestendige gedragslijn om -ook financieel- het sociaal domein werkelijk als één domein te benaderen en te verantwoorden past hierin.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
2	**Zorg** De zorguitgaven blijven binnen de gestelde financiële kaders.	Door middel van het dashboard sociaal domein wordt de gemeenteraad periodiek via raadsmededelingen op de hoogte gehouden over de stand van zaken met betrekking tot de zorguitgaven en het transformatieplan. In februari 2022 is het voorstel tot kennisnemen van de tussenevaluatie Transformatieplan Sociaal Domein Aalten door de gemeenteraad vastgesteld. Er zijn stappen gemaakt, maar hierbij moet altijd in acht genomen worden dat zorguitgaven grillig zijn en niet beïnvloedbare factoren een grote rol spelen.	De Wmo uitgaven blijven binnen de gestelde financiële kaders. De jeugdzorg uitgaven vallen hoger uit dan ingeschat. De reden hiervan is dat er in de laatste maanden van het jaar een aantal intensieve jeugdzorg trajecten zijn ingezet vanuit een ondertoezichtstelling en verwijzing door de huisarts.	O
3	**Zorg** Een integrale Nota Sociaal Domein	Aan de Nota Sociaal Domein Aalten is een uitgebreid participatietraject voorafgegaan. Samen met beleidsmedewerkers, professionals en inwoners keken we naar de uitdagingen die voor ons liggen binnen het sociaal domein. Na een inventarisatie van een aantal prominente actuele thema's, zijn deze in diverse groepen met inwoners en professionals besproken. Deze gesprekken zijn de basis geweest van de uiteindelijke Nota Sociaal Domein.	De Nota Sociaal Domein is in oktober 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.	G
4	**Zorg en Welzijn *42** Een nieuw algemeen subsidiekader	De definitieve kerndoelen en leidende principes uit de Nota Sociaal Domein moeten, samen met de nu nog onbekende uitkomsten van de nog lopende herijking van de sociale basisvoorzieningen, de basis gaan vormen voor een nieuw (algemeen) subsidiebeleidskader (door de raad) en daarop gebaseerde specifieke subsidiebeleidsregels (door het college). De Nota Sociaal Domein is in oktober 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit is inmiddels gevolgd door een algemene herijking van de sociale basis(voorzieningen). Naar verwachting kan derhalve vanaf mei 2022 een aanvang gemaakt worden met nieuw subsidiebeleid, bestaande uit een algemeen subsidiebeleidskader, een (ver)nieuw(d)e algemene subsidieverordening en nieuwe subsidiebeleidsregels op het brede welzijnsterrein. Bedoeling is daarbij dat bij het toepassen van structurele budgetsubsidies (de omvangrijkere subsidiebudgetten voor de professionele maatschappelijke organisaties) gestreefd wordt naar het (meerjarig) vaststellen en vastleggen van de hiermee te bereiken maatschappelijke doelen en effecten in nieuwe prestatieovereenkomsten. Het is de bedoeling hierbij de uitgangspunten van de systematiek van de Beleidsgestuurde Contract Financiering te hanteren. Intussen wordt hiermee in de praktijk ervaring opgedaan bij de Stichting Figulus Welzijn en de Basisbibliotheek De Achterhoekse Poort.	De nieuwe Nota Sociaal Domein en de in navolging daarop door te voeren herijking van de sociale basisvoorzieningen vormen de basis voor nieuw te formuleren subsidiebeleid. Omdat de Nota Sociaal Domein veel later dan verwacht door de raad is vastgesteld (oktober 2021) en de resultaten van de herijking van de sociale basis naar verwachting pas in het tweede kwartaal van 2022 bekend zullen worden, kon nog niet gestart worden met het opstellen van een nieuw subsidiebeleidskader. In het gunstigste geval wordt een (ver)nieuw(d)e algemene subsidieverordening in het tweede halfjaar van 2022 opgeleverd.	O

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
5	**Zorg** Op 1 januari 2022 is Aalten klaar voor de uitvoering van beschermd wonen.	In 2022 blijft centrumgemeente Doetinchem verantwoordelijk (financieel en inhoudelijk) voor inwoners die in aanmerking komen voor beschermd wonen. Desondanks wordt de regionale samenwerking al wel vastgelegd in een convenant.	In 2022 blijft centrumgemeente Doetinchem verantwoordelijk (financieel en inhoudelijk) voor inwoners die in aanmerking komen voor beschermd wonen. De stapsgewijze overgang van de uitvoering naar de gemeente Aalten wordt vanaf 2023 ingezet.	G
6	**Nieuwkomers *45** Op 1 juli 2021 is Aalten klaar voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering.	Het college heeft op 1 december 2020 de startnotitie Integratie en participatie statushouders 2022 vastgesteld. In deze startnotitie staan, op basis van het nieuwe inburgeringsstelsel, de uitgangspunten voor de inburgering van statushouders in de gemeente Aalten beschreven. In de genoemde startnotitie is ook aangegeven om de uitvoering van de nieuwe inburgeringswet via quasi inbesteding over te dragen aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Laborijn. Om dit formeel te bekrachtigen heeft het college op 23 maart 2021 een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Laborijn afgesloten voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023.	De oorspronkelijke invoeringsdatum was ingegeven vanuit de verwachting dat de wet op 1 juli 2021 zou worden ingevoerd. De invoering is vervolgens uitgesteld tot 1 januari 2022. In 2021 heeft het college een DVO met Laborijn afgesloten voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023. De gemeente, Laborijn en Figulus hebben 2021 gebruikt om met elkaar goede afspraken te maken om een goede uitvoering van de nieuwe wet Inburgering per 1 januari 2022 mogelijk te maken.	G
7	**Laborijn** De dienstverlening van Laborijn wordt dichter bij onze inwoners georganiseerd in lijn met de methodiek van de omgekeerde toets.	In april 2021 is het Ondernemerssteunpunt Aalten Doetinchem van start gegaan. Binnen deze samenwerking wordt in samenwerking met Laborijn dienstverlening aan ondernemers aangeboden in afstemming met de afdelingen Schuldhulpverlening, Zorg en Economische Zaken van de gemeenten Doetinchem en Aalten. In de vestiging van Laborijn in Aalten wordt gewerkt volgens de werkacademie aanpak. De werkacademie betreft een (groepsgewijze) aanpak voor Participatiewet-inwoners waarbij werken en leren wordt gecombineerd. Het traject is gericht op het verkrijgen van betaald (parttime) werk of het vergroten van het ontwikkelingspotentieel. Om inwoners (met een uitkering) meer in beweging te krijgen, heeft Laborijn extra aandacht besteed aan de ontwikkeling van een passend beweegaanbod per hoofdrichting. In samenwerking met Brichbouw is er een beweegaanbod voor inwoners met een actief traject (op sportpark Zuid).	Laborijn heeft een hectisch jaar achter de rug (uitvoering corona steun- en herstelmaatregelen) en heeft onder deze omstandigheden inhoudelijk en financieel goed gepresteerd.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
8	**Sport *28** Versterken van de maatschappelijke kracht van sport en het sportlandschap toekomstbestendig maken.	Een groot aantal partners heeft zich eind december 2020 aangesloten bij het lokale beweeg-, sport- en leefstijlakkoord. De partijen hebben een stuurgroep en twee projectgroepen geformeerd (waar de gemeente in deelneemt) en zijn begin 2021 van start gegaan met het ontwikkelen van projecten en de campagne in het kader van het lokaal sportakkoord: Heel gemeente Aalten beweegt! Hiervoor ontvangen wij een subsidie van het Rijk. De projectgroepen hebben halverwege 2021 de plannen zo goed als klaar, zodat met de uitvoering gestart leek te kunnen worden. Maar door de coronamaatregelen is de start verschoven naar 2022 (gelukkig was het ook mogelijk om de rijksbijdrage in dit kader mee te schuiven). De ontwikkeling naar open en vitale sportparken is een continu proces waarin gemeente en talentverbinders partijen met elkaar in contact brengen, stimuleren en faciliteren.	Vanaf 2021 wordt er samen met partners uit het veld uitvoering gegeven aan het lokaal beweeg-sport- en leefstijlakkoord "Heel gemeente Aalten beweegt". Bij het realiseren van de ambities van dit akkoord wordt ingezet op de samenwerkingsmogelijkheden vanuit verschillende disciplines en actuele ontwikkelingen om zo de maatschappelijke kracht van sport te versterken. Bij het uitvoeren van projecten is aandacht voor het borgen van de initiatieven bij lokale partners. Ook de talentverbinders pakken een belangrijke rol om partijen aan elkaar te verbinden bij het ontwikkelen en realiseren van initiatieven om dit doel te bereiken. Achterhoek in Beweging ondersteunt met kennis en heeft een cruciale rol in het verbinden met partners op regionaal en landelijk niveau. Dit maakt het mogelijk om nieuwe ontwikkelingen op lokaal niveau uit te rollen zoals de "open club". Verder worden aan organisaties die van maatschappelijk belang zijn op dit gebied subsidies verstrekt. Het streven is dat ons beleid erop gericht is dat de hele gemeenschap zich verantwoordelijk voelt voor dit doel en zich inzet om dit samen te bereiken.	G
9	**Preventie** We willen graag gelukkige inwoners in Aalten en de Achterhoek. Dat betekent gezonde inwoners met regie over hun eigen leven.	Aan de stuurgroep van het sport- en beweegakkoord is een voorstel gedaan om leefstijl als onderdeel toe te voegen aan het bestaande akkoord. De beleidsmedewerker gezondheid fungeert als trekker van dit onderdeel. De koers en invulling van het onderdeel leefstijl wordt in samenwerking met maatschappelijke partners en inwoners verder in 2022 bepaald.	Na besluitvorming van de Nota Sociaal Domein zijn de voorbereidingen voor het lokaal preventieakkoord getroffen. Er is aangesloten op het sport- en beweegakkoord en er is besloten om te werken met de naam leefstijlakkoord aangezien het akkoord zich richt op de thema's roken, voeding en alcohol. Vanwege de coronamaatregelen was het niet mogelijk om fysieke gesprekstafels te organiseren, hiermee wordt een start gemaakt in begin 2022.	G
10	**Cultuur *31** Vanaf 2021 ontvangt de Koppelkerk voor de uitvoering van haar activiteiten een structurele subsidie.	De subsidie is opgenomen in de begroting. De subsidie is als een voorlopige budgetsubsidie van € 20.000 beschikbaar gesteld aan het bestuur van de Koppelkerk. Definitieve vaststelling van de subsidie vindt plaats medio 2022 op basis van de door de Koppelkerk in te dienen financiële en inhoudelijke verantwoording.	Aan de Koppelkerk is een voorlopige budgetsubsidie toegekend voor 2021 van € 20.000. Definitieve vaststelling van de subsidie vindt plaats na ontvangst van de verantwoording die op basis van de voorwaarden in de subsidieverordening voor 1 juni 2022 door het bestuur van de Koppelkerk moet worden ingediend.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
11	**Veiligheid *3** De grensoverschrijdende samenwerking rondom Dinxperlo en Suderwick (D) wordt verder uitgebouwd.	Het onderzoek naar een gezamenlijke internationale brandweerkazerne voor de posten Dinxperlo en Suderwick bevindt zich nog steeds in de onderzoeksfase. De brandweervrijwilligers van beide posten zijn daarbij actief betrokken. In de uitvoering werken de Duitse en Nederlandse meldkamer samen en sinds het najaar 2021 is de post Suderwick opgenomen in het geheel van in te zetten voertuigen in het VNOG-gebied. Sinds 2021 oefenen de Nederlandse en Duitse brandweerlieden samen.	De internationale samenwerking is verder versterkt. Zo wordt gezamenlijk onderzoek gedaan naar een internationale brandweerkazerne voor de posten Dinxperlo en Suderwick en is de post in Suderwick opgenomen in het geheel van in te zetten voertuigen binnen het VNOG-gebied.	G
12	**Openbare orde en veiligheid *15** We zijn weerbaar tegen ondermijnende criminaliteit.	In 2021 heeft de raad de integrale Beleidsnota Ondermijning in de gemeente Aalten - Van beeld naar aanpak - vastgesteld. In de strijd tegen ondermijning wordt steeds meer als één overheid opgetreden. Binnen de regio Achterhoek en met de diverse handhavingspartners wordt steeds meer samengewerkt, ieder vanuit zijn eigen rol. In mei is de online talkshow "KIEK UUT" door de gemeente in samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, de politie, IKAD en Meld Misdaad Anoniem georganiseerd. Deze voorlichtingsavonden krijgen een vervolg, voor ondernemers en inwoners over ondermijnende criminaliteit in het buitengebied. Wij zijn gestart met een datagedreven aanpak van ondermijning. In plaats van enkel en alleen af te gaan op het onderbuikgevoel wordt ook gehandeld op basis van feiten en cijfers. De gemeente Aalten heeft zich aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem.	We hebben ons juridische instrumentarium in de strijd tegen ondermijning aangepast. De gezamenlijke, integrale aanpak met andere handhavingsinstanties krijgt steeds meer vorm.	G
13	**Openbare orde en veiligheid** Procedures met betrekking tot de Omgevingswet en evenementenvergunningen zijn op elkaar afgestemd	In januari 2021 zijn de aanvraagformulieren voor evenementenvergunningen reeds gedigitaliseerd. Dit betekent dat op dit moment wordt gewerkt met digitale aanvraagformulieren. Het nieuwe aanvraagsysteem voor evenementenvergunningen is volop in ontwikkeling en naar verwachting gereed voor inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet.	Er wordt momenteel gewerkt met digitale aanvraagformulieren. Het nieuw aanvraagsysteem wordt momenteel nog afgestemd op de nieuwe Omgevingswet.	G
14	**75 jaar bevrijding *32** Herdenken van het beëindigen van de Tweede Wereldoorlog, 75 jaar geleden. We vieren dat we sindsdien weer in vrijheid leven, in het besef dat we samen verantwoordelijk zijn om vrijheid door te geven.	De uiterste termijn 75 jaar vrijheid is door provincie verschoven naar juni 2022.	De diverse activiteiten die gepland stonden voor 2021 zijn als gevolg van corona verplaatst naar 2022.	O

3. Wat heeft het gekost?

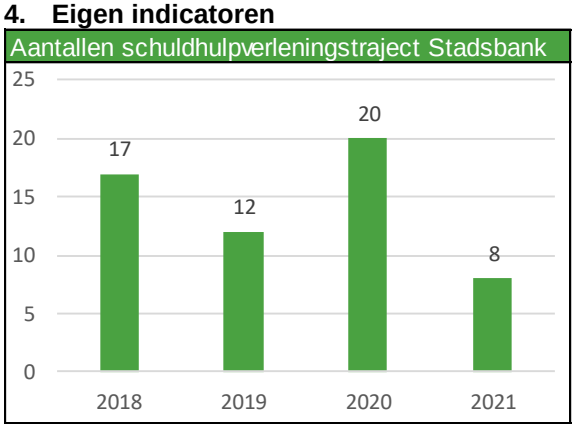
bedragen x € 1.000

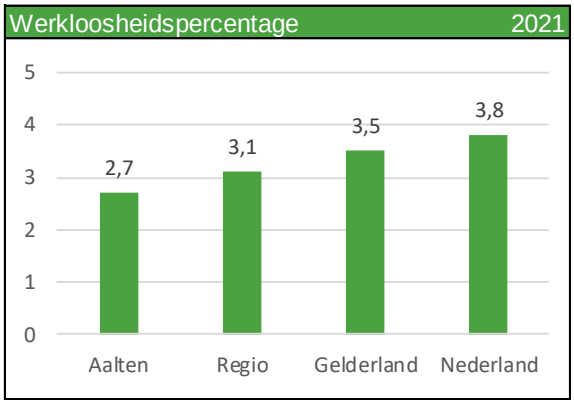
	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Baten	-5.501	-6.790	-6.764	-7.879
Lasten	40.235	42.113	42.460	43.846
Totaal saldo van baten en lasten	34.734	35.323	35.696	35.967
Toevoeging en of onttrekking aan reserves	-263	-365	-36	0
Resultaat	**34.471**	**34.958**	**35.660**	**35.967**

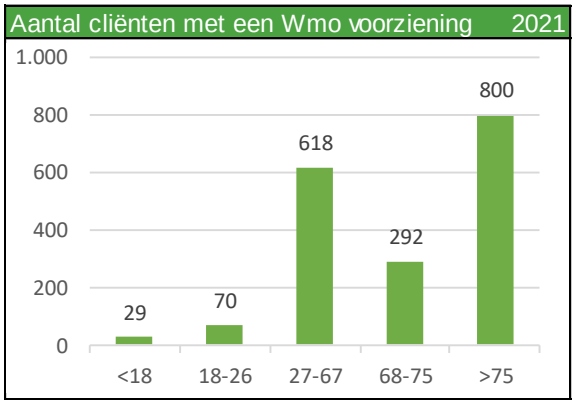
De analyse van de onderlinge verschillen is opgenomen in het tweede deel van dit boekwerk in de toelichting op de programmarekening.

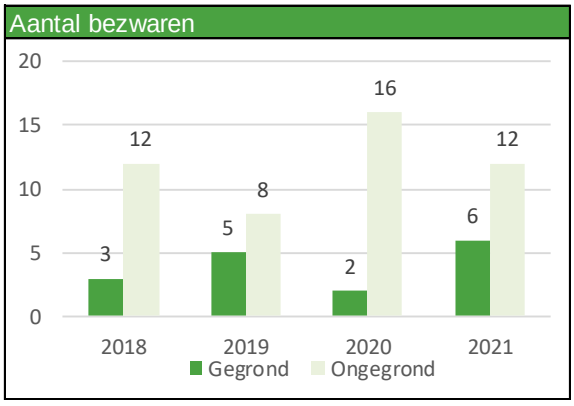
Wederom hebben onze inwoners een groter beroep op ons gedaan, waardoor de daadwerkelijke kosten van de Wmo, maar met name ook van de jeugdzorg in de laatste maanden ten opzichte van de ramingen in de Najaarsnota 2021 tegenvallen. Ondanks dat zo goed mogelijk ingeschat wordt in hoeverre de budgetten toereikend zijn, blijkt in de praktijk regelmatig dat de kosten niet volledig in te schatten zijn en/of gelijkmatig op de gemeente afkomen. Ook kan hierbij niet altijd van de geïndiceerde kosten uitgegaan worden, omdat deze niet altijd worden uitgenut. Daarnaast kunnen dure trajecten en/of spoedzorg het beeld fors beïnvloeden. In de loop van 2022 komt daar nog het nieuwe inkoopmodel zorg bij, wat een extra onzekerheid met zich meebrengt. Het college van B&W acht het raadzaam om een gedeelte van het positieve rekeningresultaat over 2021 te reserveren voor mogelijke toekomstige tegenvallers binnen de kosten van de nieuw in te kopen zorgtrajecten. Daarom wordt voorgesteld 1 miljoen euro uit het rekeningresultaat via resultaatbestemming in een nieuw in te stellen reserve Inkoop zorg te storten.

4. Eigen indicatoren

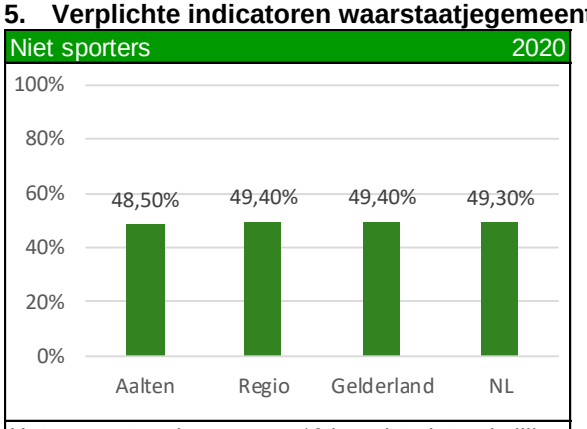

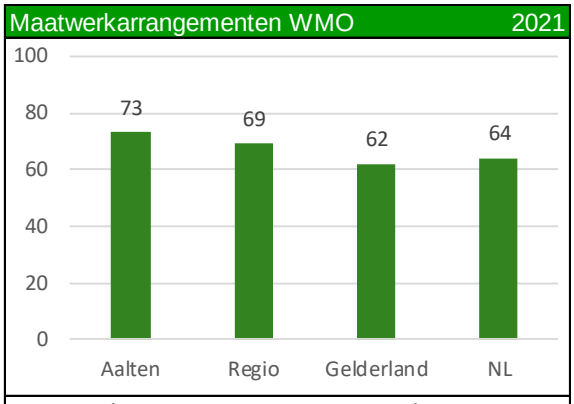

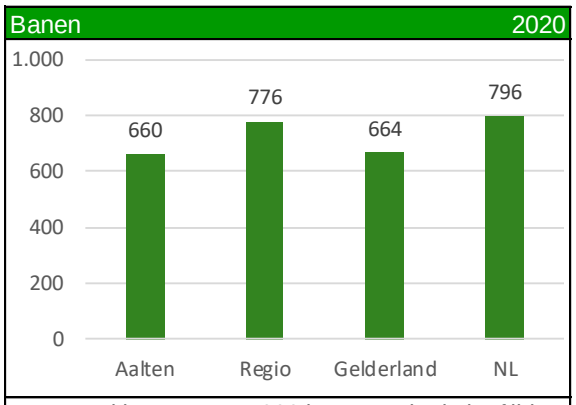
5. Verplichte indicatoren waarstaatjegemeente.nl

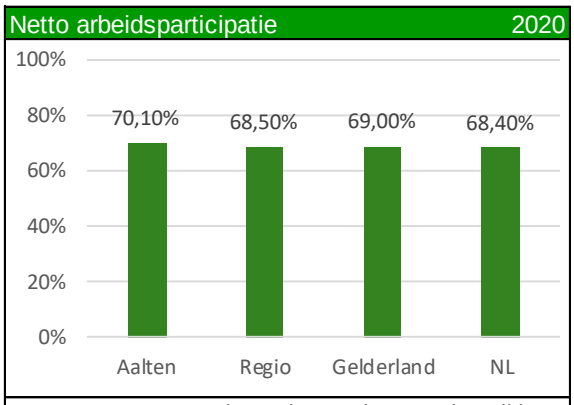
Het percentage inwoners ≥ 19 jaar dat niet wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners ≥ 19 jaar. (Bron: Gezondheidsenquête CBS en RIVM)

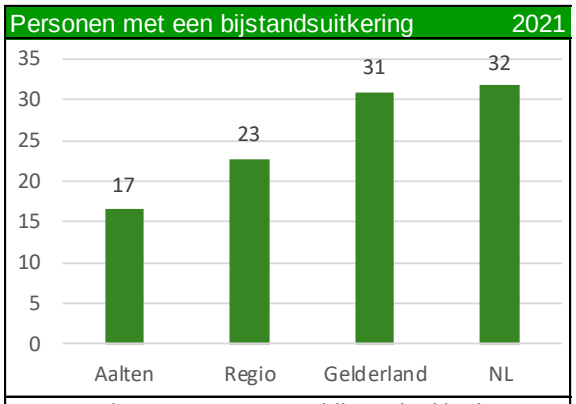
Het aantal personen met een maatwerkarrangement per 1.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. (Bron: CBS)

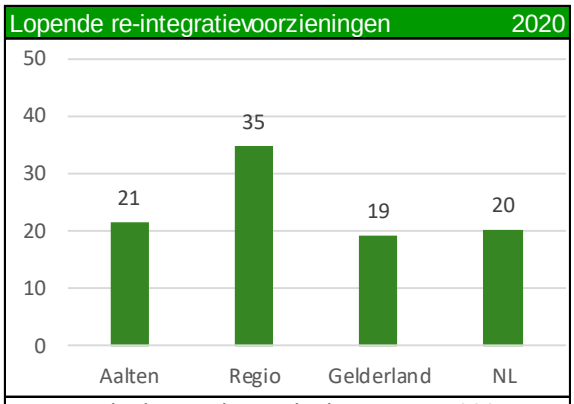
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. (Bron: LISA)

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking. (Bron: CBS)

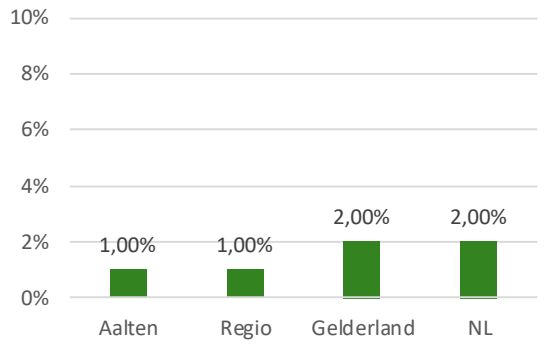

Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners. (Bron: CBS)

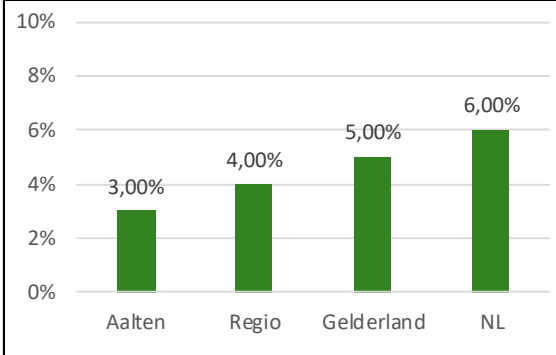
Het aantal reintegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar. (Bron: CBS)

Werkloze jongeren 2019

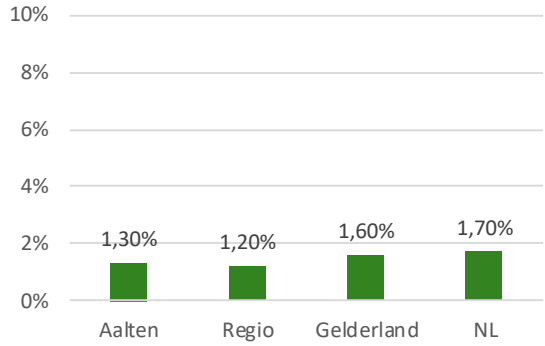
Het percentage werkloze jongeren 16-22 jaar. (Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel)

Kinderen in uitkeringsgezinnen 2019

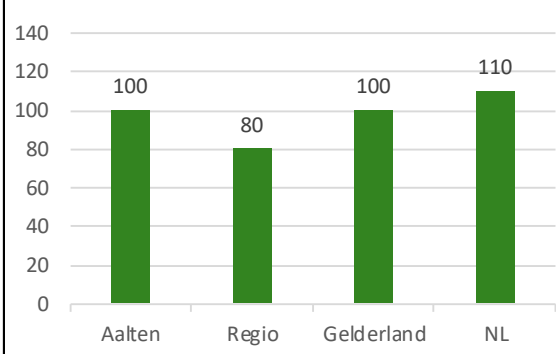
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. (Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel)

Voortijdige schoolverlaters 2019

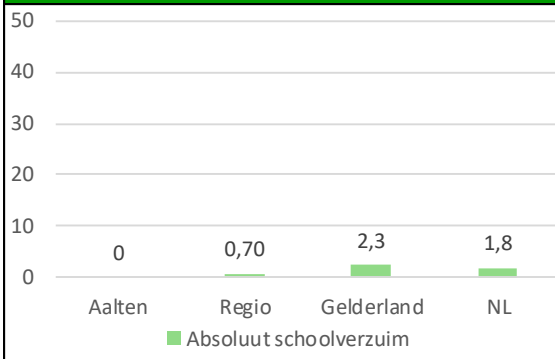
Het % van het totaal aantal leerlingen in de leeftijd 12-23 jaar dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. (Bron: DUO)

Verwijzingen Halt 2020

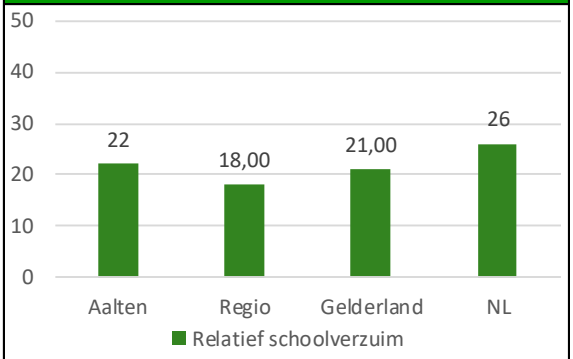
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar. De verwijzingen betreffen de verwijzingen van jongeren door: politie, een bijzondere opsporings-ambtenaar of via de officier van justitie. (Bron: Bureau Halt)

Absoluut schoolverzuim 2017

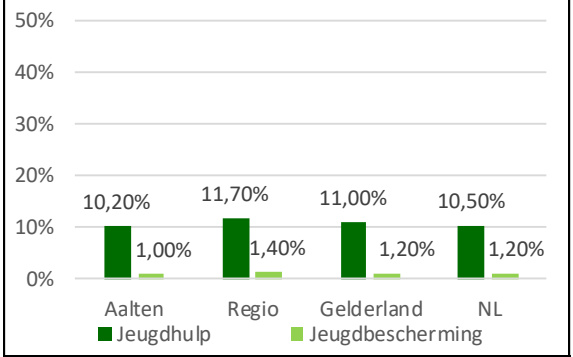
- Absoluut verzuim: Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen in de leeftijd 5-18 jaar. (Bron: Ingrado)

Relatief schoolverzuim 2019

- Relatief verzuim: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen in de leeftijd 5-18 jaar. (Bron: Ingrado)

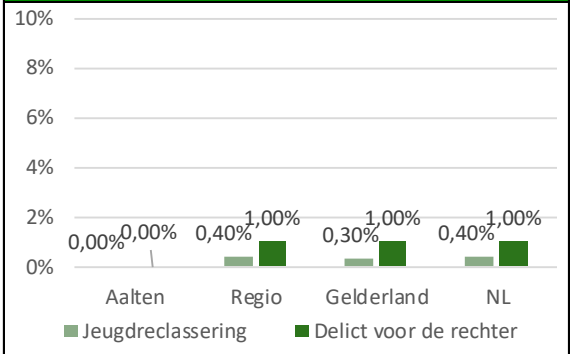
Jeugdhulp en jeugdbescherming 2021

- Jeugdhulp: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

- Jeugdbescherming: Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. (Bron: CBS)

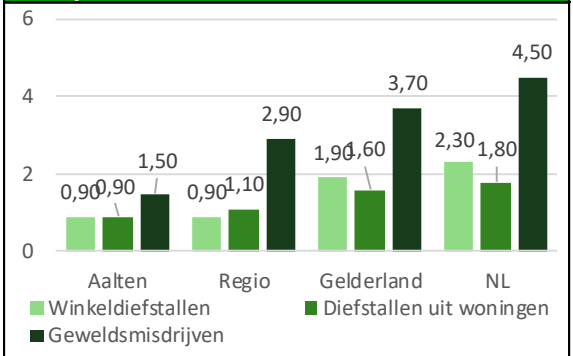
Jeugdreclassering en delicten 2020

- Jongeren met jeugdreclassering: Het percentage jongeren 12-23 jaar met een jeugdreclasserings-maatregel t.o.v. alle jongeren 12-23 jaar. (Bron: CBS)

- Jongeren met een delict voor de rechter: Het percentage jongeren 12-21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen. (Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel)

Misdrijven 2021

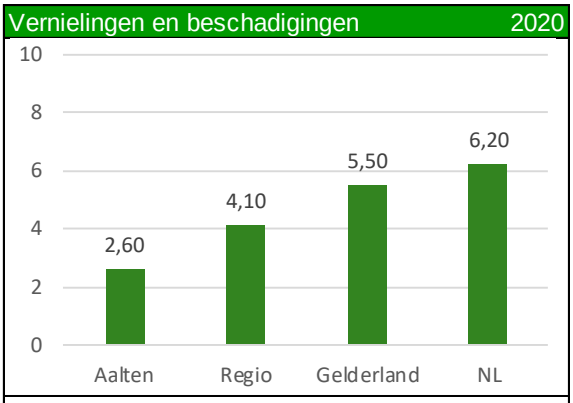

- Winkeldiefstallen: Het aantal geregistreerde winkeldiefstallen, per 1.000 inwoners.

- Diefstallen uit woning: Het aantal geregistreerde woningdiefstallen, per 1.000 inwoners.

- Geweldsmisdrijven: Het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voor-beelden zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en lichamelijk letsel door schuld. (Bron: CBS)

Vernielingen en beschadigingen 2020

Het aantal geregistreerde vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte, per 1.000 inwoners. (Bron: CBS)

Bedrijfsvoering

Programma 3

Programma 3 Bedrijfsvoering

Programmamanager: D.J. den Hengst

1. Ontwikkelingen binnen dit programma

Dienstverlening/KCC

De digitale ontwikkelingen volgen elkaar in een snel tempo op. De gemeente Aalten geeft de burgers daarom steeds meer mogelijkheden om te communiceren en producten en diensten aan te vragen via digitale kanalen. Enkele elementen uit onze dienstverlening in 2021:

- Digitale afhandeling primair binnen dienstverlening (en traditionele kanalen krijgen steeds meer een secundair karakter);
- De gemeente werkt vraaggericht;
- De dienstverlening is flexibel: digitale dienstverlening maakt 24/7-service mogelijk, 'het nieuwe werken' maakt flexibele werktijden (meer afgestemd op de klantvraag) mogelijk en 'service-aan-huis' ingeval van mindervalide inwoners;
- Enkelvoudige gegevensaanvraag (en opslag) en meervoudig gebruik;
- Proactieve houding (bijv. bij aanvraag van een omgevingsvergunning 'bouwen' worden direct andere mogelijk noodzakelijke vergunningen genoemd/aangeboden).

Afgelopen jaar heeft corona opnieuw een enorme impact gehad op de gemeentelijke dienstverlening. De dienstverlening heeft voor veel onderdelen meer op afstand gewerkt, maar is geen moment in gevaar geweest. Spontaan binnenlopen bij het KCC aan de Hofstraat kon nog steeds niet. We werken vanaf de komst van corona op afspraak. Dit is allemaal goed verlopen. Het aantal telefoontjes is enorm toegenomen. We zitten op ruim 50.000 telefoontjes per jaar. Of dit een tijdelijke ontwikkeling is kunnen we nu nog niet aangeven. Voorlopig hebben we de bezetting bij KCC telefonie uitgebreid naar drie telefonisten.
Was Burgerzaken vaak de traditionele reden voor een bezoek aan het gemeentehuis, dat wordt steeds minder ook door de tienjaars geldigheid van de documenten. En daarmee verdwijnt langzamerhand het routinewerk bij de frontoffice; landelijke initiatieven voorzien steeds meer in gedigitaliseerde en vanuit huis door de inwoner zelf in gang gezette aanvragen. We merken dat er steeds meer specialistische vragen worden gesteld, afstamming nationaliteiten, naturalisatie, vestiging buitenland rechten en buitenlandse brondocumenten en bijzondere erkenningen.

Website/intranet

In 2021 zijn we gestart met een vernieuwingstraject voor zowel de website als het intranet. Voor intranet wordt al aan de realisatie gewerkt en gebruiken we Microsoft Sharepoint. We volgen hiermee een ontwikkeling die je in de regio en landelijk veel ziet. Door deze keuze kunnen we een moderne gebruikerservaring bieden tegen beperkte kosten. Voor de website zijn we bezig met een brede oriëntatie. Er is een verkenning geweest voor mogelijke leveranciers en er is een meervoudig onderhandse aanbesteding gedaan.
Belangrijker nog dan de keuze voor leverancier of techniek is het doel om de dienstverlening naar de inwoner toe te verbeteren. De nieuwe website gaat daarin helpen. Veel gezochte informatie krijgt een duidelijke positie, de toptaken aanpak. Ontbreekt het gezochte onderwerp daar? Dan zal een goede, gebruiksvriendelijke zoekfunctie de bezoeker snel verder helpen. En door het volgen van de zoekopdrachten die bezoekers ingeven werken we aan continue verbetering: Veel gezochte termen krijgen een betere plek op de site en een hogere plek in de zoekresultaten.
Natuurlijk nemen we vanaf het begin de wensen van de inwoners mee. Daarom hebben we eind 2021 een onderzoek laten uitvoeren via het burgerpanel "U spreekt". Dit heeft waardevolle inzichten opgeleverd over wat inwoners op onze website verwachten. Maar ook (minstens zo belangrijk) over wat ze er niet verwachten of waar ze andere kanalen voor gebruiken. Bijvoorbeeld Sociale Media als Facebook of Twitter. Deze feedback nemen we mee in de aanbouw. Het zal bepalend zijn in de te maken keuzes welke inhoud we een prominente of juist minder prominente plek gaan geven.
Tot slot krijgt toegankelijkheid nadrukkelijk de aandacht. Samen met de leverancier zorgen we voor de juiste hulpmiddelen om de website ook voor mensen met een beperking toegankelijk te houden. Bij plaatsing van nieuwe inhoud zal het redactieteam zorgen dat deze voor toegankelijkheid is geoptimaliseerd. Zo werken we samen naar een website die voor alle inwoners prettig werkt.

Omgevingswet

In 2021 is hard gewerkt aan de implementatie van software voor de Omgevingswet. De pakketten voor het maken en bijhouden van de omgevingsplannen zijn opgeleverd. Daarnaast is gewerkt aan de verdere opbouw en testen van de software voor de omgevingsvergunningen en de software voor de toepasbare regels. Daarnaast is een start gemaakt met het testen van de keten vanuit het Omgevingsloket.
In februari 2022 is door de minister aangegeven om de Omgevingswet wederom uit te stellen. Met het uitstel wil de minister dat de Omgevingswet op een verantwoorde wijze wordt ingevoerd.

Cloud
In 2021 zijn wederom een aantal applicaties naar de cloud gemigreerd. Zo is de applicatie voor het bijhouden van het schoolverzuim naar de cloud omgezet. Dit in samenwerking met de gemeente Doetinchem en LerenWerkt. Ook is eind 2021 gestart om onze software voor datadistributie naar de cloud te verhuizen. De BAG applicatie is naar een andere leverancier gegaan en wordt voorbereid op de Samenhangende Objectenregistratie. Ook deze applicatie draait nu in de cloud.

Thuiswerken
Het thuiswerken is na een aantal jaar gemeengoed geworden. We gebruiken hiervoor de suite van Microsoft. In 2021 is deze suite versterkt met andere producten zoals MS OneDrive en uitbreiding van functionaliteit voor het digitaal vergaderen met MS Teams.
Omdat steeds meer lokaal op de laptops gewerkt wordt, zijn in 2021 155 laptops extra beveiligd met beheersoftware van Microsoft. In het geval van diefstal kan deze laptop dan vergrendeld worden. Ook kunnen de beveiligingsupdates centraal verstuurd worden.

Datalab GO!
In 2021 is Datalab GO inhoudelijk van start gegaan. Er is op locatie Bronckhorst een team geformeerd met expertise op het gebied van datascience en techniek dat zich bezig heeft gehouden met de eerste dataproducten. Deze producten hebben onder andere betrekking op de thema's Corona, Landschap & Groen en Ondermijning. Voor deze thema's zijn klankbordgroepen geformeerd met deelnemers uit de verschillende aangesloten gemeenten. Deze groepen geven input en feedback op de te realiseren producten, om te zorgen dat vraag en uiteindelijk product op elkaar aansluiten. De focus in 2021 is gericht geweest op het realiseren van data-producten op basis van openbare en aangekochte data. Overeenkomsten zijn onder meer gesloten met Kadaster en Kamer van Koophandel om hun gegevens te mogen gebruiken. Er is in kaart gebracht hoever de aangesloten gemeenten zelf zijn in realisatie van eigen dataproducten, om te zien in welke mate we van elkaar kennis gebruik kunnen maken.
Om naar alle gemeenten terugkoppeling te geven over de resultaten zijn Roadshows gehouden, waarbij aan colleges en andere betrokkenen getoond is op welke manier databeleid kan ondersteunen. Tot slot zijn de eerste stappen gezet om de processen rond datalab beter te structureren. Er zijn afspraken gemaakt rond oppakken van inkomende vraagstukken (zogenaamd Landingsbaan) en rond Privacy. De eerste verkenningen worden gedaan om dataverwerking beter te centraliseren, automatiseren en te structureren. Waarschijnlijk zal hiervoor gebruik gemaakt worden van Microsoft Azure clouddiensten.

Privacy
Het voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is een continu proces. De AVG is op 25 mei 2018 ingegaan en er is tot op heden veel gedaan aan het opstellen en invoeren van de benodigde procedures. Zo is er de procedure voor het uitvoeren van een Data Protection Impact Assessment (DPIA). Voor nieuwe verwerkingen van privacygevoelige gegevens is namelijk een DPIA verplicht. In 2021 hebben we 1x een DPIA afgenomen. Naast de procedure voor een DPIA hebben we ook de procedure voor "Rechten van Betrokkenen". Via onze website kan de betrokkene inzage vragen in eigen persoonsgegevens of correctie en verwijdering hiervan. Als gemeentelijke organisatie hebben we een register van verwerkingen van persoonsgegevens. Hiermee tonen we aan dat onze verwerkingen van persoonsgegevens voldoen aan de belangrijkste beginselen van de AVG, denk daarbij aan rechtmatigheid, transparantie, doelbinding en juistheid. Het op orde hebben van de bovengenoemde procedures en het blijven voldoen aan de AVG staat of valt met de bewustwording van de medewerkers. In 2021 is de bewustwording structureel opgepakt. Via e-learnings worden de medewerkers geïnformeerd over de informatieveiligheid en de privacy.
Ondanks het voorgaande hebben wij in 2021 een groot datalek gehad bij de werkzaamheden voor de leerplicht. Dit heeft tot onrust onder de betrokken burgers geleid. Intern hebben wij de regels omtrent de privacy bewustwording aangescherpt. Conclusie is dat het menselijk handelen een zwakke schakel blijft. Hieruit volgt dat we vooral de bewustwording continu onder de aandacht moeten brengen.

Informatieveiligheid
In 2021 is aandacht besteed aan de bewustwording van de informatieveiligheid bij alle medewerkers. We hebben een campagne opgezet binnen onze online leeromgeving met het thema phishing en cybercriminaliteit. Verder hebben we aandacht gehad voor het proces rondom in- en uitdiensttreding. Er is onder andere gewerkt aan een uniforme introductie van nieuwe medewerkers voor de geldende procedures, waaronder ook informatieveiligheid. In december hebben we een groot incident gehad in software van Apache Log4j. Binnen deze software zat een kwetsbaarheid waardoor het mogelijk was dat een onbekende toegang tot de systemen kon krijgen. Deze kwetsbaarheid werd ingeschaald met een zeer hoge prioriteit. Omdat dit stukje software in heel veel software van diverse leveranciers gebruikt werd, heeft dit een grote impact op onze dienstverlening gehad.

Gemeentelijke belastingen
Na het verstrijken van de laatste vervaldatum hebben wij eerst herinneringen verzonden. Daarop hebben veel belastingplichtigen alsnog betaald. Het aantal aanmaningen en dwangbevelen daarna was ook een stuk lager. De lijsten met openstaande vorderingen hebben wij telkens met onze collega's van schuldhulpverlening gescreend met het doel om burgers met financiële problemen niet verder in de schulden te brengen. Vanwege de coronacrisis en het faillissement van onze deurwaarder heeft er geen dwanginvordering (beslaglegging etcetera) plaatsgevonden. Hierdoor loopt het debiteurensaldo wel iets op. Inmiddels is er contact gelegd met een nieuwe deurwaarder en gaan wij dwanginvordering weer oppakken.

2. Wat waren onze doelstellingen?

*: betreffen onderwerpen uit het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 Daadkrachtig, Duurzaam en Dichtbij.

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
1	**Communicatiebeleidsplan** Vernieuwen en optimaliseren van communicatiebeleidsplan gemeente Aalten.	Besloten is dit aan de nieuwe raad voor te leggen en gelijk op te laten lopen met de visie dienstverlening.	Plan is in principe gereed, maar wordt deze bestuursperiode niet afgerond.	O
2	**Vernieuwen en optimaliseren raadsnet** Simbestuur wordt niet meer ondersteund en komt te vervallen. Hiervoor in de plaats gaan we Ibabs inzetten. Dit heeft ook tot gevolg dat het raadsnet vernieuwd en geoptimaliseerd moet worden.	Vanaf december 2020 is Ibabs ingevoerd - vernieuwing en modernisering van het oude raadsnet.	In de maanden december 2020 en januari 2021 is het raadsinformatiesysteem van SIM omgezet naar iBabs.	G
3	**Informatieveiligheid en Privacy Wet** Voldoen aan BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en privacywetgeving en de vereiste accountability.	Het proces om de BIO verder te implementeren hebben we in 2021 verder opgepakt. We hebben de 2-factor authenticatie ingevoerd voor de applicaties waar dit op het moment bij mogelijk is. Verder hebben we de surfaces in het Mobile Device Management (MDM) opgenomen. Werkprocessen veranderen of er komen nieuwe werkprocessen bij, deze moeten aan de BIO worden getoetst en conform de eisen van de BIO worden ingericht. Tevens moeten er op het gebied van interne controle nog stappen worden gezet om de naleving van de afspraken periodiek te toetsen en dit proces in te bedden in de organisatie. De software is geïmplementeerd en de eerste e-learning campagne heeft plaatsgevonden.	In 2021 hebben we een bewustwordingscampagne over phishing gehouden. Verder hebben we gewerkt aan het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers en hebben we de mobile devices in beheer genomen. Deze waren door het thuiswerken in verband met corona versneld uitgerold maar nog niet in het Mobile Device Management opgenomen.	O
4	**Uitwerking koppeling BGT - BOR** De data in de basisregistratie grootschalige topografie (BGT, uniforme digitale kaart) worden vanuit de beheerpakketten van Groen, Wegen en Ondergrondse infrastructuur aangevuld, waardoor de set aan basisgegevens voor alle teams gelijk zijn.	De laatste mutaties zijn in 2021 verwerkt. Naast de bulkmutaties worden de reguliere wijzigingen direct meegenomen. Dit verloopt goed.	Koppeling is actief en wordt volop gebruikt.	G

	Thema / Doelstelling	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Wat hebben we bereikt?	
5	**Overgang van inhoud naar gebruiksoppervlakte als grondslag van de herwaardering WOZ.** Vanaf 2022 moet de waardering van woningen plaatsvinden op basis van de gebruiksoppervlakte. Tot die tijd is de inhoud van een woning bepalend. Met de toepassing van de gebruiksoppervlakte wordt aangesloten bij de BAG.	Bij alle woningen is een gebruiksoppervlakte geregistreerd. Aan de hand van deze gegevens is de herwaardering WOZ 2022 uitgevoerd.	De herwaardering WOZ van woningen voor het jaar 2022 is gebaseerd op de gebruiksoppervlakte. Binnenkort worden deze gebruiksoppervlaktes gesynchroniseerd met de BAG zodat het project volledig afgerond is.	G
6	**Omzetting en vulling softwarepakketten Omgevingswet** De Omgevingswet gaat in per 01-01-2022. Dit betekent dat de softwarepakketten van vergunningsverlening dan verplicht zijn aansloten op het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet en moeten voldoen aan de eisen van de Omgevingswet.	Het bijhouden van de planvoorraad is met de oplevering van de software Rx.zone afgerond en is daarmee als onderdeel van deelproject 6 Omgevingswet klaar. De software Rx.base is opgeleverd en gaat nu verder in deelproject 3 voor de vulling van het systeem. De software is voor de acceptatieomgeving gekoppeld aan de landelijke voorziening van het Omgevingsloket. Dit onderdeel is voor deelproject 6 afgerond. Door inhuur en inzet van andere medewerkers op deelproject 6 van de Omgevingswet ontstaat er meer ruimte om de evenementen, drank en Horeca en APV vulling op te starten. Inmiddels hebben we goede consultancy kunnen inhuren. Hierdoor loopt de vulling van de nieuwe pakketten voor de Omgevingsvergunningen (Rx. Mission) nu voorspoedig. Op dit moment zijn we de wettelijke regels aan het omzetten naar vraagbomen voor de Omgevingswet. Dit traject verloopt voorspoedig.	De Omgevingswet is wederom uitgesteld, nu tot 1 januari 2023. Met de inhuur van een consultant van Telengy voor de opbouw van het softwarepakket voor de omgevingsvergunningen en de interne ondersteuning bij het bouwen van de toepasbare regels loopt het project weer goed door.	G

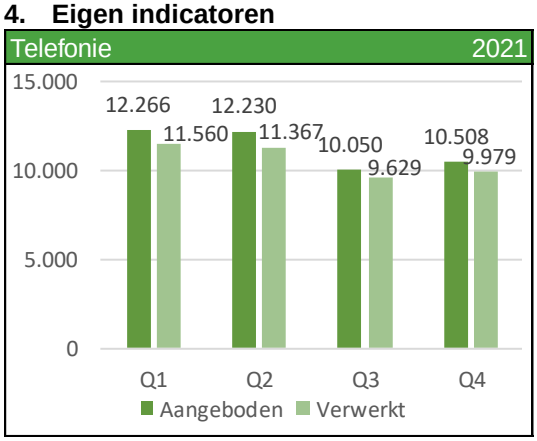
3. Wat heeft het gekost?

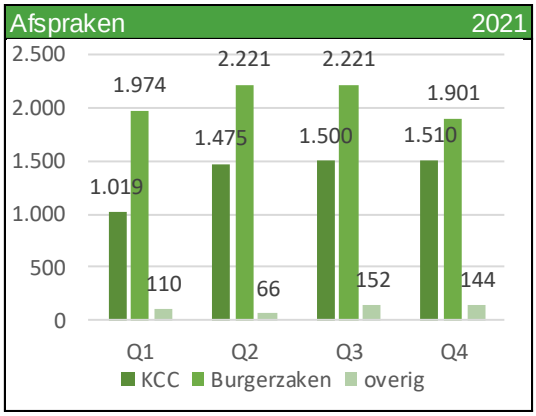
bedragen x € 1.000

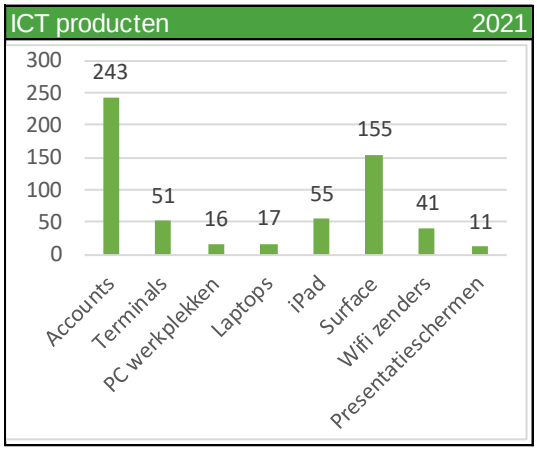
	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Baten	-52.852	-57.967	-58.639	-54.662
Lasten	11.124	14.414	14.841	12.147
Totaal saldo van baten en lasten	-41.728	-43.553	-43.798	-42.515
Toevoeging en of onttrekking aan reserves	-195	-362	-354	-241
Totaal mutaties reserves (verdeeld over programma's)	488	1.767	1.396	332
Resultaat	**-41.435**	**-42.148**	**-42.756**	**-42.424**

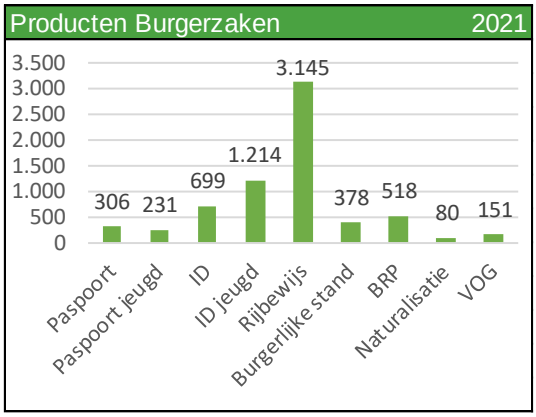
De analyse van de onderlinge verschillen is opgenomen in het tweede deel van dit boekwerk in de toelichting op de programmarekening.

4. Eigen indicatoren

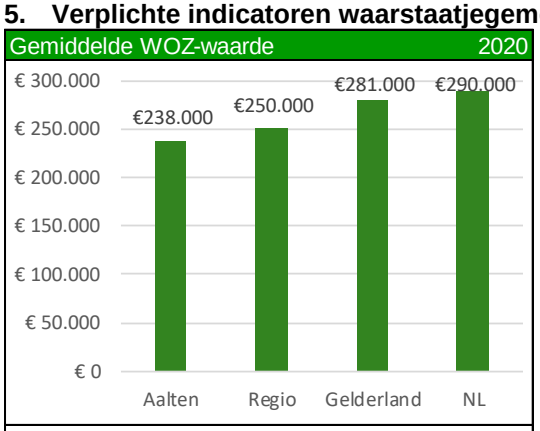

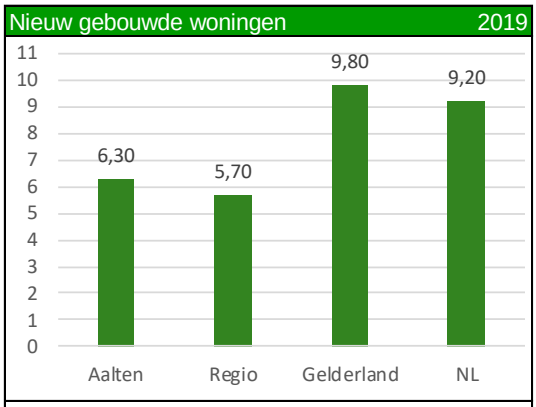

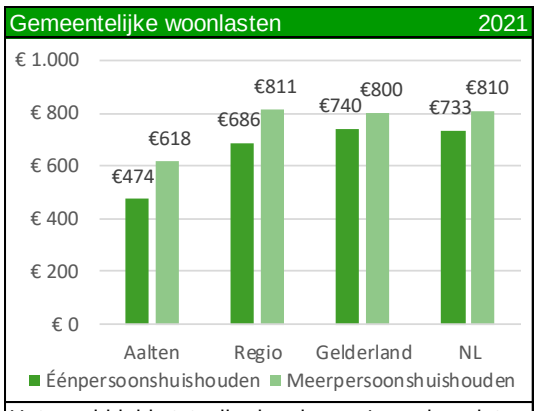
5. Verplichte indicatoren waarstaatjegemeente.nl

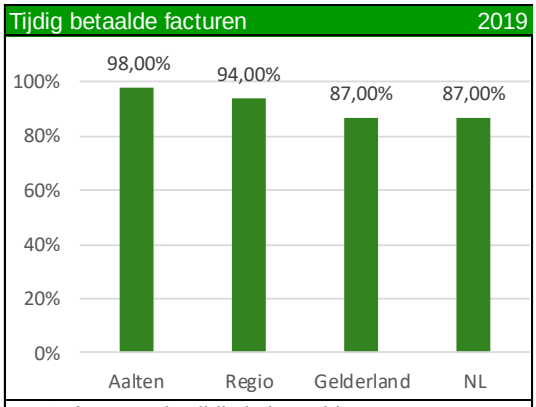
De gemiddelde WOZ-waarde van woningen. (Bron: CBS)

Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen. (Bron: ABF)

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden/meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. (Bron: COELO)

Het % facturen dat tijdig is betaald.

Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

“Samen volop blijven inzetten voor onze burgers en bedrijven”

Een goede bedrijfsvoering van de gemeente, die gericht is op de gemeentelijke omgeving, betekent beheersing van alle processen, inclusief bijsturing waar nodig. Dit is een voorwaarde om aan de verwachtingen van de maatschappij en het bestuur te voldoen en om gemeentelijk beleid te realiseren. Eén van de doelstellingen daarbij is zo goed mogelijk verslag te doen over de uitvoering via de reguliere P&C (planning & control) cyclus of bij actuele onderwerpen en vragen daarover door middel van een raadsmededeling. In 2021 ging dat om 231 raadsmededelingen. Rondom de organisatie en algemene thema’s speelde in 2021 het volgende:

1. Heroriëntatie organisatiestructuur per 1 januari 2023
In de huidige organisatiestructuur, die dateert uit april 2019, bestaat het MT uit de secretaris/algemeen directeur en de drie afdelingshoofden. De drie afdelingen bestaan elk uit twee teams en werken ten behoeve van één programma uit de programmabegroting. De afdelingshoofden zijn hiërarchisch leidinggevende van de medewerkers van de betreffende afdeling. De teams worden vakinhoudelijk aangestuurd door een teamcoordinator, die daarnaast zelf meewerkt aan de meer complexe projecten en/of beleidsmatige dossiers. Vanaf het voorjaar van 2020 zijn de functies van afdelingshoofd van de afdeling Sociaal domein en teamcoördinator van het team Zorg vacant. De functie van afdelingshoofd Sociaal domein wordt waargenomen door de beide andere afdelingshoofden, waarbij het afdelingshoofd Ruimte leidinggeeft aan het team Organisatie en Welzijn en het afdelingshoofd Bedrijfsvoering leidinggeeft aan het team Zorg. In de vacature van teamcoördinator van het team Zorg is tijdelijk voorzien door een interimopdracht en inmiddels is begin 2022 een vast aangestelde nieuwe coördinator begonnen.

Eind 2020 is de organisatiestructuur geëvalueerd, waarbij besloten werd de bestaande situatie voort te zetten en per 1 januari 2023 een heroriëntatie op de organisatiestructuur te laten plaatsvinden.
Daarbij werd nadrukkelijk rekening gehouden met de eind 2020 geldende omstandigheden: uitdagende financiële omstandigheden, de personele wisselingen in de top van de organisatie en de effecten van de coronamaatregelen. In de afgelopen periode is gebleken dat ondanks de grote inzet van alle betrokkenen er knelpunten ontstaan met betrekking tot de span of control van de leidinggevenden en onduidelijkheden in taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot het leiding geven.

Bij een organisatie van ongeveer 200 medewerkers is de span of control van de afdelingshoofden als hiërarchisch leidinggevende (te) groot. Medewerkers hebben recht op ruime aandacht van hun leidinggevende als het gaat om de HRM-taken, zoals coaching, functionerings- en ontwikkelingsgesprekken, personeelsbeoordeling, gezondheid en lief en leed. Dat is in het belang van het goed functioneren van de organisatie. Het lukt nu niet om daaraan goed invulling te geven. In verband hiermee heeft het MT in 2021 enkele varianten voor een nieuwe organisatiestructuur uitgewerkt. Het MT heeft uiteindelijk gekozen voor een organisatiestructuur, waarin de organisatie wordt aangestuurd door een tweehoofdige directie, bestaande uit de gemeentesecretaris/algemeen directeur en een directeur Bedrijfsvoering/loco-secretaris.

De organisatie bestaat in dit model uit drie clusters en zes teams:
- Cluster fysiek domein (Teams Buitendienst en Openbare Ruimte)
- Cluster sociaal domein (Teams Organisatie & Welzijn en Zorg)
- Cluster bedrijfsvoering (Teams Dienstverlening en Informatiebeheer)

Daarnaast is er een Staf bestaande uit het taakveld P&O, communicatie en het secretariaat.

De teams worden geleid door een teamleider (de huidige teamcoördinatoren), die hiërarchisch en functioneel leidinggevende is. Het college heeft op 16 november 2021 bij wijze van voorgenomen besluit ingestemd met deze nieuwe organisatiestructuur per 1 januari 2023 ervan uitgaande dat dit budgetneutraal kan worden ingevuld. Inmiddels is de verdere uitwerking van het gekozen model in voorbereiding. De OR heeft positief geadviseerd over de nieuwe organisatiestructuur met een voorbehoud voor de nog uit te werken punten. Tijdens overleg met de vakbonden is gezamenlijk vastgesteld dat er geen bijzonderheden zijn in relatie tot het sociaal statuut. In verband met het vertrek van de beoogde directeur Bedrijfsvoering is recent een vacature voor deze functie binnen de tweehoofdige directie opengesteld.

2. Ontwikkelingstraject organisatie
Zoals aangekondigd in de programmabegroting 2021 loopt er sinds het voorjaar van 2021 een ontwikkelingstraject binnen de organisatie gericht op een professionele cultuur. Medewerkers worden getraind op de verdere ontwikkeling van een professionele cultuur binnen de organisatie en het geven en ontvangen van feedback. Dit ontwikkelingstraject wordt benut om de kernwaarden van de organisatie en de nieuwe beoordelingsmethodiek met 360 graden feedback te lanceren. Het ontwikkelingstraject krijgt door de corona-maatregelen een langere doorlooptijd dan voorzien. Bepaalde activiteiten kunnen nu eenmaal moeilijk online worden gehouden. We verwachten dat dit traject doorloopt tot begin 2023.
Parallel aan dit ontwikkelingstraject voor de gehele organisatie worden de teamleiders getraind voor hun nieuwe taken op met name HRM-gebied.

3. Het nieuwe werken na corona
Als organisatie hebben we tijdens de coronacrisis steeds actief ingespeeld op het verloop van de pandemie door een protocol te hanteren met interne richtlijnen voor het werken onder de wisselende omstandigheden. Om de dienstverlening te waarborgen hebben wij geïnvesteerd in bandbreedte, mobiele werkplekken en voorzieningen voor thuiswerken.
Na aanvankelijke aarzelingen hebben organisatie én medewerkers het gedeeltelijk thuiswerken inmiddels omarmd. Voor veel functies is het efficiënt gebleken. Belangrijke bijkomende voordelen zijn de afname van het woon-werkverkeer (minder milieubelasting en parkeerplaatsen) en de afname van het aantal benodigde kantoorwerkplekken. Daar staan de benodigde investeringen in ICT en andere voorzieningen voor thuiswerken tegenover. Aandachtspunten zijn het behoud van collegiale contacten, samenwerking en teambuilding. We blijven zoeken naar de juiste balans en maatvoering, maar duidelijk is al wel dat gedeeltelijk thuiswerken blijvend is. De in 2021 ingestelde werkgroep Aalten na corona blijft ons tijdens deze zoektocht adviseren over de organisatie en inrichting van de hybride werkvormen, over waarborgen voor de dienstverlening en over de gevolgen voor de kantooromgeving.
Recent is daarnaast een studieproject met vijf Hbo-studenten vanuit verschillende disciplines begonnen aan een opdracht over dit hybride werken in onze organisatie. Dit studieproject richt zich onder andere op vragen met betrekking tot het aantal benodigde werkplekken, ruimten, inrichting, het eventueel afstoten van gebouwdelen, behoud van collegiale contacten, overlegvormen en de samenhang met het dienstverleningsconcept. Het advies van dit studieproject verwachten wij voor de zomer, waarna de besluitvorming in de tweede helft van 2022 is voorzien.

4. Visie op gezondheid
In lijn met de ontwikkeling van de algemene visie van de gemeente Aalten op de publieke gezondheid is de visie op gezondheid van de gemeente als werkgever van de gemeentelijke organisatie in ontwikkeling. In 2021 heeft het MT de visie op gezondheid voor de organisatie voor de komende jaren vastgesteld. Het college heeft hiermee inmiddels ingestemd. Dit voorgenomen besluit van het college is voor instemming aan de ondernemingsraad voorgelegd.
Als werkgever willen we primair uitgaan van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de medewerkers, maar we hebben uit betrokkenheid met de medewerkers en om uitval te voorkomen tegelijkertijd specifiek aandacht voor medewerkers die een verhoogd risico hebben op gezondheidsproblemen. De waarde van preventie en positieve gezondheid staat centraal. De rol van de werkgever is om medewerkers te ondersteunen en te stimuleren bij het maken van gezonde keuzes. Dat doen we door een omgeving te creëren waarin het makkelijker is om aan een gezonde leefstijl te werken. We zorgen voor gezonde werkomstandigheden. We hebben nadrukkelijk aandacht voor invloeden uit de privé omgeving van de medewerker en stimuleren gezonde verhoudingen en een gezonde balans.
In 2021 is een aanbestedingsprocedure gehouden voor de Arbo-dienstverlening vanaf 1 januari 2022. We hebben op basis daarvan een dienstverleningsovereenkomst gesloten met Caretowork, waarvan de visie op gezondheid goed aansluit op de onze.

5. Vitaliteit en wendbaarheid
Ondanks gerichte maatregelen is de leeftijdsopbouw binnen de gemeentelijke organisatie nog steeds minder gunstig. De beide generatiepacten en het speerpunt verjonging als hoogste prioriteit binnen het werving- en selectiebeleid hebben niet kunnen voorkomen dat de gemiddelde leeftijd eind 2021 48,6 jaar was. Dat is boven de gemiddelde leeftijd in de toch al vergrijzende gemeentelijke sector. De verklaring hiervoor ligt in de bovengemiddeld lange duur van de dienstverbanden.
Het ziekteverzuim in onze organisatie was in 2021 7,1%. We zien dat het korte verzuim dit jaar af nam, maar dat het langdurige verzuim daarentegen sterk steeg.
Deze kenmerken van de organisatie zijn voor het MT een aandachtspunt. Hoe houden we onze organisatie gezond, vitaal en wendbaar? In de CAO Gemeenten 2019-2020 is afgesproken dat alle gemeentelijke werkgevers vitaliteitsbeleid moeten hebben. In de nieuwe CAO 2021-2022 is de uitwerking daarvan echter beperkt gebleven tot de invoering van een mogelijkheid om verlof meerjarig te sparen. Naar onze mening moet er meer gebeuren en moeten we dus zelf aanvullend beleid ontwikkelen.

Onze nieuwe visie op gezondheid kan daaraan bijdragen. In het verlengde daarvan gaan we in overleg met de ondernemingsraad een plan opstellen voor activiteiten om de vitaliteit te bevorderen. Daarnaast blijven we in ons gemeentelijk HRM-beleid bij de invulling van vacatures sterk inzetten op verjonging. We maken vacatures geschikt voor jongeren door (tijdelijk) te schuiven met werkzaamheden en door jongeren zelf verder op te leiden.

6. Integriteit
Zoals aangekondigd in de programmabegroting zijn in 2021 grote vorderingen gemaakt bij de herijking van het beleid met betrekking tot bestuurlijke en ambtelijke integriteit. Gekozen is voor een gefaseerde aanpak op grond waarvan eerst de kaders en uitgangspunten van het nieuwe integriteitsbeleid door de gemeenteraad vastgesteld zijn.
In de volgende fase zijn deze kaders en uitgangspunten uitgewerkt in regelingen en protocollen voor de bestuurlijke integriteit en de ambtelijke integriteit, waaronder de gedragscodes. Het besluitvormingsproces in deze fase is inmiddels afgerond, zodat de gemeente Aalten beschikt over een volledig herschreven en actueel integriteitsbeleid met gedetailleerde uitwerking in de diverse regelingen voor de bestuurlijke en de ambtelijke integriteit.
Daarnaast is voortdurende bewustwording van groot belang. Daarom zijn inmiddels in de implementatiefase twee permanente gremia ingesteld voor het onder aansturing van de stuurgroep opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma's, de commissie geloofsbrieven en integriteit en de werkgroep implementatie ambtelijke integriteit. Beide gremia starten in de eerste helft van 2022. De voor te bereiden implementatieprogramma's bestaan uit diverse bewustwordingsactiviteiten, die structureel worden ingebed.

7. Krapte op de arbeidsmarkt
Er zijn al langere tijd signalen van een toenemende verkrapping van de arbeidsmarkt. In het afgelopen jaar hebben ook wij ervaren dat het moeilijker wordt vacatures in te vullen. Gelet op de grote uitstroom wegens pensioneringen in de gemeentelijke sector verwachten wij dat deze spanning op de arbeidsmarkt in de komende jaren verder toeneemt. Dit leidt onherroepelijk tot een stijging van de loonkosten door opwaartse druk op de algemene loonontwikkeling in de CAO, door druk op de salarisonderhandelingen bij de invulling van vacatures, door individueel rechtspositioneel maatwerk en door kosten van externe inhuur of andere tijdelijke oplossingen. Daarnaast leidt de krappe arbeidsmarkt tot risico's met betrekking tot de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoners en de gemeenteraad en de tijdige oplevering van producten. Dit is met name het geval als we concessies moeten doen met betrekking tot de kwaliteit bij de invulling van vacatures en als vacatures langer open staan of niet ingevuld kunnen worden.

8. Inkoop
Net als in voorgaande jaren is ook in 2021 op inkoop- en aanbestedingsgebied zoveel mogelijk samenwerking gezocht met de Achterhoekse gemeenten. Gezamenlijke aanbestedingen waren er onder andere bij de inkoop van:
- Hulp bij het Huishouden (5 gemeenten);
- Inburgering;
- Bestrijding eikenprocessierups;
- Trapliften (kort geding kunnen voorkomen door intensieve begeleiding van Dirkzwager bij afwikkelingen bezwaar).

De colleges van de acht Achterhoekse gemeenten hebben besloten meer tijd te nemen voor de nieuwe manier van inkoop van de Wmo/Jeugdzorg waardoor de ingangstermijn is aangepast naar 1 juli 2022. Binnen de gemeente Aalten waren ook diverse aanbestedingen onder andere:
- Arbodienstverlening;
- Accountant;
- Hulpmiddelen;
- Nota Sociaal Domein.

Aanbestedingen voor de Wegwijzer en de website zijn gestart.

Eind 2021 is afgesproken om de Achterhoekse inkoopkalender nog een kans te geven, mede in combinatie met het beleid rondom circulair inkopen dat in 2022 opgesteld moet worden. Op de kalender zijn dan de onderwerpen te zien welke gezamenlijk circulair ingekocht kunnen worden. In 2021 hebben alle Achterhoekse gemeenten ingestemd met het convenant "social return on investment". Daarmee is een uniforme werkwijze bij de inkoop gerealiseerd als het gaat over SROI. Hierbij wordt aan uitvoerders/ leveranciers van gemeentelijke opdrachten gevraagd (ontwikkel)kansen te geven aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het "Startformulier Inkoop" welke als handvat kan dienen bij aanbestedingen is ontwikkeld en opgevoerd in de applicatie Xential. Dat is een interne documentcreatie-applicatie, waardoor gegevensuitwisseling eenvoudig wordt. De werkwijze is gepresenteerd aan de organisatie.

9. Subsidieverwerving
Het subsidiejaar 2021 is goed verlopen. De meeste aanvragen zijn gedaan bij de Provincie Gelderland, maar ook zijn aanvragen gedaan bij de diverse ministeries van het Rijk.
In totaal is in 2021 € 1.924.380 subsidie aangevraagd. Hiervan is € 1.436.112 toegekend. Definitief vastgesteld is tot op heden € 281.935. Het toegekende bedrag loopt naar verwachting nog flink op, omdat er nog aanvragen lopen die nog op uitsluitsel wachten. Hierna volgt een overzicht met de diverse aanvragen uit 2021.

Projecten/regeling	Subsidieverstrekker	Aangevraagd	Toegekend
Suppletie-uitkering Bommenregeling	Gemeentefonds	€ 85.134	€ 85.134
Versnellen woningbouw: inhuur tijdelijke capaciteit of expertise	Provincie Gelderland	€ 50.000	€ 50.000
Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK Sport)	Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en sport	€ 119.350	€ 91.827
Regeling betaalbaar wonen	Provincie Gelderland	€ 337.500	
Regeling specifieke uitkering zwembaden en ijsbanen COVID-19	Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en sport	€ 97.448	€ 97.448
Regeling specifieke uitkering zwembaden en ijsbanen COVID-19	Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en sport	€ 89.451	€ 89.451
Aan de slag met en realiseren van de Centrumvisie Dinxperlo	Regiodeal/Rijk en Provincie Gelderland	€ 280.000	€ 280.000
Specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid 2021	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	€ 333.467	€ 333.467
Totaal overige projecten	Diversen	€ 532.030	€ 408.785
Totaal		**€ 1.924.380**	**€ 1.436.112**

In samenhang met het coronavirus zijn in 2021 diverse regelingen beschikbaar gesteld door het Rijk. Zo is bijvoorbeeld 2x COVID-19 steun aangevraagd voor het zwembad (zie bovenstaande tabel).
Verder is gebruik gemaakt van de regeling voor verhuurders sportaccommodaties voor een tegemoetkoming van gederfde huurinkomsten. Dit betreft een subsidiebedrag van in totaal € 89.600. Voor het project ‘Op je plek’ is een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMw. Voor dit project is een subsidiebedrag van € 43.290 toegekend. Deze bedragen zijn in de bovenstaande tabel opgenomen onder overige projecten.
Regionaal wordt bij subsidieverwerving geregeld samengewerkt met gemeenten en organisaties. Een voorbeeld hiervan is het Cultuur en erfgoedpact 2021-2024. Het is belangrijk om bij bepaalde projecten de samenwerking op te zoeken om zo de kans op subsidie van het Rijk, de Provincie en ook Europees te vergroten.

10. Overige onderwerpen
Over verdere ontwikkelingen rondom onder andere dienstverlening, de gemeentelijke website en IT-ontwikkelingen wordt verwezen naar de ontwikkelingen zoals genoemd in Programma 3 Bedrijfsvoering.

11. Uurtarief ten behoeve van doorberekeningen
Voor het doorberekenen van diverse werkzaamheden wordt gewerkt met een uniform uurtarief. Er is een berekening gemaakt op basis van de totale loon- en overheadkosten voor het tarief per uur. Dit resulteert in een tarief voor 2021 van € 69. Dit uurtarief wordt gebruikt voor onder meer het bepalen van de legestarieven en voor de toerekening van de kosten aan riolering en afvalverwerking.

12. Verplichte beleidsindicatoren

	Naam indicator	Eenheid	Raming na wijziging	Werkelijk
1	Formatie	fte per 1.000 inwoners	6,45	6,49
2	Bezetting	fte per 1.000 inwoners	6,45	6,49
3	Apparaatskosten	kosten per inwoner	€ 641,37	€ 630,14
4	Externe inhuur	% van totale loonsom	9,47%	9,49%
5	Overhead	% van totale lasten	12,56%	12,23%

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen geeft inzicht in:
- de mate waarin de gemeente belangrijke financiële risico's loopt;
- de financiële buffer (weerstandscapaciteit) die zij daarvoor achter de hand heeft.

Voor een beoordeling van het weerstandsvermogen worden in deze paragraaf de bedoelde risico's geconfronteerd met de aanwezige weerstandscapaciteit.

bedragen x € 1.000

1. Weerstandscapaciteit

Met weerstandscapaciteit worden al die elementen bedoeld waarmee tegenvallers kunnen worden opgevangen, zonder dat het beleid moet worden aangepast. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandsvermogen hierop af te stemmen, moet worden voorkomen dat elke nieuwe financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.
De weerstandscapaciteit wordt onderverdeeld in structurele en incidentele weerstandcapaciteit. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit structurele middelen in de begroting waarmee optredende risico's kunnen worden opgevangen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden aangewend.

Bepaling van de weerstandscapaciteit		
Incidentele weerstandscapaciteit		
Rekeningresultaat	Het positieve resultaat	2.753
Vrij aanwendbare algemene reserve	De algemene reserve is de reserve waaraan de raad geen specifieke bestemming heeft gegeven en die een financiële bufferfunctie heeft. Op 31-12-2021 bedraagt deze € 12.348, hiervan is op dit moment € 1.136 bestemd voor geplande uitgaven.	11.212
Bestemmingsreserves	Deze reserves zijn beklemd.	0
Stille reserve effecten	De stille reserve in deze financiële vaste activa wordt niet meegenomen in de berekening, omdat de verhandelbaarheid van deze aandelen (Alliander, Vitens, BNG en ROVA) zeer beperkt is.	0
Stille reserve activa	Deze stille reserve bestaat uit de bezittingen waarvan de waarde bij verkoop hoger is dan de boekwaarde. Op basis van ervaring zetten we een derde deel in.	925
Totaal incidentele weerstandscapaciteit		**14.890**
Structurele weerstandscapaciteit		
Onbenutte belastingcapaciteit	Hieronder wordt voor de OZB de ruimte opgenomen die er is tussen onze eigen tarieven en de normtarieven voor de zogenaamde artikel 12 gemeenten. De overige belastingen/heffingen zijn kostendekkend of van geringe betekenis.	1.661
Rentebaten algemene reserve vrij besteedbaar	Aangezien geen rente meer toegevoegd wordt aan de reserves is inzet niet mogelijk.	0
Onvoorzien (structureel)		200
Totaal structurele weerstandscapaciteit		**1.861**
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		**16.751**

2. Risico's

Het hebben van risico's is inherent aan het uitoefenen van een organisatie zoals een gemeente. Het is echter van belang deze risico's te kennen en hier adequate maatregelen voor te treffen (verzekeren) dan wel risico's te wegen bij het aangaan ervan of hier tijdig op in te spelen.
Een overzicht van de risico's wordt steeds geactualiseerd. De 25 belangrijkste risico's worden beschreven en gekwantificeerd. De tien grootste worden afzonderlijk genoemd.
Bij een zekerheidsniveau van 99% is de aan te houden reserve voor de gemeente Aalten volgens de nieuwe berekening € 6,2 miljoen. Dit houdt in dat, als de gemeente Aalten dit bedrag als reserve op haar balans aanhoudt, zij in 99 van de 100 jaar voldoende reserves heeft om de schades op te vangen, maar in één jaar is er niet genoeg. In de begroting zijn de meest actuele risico's opgenomen.

Risico	Mogelijk gevolg	%
Budgettaire tekorten bij partijen waar door de gemeente uitbestede gemeentelijke taken zijn neergelegd. Ook kunnen deelnemende gemeenten individueel besluiten nemen die voor andere gemeenten nadelige gevolgen hebben (bijvoorbeeld uittreding).	Politieke druk om financiële steun te bieden	6,2%
Budget Jeugdzorg	Overschrijding budget Beleid aanpassen	6,2%
Budget Wmo	Overschrijding budget Beleid aanpassen	6,2%
COVID-19: besmettingsgevaar, uitbraak, nieuwe varianten	Faillissementen, steunvraag, handhaving of ziekte. Onvoldoende steun van het Rijk	4,9%
Datalekken: ongewild verspreiden en vernietigen van persoonsgegevens	Imago, boete autoriteit persoonsgegevens	4,9%
Algemene uitkering, bezuiniging Rijk	Financieel (bezuinigingen of belasting omhoog)	4,9%
Integraal huisvestingsplan voor het onderwijs. Veel scholen in Aalten zijn verouderd en door corona worden strengere eisen ten aanzien van klimaat gesteld.	Financieel	4,6%
Virusaanvallen op ICT-gebied/ Hacks/ thuiswerken	Dataverlies	4,6%
Klimaatveranderingen: overlast water, droogte, komst plantjes en beestjes	Kosten overlast of beperking mogelijkheden. Hittestress is een risico voor onder andere de gezondheid. Grote uitgaven voor herplant, aanvullende maatregelen tegen droogte en wateroverlast	3,7%
Krapte op de arbeidsmarkt, het niet kunnen vervullen van vacatures	Werk wordt niet tijdig uitgevoerd, stijging van de loonkosten, continuïteit van de dienstverlening aan de inwoners en de gemeenteraad en tijdige oplevering van producten komen in gedrang, verlenen van vergunningen van rechtswege	3,7%
Totaal van de tien grootste risico's (50% van het totale risicoprofiel)		**3.100**
Totaal overige risico's (50% van het totale risicoprofiel)		**3.100**
Totaal alle 25 risico's		**6.200**

Het terugbrengen van de reserves naar dit niveau is niet wenselijk, aangezien er niet voorzienbare toekomstige ontwikkelingen zijn die mogelijk leiden tot additionele risico's in de toekomst. Een aanvullende buffer is daarom gewenst. Deze noodzakelijke buffer is op basis van ervaring opgenomen voor een bedrag van het begrotingstotaal. Dit komt neer op een buffer van € 7,2 miljoen.

3. Weerstandsvermogen

Het vermogen van een gemeente om tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van deze gemeente in gevaar komt. Dit wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van onze gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Ratio weerstandsvermogen 2022 =	**Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit**	
Weerstandscapaciteit, incidenteel		14.890
Weerstandscapaciteit, structureel		1.861
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		**16.751**
Gekwantificeerde risico's		6.200
Buffer Aalten norm		7.200
Totale benodigde weerstandscapaciteit		**13.400**
Saldo/overschot		**3.351**
Ratio onder andere gehanteerd door provincie		**1,25**

>2	= Uitstekend	1,0 - 1,4	= Voldoende	0,6 - 0,8	= Onvoldoende	**Voldoende**
1,4 - 2,0	= Ruim voldoende	0,8 - 1,0	= Matig	< 0,6	= Ruim onvoldoende	

De uitkomst van de ratio (1,25) is voldoende en is ten opzichte van het vorig jaar (1,11) gestegen. Het positieve rekeningresultaat leidt tot een hogere beschikbare weerstandscapaciteit, terwijl de benodigde weerstandscapaciteit vrijwel gelijk is gebleven. Hierbij moet opgemerkt worden dat deze ratio altijd een momentopname betreft.

Verplichte kengetallen

Onderstaande kengetallen helpen bij het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van een gemeente. Deze kengetallen geven aan hoe we er als gemeente voor staan. De categorieën zijn gebaseerd op de norm van de provincie (groen is voldoende, oranje matig en rood onvoldoende).

Verplicht voorgeschreven kengetallen	**Werkelijk 2020**	**Raming 2021**	**Werkelijk 2021**
1a. Netto schuldquote (NS)	41,0%	61,0%	39,4%
1b. NS gecorrigeerd voor alle leningen	26,8%	46,6%	26,1%
2. Solvabiliteitsratio	31,1%	23,0%	33,3%
3. Structurele exploitatieruimte	0,1%	1,6%	6,5%
4. Grondexploitatie	2,0%	1,2%	0,4%
5. Belastingcapaciteit	77,4%	77,4%	70,6%

Norm provincie Gelderland	**Categorie A**	**Categorie B**	**Categorie C**
1a. Netto schuldquote (NS)	tot 90%	tussen 90% tot 135%	hoger dan 135%
1b. NS gecorrigeerd voor alle leningen	tot 90%	tussen 90% tot 135%	hoger dan 135%
2. Solvabiliteitsratio	hoger dan 50%	tussen 20% tot 50%	kleiner dan 20%
3. Structurele exploitatieruimte	begroting **en** meerjaren hoger dan 0%	begroting **of** meerjaren hoger dan 0%	begroting en meerjaren kleiner dan 0%
4. Grondexploitatie	tot 20%	tussen 20% tot 35%	hoger dan 35%
5. Belastingcapaciteit	tot 95%	tussen 95% tot 105%	hoger dan 105%

We hebben in 2021 geen rode kengetallen. Kanttekening hierbij is dat het momentopnames zijn en blijven. De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen. Oftewel in hoeverre gemeentelijke bezittingen met eigen middelen betaald zijn. Voor wat solvabiliteit zitten we rond het Gelders gemiddelde en daarmee valt de ratio in het midden van categorie B.

Paragraaf Lokale heffingen

De inkomsten van een gemeente komen uit diverse bronnen, waar de gemeentelijke belastingen en heffingen een relatief beperkt onderdeel van zijn. Deze inkomsten bestaan uit belastingen (OZB, hondenbelasting, toeristen- en forensenbelasting) en retributies of rechten (afvalstoffenheffing en rioolheffing). Gemeenten zijn in hoge mate zelfstandig in hun belastingheffing. Daarom vormt de belastingheffing een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Hieronder volgt een overzicht van de lokale belastingen en heffingen. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

WOZ-beschikking
De WOZ-waarde van woningen en niet-woningen wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld, waarbij het peiljaar telkens een jaar opschuift. Voor 2021 geldt de waarde op 1 januari 2020. In het jaar 2021 zijn 13.433 WOZ-beschikkingen verstuurd en daartegen zijn 205 bezwaarschriften ingediend. Dit is circa 1,5% van het totaal. Het gemiddeld aantal bezwaarschriften in de jaren daarvoor bedroeg 115 stuks (0,85%). De toename wordt voor het grootste deel toegeschreven aan het toenemende aantal ‘no cure no pay’ bureaus die actief zijn. Het landelijk gemiddeld aantal bezwaarschriften bedraagt in 2021 2,7% (was 2,4% in 2020).

Tarieven belastingen en heffingen
Vanaf 2020 is een benchmark woonlasten ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van lokale lasten inzichtelijker te maken en een gematigde lastenontwikkeling te borgen. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. Dit geeft meer inzicht in de hoogte van de eigen lokale lasten ten opzichte van andere gemeenten, zodat hiermee bij de te maken keuzes rekening gehouden kan worden.

De generieke opbrengstverhoging OZB 2021 bedraagt in Aalten +7,5%. Behoudens de toeristenbelasting (geen verhoging) zijn de overige tarieven voor leges en belastingen met 2,5% verhoogd. Voor de belastingen waarvoor 100% kostendekkendheid het uitgangspunt is, is de rioolheffing verhoogd met circa 1,5%. De tarieven voor de afvalstoffenheffing moesten vanwege hogere kosten voor het inzamelen en verbranden van afval fors verhoogd worden.

Belastingopbrengsten
De primitief geraamde en werkelijke opbrengsten zijn: bedragen x € 1.000

Belastingsoort	Geraamde opbrengst 2021	Werkelijke opbrengst 2021	Werkelijke opbrengst 2020
Onroerende zaakbelasting, eigenaar	4.445	4.487	4.156
Onroerende zaakbelasting, gebruiker	628	634	588
Afvalstoffenheffing	1.431	1.451	1.164
Rioolheffing	1.923	2.051	2.000
Hondenbelasting	180	177	175
Toeristenbelasting	90	113	90
Forensenbelasting	106	107	109
Totaal	**8.803**	**9.020**	**8.282**

Ten tijde van de vaststelling van de tarieven zijn vaak niet alle gegevens voorhanden. Daarom wordt bij de berekening van de tarieven een zo goed mogelijke inschatting gemaakt. Hierdoor kan in de praktijk de werkelijke opbrengst afwijken van de geraamde opbrengst. Deze zijn bij Voor- of Najaarsnota reeds bijgesteld. Ook bij de analyse van de budgetten is een verklaring van de verschillen tussen de geraamde en de werkelijke opbrengst gegeven.

Lasten- en batenoverzicht van de kostendekkende tarieven
De tarieven voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing, lijkbezorgingsrechten, marktgelden en leges zijn zo vastgesteld dat de opbrengsten de kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. Hieronder staan de werkelijke bedragen ten opzichte van de bedragen uit de primitieve begroting 2021.

bedragen x € 1.000

	Primitieve begro-ting 2021		Jaarrekening 2021	
Afvalstoffenheffing	**Bedrag**	**Dekking**	**Bedrag**	**Dekking**
Lasten afvalstoffenheffing	1.370		1.228	
Overhead (inclusief btw)	366		330	
Onttrekking voorziening	-305		-107	
Totale kosten	**1.431**		**1.451**	
Opbrengst afvalstoffen-heffing	1.431		1.451	
Totale opbrengsten	**1.431**		**1.451**	
Dekking		**100%**		**100%**

	Primitieve begro-ting 2021		Jaarrekening 2021	
Rioolheffing	**Bedrag**	**Dekking**	**Bedrag**	**Dekking**
Lasten riolering	1.219		1.288	
Overhead (inclusief btw)	398		416	
Toevoeging voorziening	306		347	
Totale kosten	**1.923**		**2.051**	
Opbrengst rioolheffing	1.923		2.051	
Totale opbrengsten	**1.923**		**2.051**	
Dekking		100%		100%

Lijkbezorgingsrechten	**Bedrag**	**Dekking**	**Bedrag**	**Dekking**
Lasten begraafplaats	417		257	
Overhead	149		90	
Totale kosten	**566**		**347**	
Opbrengst lijkbezorgings-rechten (inclusief luid-rechten)	270		262	
Totale opbrengsten	**270**		**262**	
Dekking		**48%**		**76%**

Marktgeld	**Bedrag**	**Dekking**	**Bedrag**	**Dekking**
Lasten markt	30		28	
Overhead	10		12	
Totale kosten	**40**		**40**	
Opbrengst marktgeld	21		15	
Totale opbrengsten	**21**		**15**	
Dekking		**53%**		**38%**

Leges zijn belastingen die de gemeente kan heffen voor het verstrekken van individuele diensten. Uitgangspunten bij het vaststellen van de legestarieven is maximaal 100% kostendekkendheid. Er mag (op begrotingsbasis) geen winst worden gemaakt. Hieronder vindt u de leges op basis van onze legesverordening.

bedragen x € 1.000

		Primitieve begroting 2021					Jaarrekening 2021				
Hoofdstuk	**Onderwerp**	**Toe te rekenen kosten***	**Over head**	**Totale lasten**	**Baten**	**Dekking**	**Toe te rekenen kosten***	**Over head**	**Totale lasten**	**Baten**	**Dekking**
Titel 1 Algemene dienstverlening											
1	Burgerlijke stand	44	17	61	20	33%	40	17	57	24	42%
2	Reisdocumenten en Nederlandse identi-teitskaart	196	74	270	97	36%	204	74	278	127	46%
3	Rijbewijzen	147	50	197	140	71%	147	50	197	150	76%
4	Verstrekkingen uit de Basisregistratie perso-nen	6	3	9	4	44%	4	3	7	4	57%
5 t/m 17	Diversen	94	11	105	18	17%	69	11	80	17	21%
	Subtotaal titel 1	**487**	**155**	**642**	**279**	**43%**	**464**	**155**	**619**	**322**	**52%**
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning											
3	Omgevingsvergunning	352	121	473	419	89%	639	141	780	575	74%
7	Bestemmingsplannen	67	25	92	36	39%	77	25	102	46	45%
1,2,4,5,6,8	Diversen	0	0	0	0	0%	0	0	0	0	0%
	Subtotaal titel 2	**419**	**146**	**565**	**455**	**81%**	**716**	**166**	**882**	**621**	**70%**
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn											
2	Organiseren evene-menten of markten	103	52	155	13	8%	103	52	155	7	5%
5A	Algemene verordening Ondergrondse infra-structuren	152	9	161	53	33%	80	9	89	127	143%
1,3,4,5,6	Diversen	0	0	0	0	0%		0	0	0	0%
	Subtotaal titel 3	**255**	**61**	**316**	**66**	**21%**	**183**	**61**	**244**	**134**	**55%**
	Eindtotaal	**1.161**	**362**	**1.523**	**800**	**53%**	**1.363**	**382**	**1.745**	**1.077**	**62%**

*inclusief btw

Woonlasten
Om een indruk te geven van de woonlastendruk in de gemeente Aalten is onderstaand overzicht opgenomen. In dit overzicht is uitgegaan van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde en een één- en meerpersoonshuishouden, waarvoor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt betaald.
Gemiddeld bedragen deze woonlasten in Gelderland € 808 (landelijk gemiddelde € 811).

bedragen in euro's

	Bruto woonlasten eenpersoonshuis-houden	Rang-nummer	Bruto woonlasten meerpersoons-huishouden	Rang-nummer
Aalten	474	1	618	3
Laagste in Nederland	474	1	598	1
Gemiddeld	737		811	
Hoogste in Nederland	1.390	370	1.517	370

(bron COELO-atlas 2021)

De bruto woonlasten (meerpersoonshuishouden) zijn landelijk gestegen met 5,1%. In Aalten zijn deze met 7,9% gestegen. Dit is een ander percentage dan in de Paragraaf lokale heffingen in de begroting 2021 wordt genoemd. Dit komt omdat COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) in haar rapportage andere berekeningsgrondslagen hanteert. Zo gaat COELO uit van een standaard hoeveelheid aanbiedingen of ledigingen bij de afvalstoffenheffing, terwijl deze in werkelijkheid in de gemeente Aalten lager is.

Kwijtschelding
De gemeente Aalten hanteert een volledige kwijtschelding en voert daarmee dus een zo ruim mogelijk beleid. Kwijtschelding kan worden verleend indien men:
• AOW heeft, eventueel aangevuld met een klein pensioen;
• een bijstandsuitkering heeft;
• een inkomen uit werk heeft dat niet hoger is dan een bijstandsuitkering.

Kwijtschelding wordt verleend voor de volgende belastingen en heffingen: onroerende zaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing (vastrecht en een gemaximeerd aantal ledigingen of aanbiedingen), rioolheffing (gemaximeerde hoeveelheid per persoon per huishouden) en hondenbelasting (alleen de eerste hond). In het jaar 2021 is aan 145 belastingplichtigen ambtshalve kwijtschelding toegekend. Daarnaast zijn 163 verzoeken binnengekomen. Daarvan zijn er 78 afgewezen en is de rest geheel of gedeeltelijk toegekend. Het totaal kwijtgescholden bedrag bedraagt € 46.100. In 2020 was dit € 46.600.

Invordering
De invordering van de gemeentelijke belastingen vereist jaarlijks voor een beperkt deel van de belastingplichtigen veel aandacht en zorg. De (dwang)invordering van openstaande aanslagen bestaat uit de volgende stappen: herinnering - aanmaning - dwangbevel - loonvorderingen en/of beslaglegging. Het debiteurensaldo bedroeg op 31 december 2021 € 356.000 (2020 € 335.600) Dit is inclusief de op 31 december 2021 nog niet vervallen posten. Laten we deze buiten beschouwing dan is de achterstand in betaling een openstaand bedrag van € 185.000 (2020 € 175.600).

Na de laatste vervaldatum hebben wij eerst herinneringen verzonden. Daar hebben veel belastingplichtigen op gereageerd. Het aantal aanmaningen en dwangbevelen daarna was een stuk lager. Vanwege de coronacrisis en het faillissement van onze deurwaarder heeft er geen dwanginvordering (beslaglegging etcetera) plaatsgevonden. Hierdoor loopt het debiteurensaldo wel iets op. Inmiddels is er contact gelegd met een nieuwe deurwaarder en gaan wij de dwanginvordering weer oppakken.

De openstaande vorderingen tot en met 2021 worden voor een deel bepaald door langlopende trajecten zoals faillissementen en schuldsaneringen in het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. De WSNP is bedoeld voor degenen die buiten hun schuld ('te goeder trouw') in een problematische schuldsituatie terecht zijn gekomen. De regeling duurt in beginsel drie jaar. Indien de rechtbank na verloop van die drie jaar oordeelt dat de schuldenaar zich aan zijn uit de regeling voortvloeiende verplichtingen heeft gehouden, wordt een zogenaamde 'schone lei' verstrekt. De schone lei betekent dat de schulden die bestonden op het moment dat de schuldsaneringsregeling is uitgesproken niet langer afdwingbaar zijn. Wordt de schone lei niet gegeven, dan blijven de schulden bestaan.

Van het openstaande saldo per 31 december 2021 is circa € 45.000 dubieus. Dit was eind 2020 € 40.000. Voor de dubieuze debiteuren is een voorziening getroffen in de balans. In het jaar 2021 is voor € 16.000 (2020 € 3.000) aan vorderingen oninbaar verklaard.

Paragraaf Financiering

Algemeen
De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) geeft de kaders aan waarbinnen decentrale overheden de treasuryactiviteiten moeten uitvoeren. De wet verplicht gemeenten om een treasurystatuut op te stellen waarin de treasuryfunctie verder is uitgewerkt. Het treasurystatuut is in 2021 geactualiseerd en loopt vier jaar door. Centraal in het statuut staat het beheersen van risico's, maar ook financiering en betalingsverkeer maken hier onderdeel van uit. De treasuryfunctie dient uitsluitend de publieke taak en het beheer is prudent. Het doel is een verantwoord en optimaal resultaat te bereiken tussen kosten en risico.

Interne ontwikkelingen
Om de treasuryfunctie goed te kunnen uitvoeren is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van groot belang. Deze informatie wordt vervat in een liquiditeitsplanning. Naast de geraamde lasten en baten uit de begroting zijn in deze planning onder meer de aflossingen op vaste geldleningen en de voorgenomen investeringen uit de begroting opgenomen. Op basis van deze planning en uiteraard de nieuwe ontwikkelingen in de loop van het boekjaar, wordt geld aangetrokken en/of weggezet. Dit is afgelopen jaar ook weer gebeurd. Er hebben zich in 2021 geen bijzondere interne ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn geweest op de financieringsfunctie.

Externe ontwikkelingen
Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het renteverloop. Informatie over de rente wordt verkregen van de grote Nederlandse banken (waaronder de BNG) en het CPB. De prognose voor 10 jaar rente werd ingeschat op -0,3% eind 2021. In werkelijkheid lag deze rente eind 2021 rond de nul procent. De afwijking is minimaal. De herfinancieringsrente, sterk bepalend voor de korte rente, is door de ECB in maart 2016 verlaagd tot 0% en is sindsdien niet veranderd.

Als gevolg van de wettelijke eisen wordt in de treasuryparagraaf bij het jaarverslag informatie gegeven over de volgende onderwerpen:

1. Kasbeheer
2. Risicobeheer
3. Gemeentefinanciering
4. Schatkistbankieren

1. Kasbeheer
Het kasbeheer behelst het geldstromenbeheer en het saldo- en liquiditeitenbeheer. Met behulp van de liquiditeitsplanning wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is en blijft om aan de betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. De gemeente heeft daarvoor onder meer een financieringsovereenkomst met de BNG gesloten. Daarin is het krediet- en het depotarrangement evenals het betalingsverkeer geregeld. Deze overeenkomst is per 1 januari 2019 herzien en op onderdelen gewijzigd. De kredietlimiet is vastgesteld op € 3 miljoen en de intra-daglimiet op € 5 miljoen. In 2021 is wederom zoveel mogelijk met kort geld gefinancierd. Dit gebeurde zowel via de rekening courant bij de BNG als met kasgeldleningen. In beide gevallen werd door de gemeente in verband met de negatieve rentestand een rentevergoeding ontvangen. Er wordt daarbij voor gewaakt dat de kredietlimiet en de intra-daglimiet bij de BNG niet worden overschreden, omdat daar een forse rentevergoeding (2% en 5%) tegenover staat. Dit is niet of nauwelijks gebeurd.

2. Risicobeheer
Hieronder wordt inzicht verstrekt in het risicoprofiel van de gemeente. Het risicobeheer omvat alle activiteiten die zich richten op het beheersen van financiële risico's waarvan de belangrijkste zijn:
renterisico, koersrisico en kredietrisico.

Renterisico
In de navolgende overzichten zijn de renterisico's op de korte (A) en lange (B) schuld getoetst aan de wettelijke normen uit hoofde van de Wet Fido en is het renteschema opgenomen (C).

A) De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het begrotingstotaal, zijnde de totale lasten op de begroting, en geeft het bedrag weer dat de gemeente maximaal met kort geld mag financieren. Als deze limiet drie achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden moeten er maatregelen worden genomen, bijvoorbeeld door het aantrekken van een langlopende lening.

Uit het overzicht hierna blijkt dat de kasgeldlimiet in het eerste kwartaal is overschreden. Dit komt door aangetrokken kasgeld en een tijdelijke hoge debetstand in rekening courant bij de BNG. In de loop van het jaar heeft zich dit hersteld onder meer door belastingontvangsten en het aantrekken van een vaste geldlening van € 6 miljoen.

bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet 2021	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Omvang begroting per 1-1-2021	64.699	64.699	64.699	64.699
1. Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	5.499	5.499	5.499	5.499
2. Vlottende korte schuld				
Maand 1	3.894	3.015	1.791	987
Maand 2	6.872	3.000	2.820	2.387
Maand 3	8.400	4.412	904	1.581
3. Vlottende middelen				
Maand 1	42	64	61	8
Maand 2	46	829	59	15
Maand 3	169	776	10	26
4. Saldo (2-3)				
Maand 1	3.852	2.951	1.730	979
Maand 2	6.826	2.171	2.761	2.372
Maand 3	8.231	3.636	894	1.555
5. Gemiddelde saldo	6.303	2.919	1.795	1.635
Ruimte (+) Overschrijding (-) (1-5)	**-804**	**2.580**	**3.704**	**3.864**

B) De renterisiconorm stelt een kader om het risico van renteschommelingen zoveel mogelijk te beheersen. De beheersing bestaat eruit dat de herfinanciering gelijkmatig gespreid moet worden. In enig jaar mag over niet meer dan 20% van de totale leningenportefeuille renteherziening plaats vinden. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel er maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar. De in 2021 gerealiseerde renterisiconorm wordt in onderstaande tabel weergegeven, hieruit blijkt dat in 2021 ruimschoots binnen de norm is gebleven.

bedragen x € 1.000

Variabelen renterisico (norm)	2021
1. Renteherzieningen	0
2. Aflossingen	3.388
3. Renterisico (1+2)	3.388
4. Renterisiconorm	12.940
5a Ruimte onder de renterisiconorm (4-3)	9.552

Berekening renterisiconorm	
4a. Begrotingstotaal	64.699
4b. Percentage regeling	20%
4. Renterisiconorm (4a*4b)	12.940

C) Renteschema. In het volgende schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

bedragen x € 1.000

Renteschema 2021		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	432	
De externe rentebaten	-175	
Saldo rentelasten en rentebaten		**257**
Rente die wordt doorberekend aan de grondexploitatie	-25	
Rente die wordt toegerekend aan taakvelden via projectfinanciering	0	
Rentebaat van doorverstrekte leningen	0	
		-25
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**232**
Rente over eigen vermogen	0	
Rente over voorzieningen	0	
		0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**232**
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		**279**
Renteresultaat op het taakveld treasury		**47**

Koersrisico

De koersrisico's van de gemeente Aalten zijn beperkt, omdat na de invoering van het schatkistbankieren overtollige middelen alleen kunnen worden aangehouden in rekening courant bij de staat, via deposito's in de schatkist of onderling kunnen worden uitgeleend aan andere decentrale overheden. Eventuele uitzettingen worden afgestemd op de liquiditeitsplanning en hebben veelal een relatief korte looptijd. Er is in 2021 minimaal geld aangehouden in de schatkist van het Rijk. Er zijn geen deposito's aangegaan en er is verder geen geld uitgeleend.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij.

De gemeente loopt met betrekking tot de verstrekte geldleningen (waaronder hypotheken) beperkt risico. Er wordt ten aanzien van overige debiteuren een actief beleid gevoerd. Indien nodig wordt een voorziening getroffen. Voor een aantal debiteurengroepen (algemene debiteuren, maar ook belasting- en bijstandsdebiteuren) is dit gebeurd en zijn zodoende de risico's afgedekt. Ieder jaar met de opmaak van de jaarrekening worden de debiteuren beoordeeld en wordt indien nodig de voorziening bijgesteld. Dit is ook nu weer gebeurd. Het totaal van de voorziening dubieuze debiteuren bedraagt eind 2021 afgerond € 88.000 ten opzichte van € 86.000 eind 2020.

3. Gemeentefinanciering

De financieringspositie van de gemeente en de daarbij behorende financieringsbehoefte wordt voor een groot deel bepaald door het verloop van de investeringen en de aflossingsverplichtingen. Bij het afsluiten van leningen wordt rekening gehouden met de bestaande liquiditeitsplanning, de rentevisie, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. In de begroting was rekening gehouden met een financieringsbehoefte van ongeveer € 8 miljoen. Voor een deel zou dit worden gefinancierd met lang geld (5 miljoen) en het restant met kort geld. Er is in 2021 inderdaad een vaste geldlening aangetrokken maar dan van € 6 miljoen. Iets meer dan gepland. Dit heeft onder meer te maken met het verstrekken van een aandeelhouderslening aan Alliander ter versterking van het eigen vermogen. Verder is veel met kasgeld gefinancierd wat een mooi rentebedrag opleverde.

De investeringen in duurzame goederen betrof ongeveer € 6,6 miljoen. Hieronder volgt een opsomming van de grootste investeringen in 2021:
- Renovatie atletiekbaan AVA'70 € 454.000;
- Renovatie Lage Blik en Hogestraat ten behoeve van de herplaatsing van de bibliotheek € 1.032.000;
- Zonnepanelen Aladnahal en Eurohal € 143.000;
- Uuthuuskes in diverse kernen € 820.000;
- Reconstructie diverse wegen en riolering waaronder Admiraal de Ruyterstraat/Dijkstraat en Beggelderdijk € 3.998.000.

In onderstaand overzicht worden de mutaties weergegeven die zich in 2021 hebben voorgedaan in de leningenportefeuille.

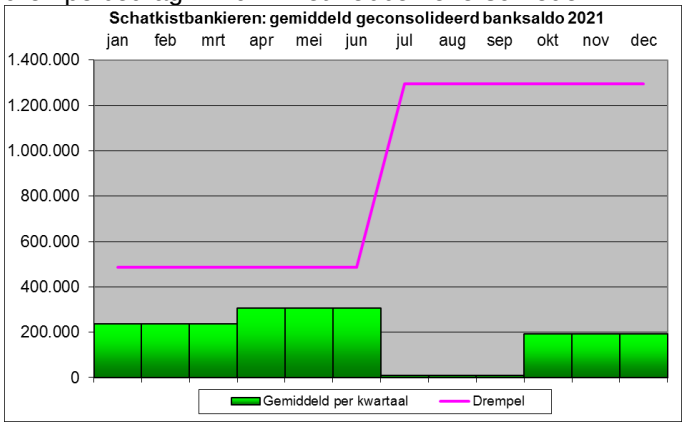
bedragen x € 1.000

Mutaties leningen portefeuille 2021	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2020	26.244	1,80%
Nieuwe leningen (conversie)	0	0
Nieuwe leningen (financieringsbehoefte)	6.000	0,18%
Reguliere aflossingen	3.388	0
Vervroegde aflossingen (conversie)	0	0
Stand per 31 december 2021	**28.856**	**1,50%**

Het aandeel van de totale schuld per 31 december 2021 met betrekking tot verstrekte hypotheken bedraagt € 5,8 miljoen.

4. Schatkistbankieren

Vanaf 15 december 2013 is iedere decentrale overheid verplicht om de overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Met deze wet beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van de EMU-schuld voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidssfeer. Er zijn enkele uitzonderingen. De belangrijkste is het drempelbedrag. De gemeente mag gemiddeld over het hele kwartaal maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist houden. Voor Aalten is deze drempel voor 2021 in eerste instantie berekend op € 485.000 zijnde 0,75% van het begrotingstotaal. Vanaf 1 juli 2021 is de drempel van rechtswege verhoogd naar 2% ofwel € 1.294.000. Er is in 2021 beperkt geld aangehouden in de schatkist. Uit de volgende grafiek blijkt dat we het drempelbedrag in 2021 niet hebben overschreden.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Een deel van de gemeentelijke taken richt zich op het onderhoud van de openbare ruimte en kapitaalgoederen. Gelet op de omvang van de te beheren kapitaalgoederen legt deze taak een substantieel beslag op de middelen. Het beleid is opgenomen in de nota verkrijging/vervaardiging en onderhoud kapitaalgoederen.

Openbare ruimte
Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)
De voortdurende ontwikkeling en zorg die is gericht op het waarborgen van de kwaliteit van de openbare ruimte waarmee de belanghebbenden tevreden zijn en zich betrokken weten, zodanig dat ook de leefbaarheid en de economische vitaliteit wordt gediend. De komende jaren wordt veel aandacht besteed om de openbare ruimte aan te passen aan de klimaatontwikkelingen en krijgt de biodiversiteit de nodige aandacht.

> Onderhoud wegen
Voor het onderhoud van de wegen is in 2009 een beleidsnota wegen vastgesteld. Het was de bedoeling om bij de invoering van de Omgevingswet te kijken of een nieuwe beleidsnota wegen moet worden vastgesteld of dat dit wordt ondergebracht bij openbare ruimte in zijn algemeenheid. Doordat de omgevingswet steeds is uitgesteld, is dit nog niet gebeurd. De verwachting is dat de omgevingswet per 1 januari 2023 inwerking treedt. De huidige nota is nog actueel en er kan nog enkele jaren mee gewerkt worden. Wel is er in de wegennota onvoldoende rekening gehouden met klimaat en duurzaamheid. Momenteel wordt er voor zowel klimaat als duurzaamheid beleid opgesteld welke geïmplementeerd moeten worden voor het onderhoud van onze openbare ruimte in het algemeen en dus ook voor de wegen waar het onderhoud ligt bij de gemeente. Het groot onderhoud van de wegen steunt op jaarlijks geactualiseerde onderhoudsschema's die uitgewerkt en/of bijgesteld worden na visuele inspecties. In deze onderhoudsschema's zijn de wegen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, opgenomen die voor de komende vijf jaar op de planning staan. De kosten voor groot onderhoud bedroegen in 2021 € 539.000 en worden gedekt door een onttrekking aan de reserve onderhoud wegen. Deze reserve wordt jaarlijks met een gelijk bedrag van € 290.000 gevoed. Het groot onderhoud is ondergebracht in een moederbestek en daarbij is ervoor gekozen om niet alles uit te voeren. Het regulier jaarlijkse onderhoud van de wegen bedroeg in 2021 € 376.000. De reserve en het actuele meerjaren onderhoudsplan (MOP) zijn op elkaar afgestemd. Hierbij is geen sprake van afwijkingen of achterstallig onderhoud. Uit inventarisatierondes van de wegen blijkt dat er geen noemenswaardige afwijkingen zijn ten opzichte van de actuele onderhoudsplannen. Er kunnen zich incidenten voordoen die direct worden opgelost. Deze staan los van de reguliere onderhoudsplannen. Investeringen worden geactiveerd en op grond van de economische levensduur afgeschreven.
Verder zijn in 2021 verschillende infrastructurele werken uitgevoerd, te weten:

- In afrondende fase Admiraal De Ruyterstraat/Dijkstraat;
- In afrondende fase Beggelderdijk;
- Omgeving nieuwe bibliotheek;
- Eligiusstraat/ Willibrordstraat;
- Prinsenstraat;
- Weekmarkt.

> Onderhoud bruggen en duikers
Om het onderhoud en de instandhouding van onze bruggen en duikers te waarborgen is een meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Jaarlijks worden alle bruggen en duikers geïnventariseerd en gecontroleerd. Op basis hiervan wordt het reguliere onderhoud uitgevoerd. De lasten hiervoor waren in 2021 € 13.000. Uit de inventarisatieronde blijkt verder dat het meerjaren onderhoudsplan nog steeds actueel is en er geen afwijkingen van het onderhoudsprogramma zijn geconstateerd.

> Openbare verlichting
In 2013 is een vervangingsplan opgesteld. Hier is in aangegeven welke verlichting vervangen moet worden om het hoogste rendement te bereiken. Armaturen die worden vervangen, worden allemaal omgezet naar led-verlichting. In 2019 is een kleine inhaalslag geweest, waardoor € 122.000 is uitgegeven aan vervanging. Voor 2020 is de keuze gemaakt om armaturen alleen te vervangen als dit echt noodzakelijk was. Vandaar dat er in 2020 ten opzichte van 2019 veel minder is uitgegeven. In 2021 is voor € 23.000 nieuwe verlichting vervangen. In 2021 is een eerste aanzet gegeven voor het maken van beleid met betrekking tot de verlichting in de openbare ruimte waar de openbare verlichting een onderdeel van is. In 2022 wordt dit uitgewerkt.

> Openbaar groen
Gekoppeld aan ons groenbeleidsplan is er een groenbeheersplan waarop het jaarlijks onderhoud van het openbaar groen is gebaseerd. Door het onderhoud op basis van dit plan te laten uitvoeren kan het gestelde onderhoudsniveau worden gehandhaafd. De kosten voor de Axent waren in 2021 € 40.000 (bestek en andere werkzaamheden A niveau). Daarnaast heeft de Hacron het onderhoud van de sportvelden voor haar rekening genomen. Dit heeft in 2021 € 46.000 gekost. Door de klimaatverandering treedt er vaker droogte op waar veel bomen last van ondervinden. Hierdoor zal de sterfte toenemen en moet er meer onderhoud gepleegd worden. In 2020 is een eerste aanzet gemaakt om inzichtelijk te krijgen hoe we in de toekomst de uitgaven kunnen beperken. Vanuit het onderzoekprogramma is in 2021 een cyclus opgesteld wanneer onderhoud moet gaan plaatsvinden.

> Speelvoorzieningen
In 2014 is de speelnota Spelenderwijs Ontmoeten vastgesteld. De speelterreinen voldoen aan de nota Spelenderwijs Ontmoeten. Voor nu plegen we alleen regulier onderhoud en vervangen we toestellen als deze niet hersteld kunnen worden. Daarnaast worden de speeltoestellen jaarlijks gekeurd. Voor het onderhoud en de vervanging van speelvoorzieningen is respectievelijk € 16.000 en € 25.000 uitgegeven.

> Riolering
Het Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) is de neerslag van de wettelijke verplichting dat de gemeente een rioleringsnota dient te hebben. Het GRP 2015-2019 is in 2015 door de raad vastgesteld. Het onderhoud en de vervanging van de riolering vindt conform de kaders van deze nota plaats. Tevens wordt aangegeven hoe de maatregelen en investeringen worden bekostigd. Momenteel wordt nog gewerkt met het GRP 2015-2019, omdat dit plan nog aan de eisen voldoet en we aan willen sluiten bij de nieuwe Omgevingswet. De stresstesten zijn klaar en gepresenteerd aan de raad. De volgende stap is de risicodialoog en welke maatregelen er kunnen worden genomen. De maatregelen die uit de risicodialoog komen, kunnen worden verwerkt in de omgevingsplannen. In 2020 is met omliggende gemeenten en andere externe partijen gezamenlijk opgetrokken om de stresstesten uit te voeren. Nu wordt bekeken of we op deze voet door willen gaan of dat we het in regionaal verband gaan oppakken.
De investeringen in de riolering worden geactiveerd, de lasten worden via de riooltarieven verhaald op de burgers. Eventuele overschotten of tekorten worden jaarlijks met de voorziening Riolering geëgaliseerd. Waar mogelijk worden reconstructies van wegen en vervanging van riolering gecombineerd. De kosten voor het onderhoud van de riolering in 2021 waren € 434.000.
In 2021 zijn de stresstesten afgerond en is inzichtelijk geworden welke maatregelen moeten worden genomen om overlast door klimaatverandering te voorkomen. In 2022 wordt dit verder uitgewerkt.

Gebouwenbeheer
De gemeente heeft een aantal gebouwen in eigendom, beheer en onderhoud. Om waardevermindering van de gebouwen te voorkomen is een goede staat van onderhoud noodzakelijk. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het beheer en onderhoud van het gebouw, alles wat aard- en nagelvast is (technisch onderhoud) en het beheer en onderhoud door de gebruiker (water, gas, elektra, telefonie, schoonmaak en dergelijke). Het onderhoud van de diverse gebouwen van de gemeente wordt op verschillende manieren uitgevoerd. Zowel het groot als het klein onderhoud van gemeentelijke gebouwen, die niet voor de gemeentelijke dienst zijn bestemd, komt voor rekening van de gemeente. Het groot onderhoud is in beeld gebracht door middel van een meerjaren onderhoudsplan (MOP). Jaarlijks worden de gebouwen geïnspecteerd en de onderhoudsschema's worden hierop aangepast. Om deze kosten te dekken is een reserve gevormd die jaarlijks met een gelijk bedrag van € 180.000 wordt gevoed. In 2021 is voor € 358.000 aan groot onderhoud uitgevoerd en aan de reserve onttrokken. Daarnaast is in 2021 voor het reguliere jaarlijkse (kleinere) onderhoud € 114.000 uitgegeven. Ieder jaar wordt aan een aantal specifieke gebouwen extra aandacht gegeven door middel van clustering van onderhoudswerkzaamheden, waardoor een efficiency voordeel gehaald wordt. Met de vaststelling van het onderhoudsplan is voldoende onderbouwing aanwezig om de gebouwen adequaat te onderhouden en in stand te houden.

De vervolgstappen in de verduurzaming van het vastgoed zijn gezet op verschillende gebouwen. Op de locatie sporthal Bredevoort is de realisatie van zonnepanelen op het dak opgeleverd in 2020. Hier wordt zowel voor het gemeentelijke deel als een deel voor het Kulturhus zonne-energie opgewekt. Op de daken van de Aladnahal en de Eurohal in Dinxperlo zijn medio 2021 zonnepanelen aangebracht en in gebruik genomen. Ook is hier de verlichting vervangen door LED. Met de verduurzamingsmaatregelen op deze locaties verwachten we een grote slag te kunnen maken in het streven naar energieneutraal.
Graag zouden we ook de eigen gemeentelijke accommodaties willen voorzien van zonnepanelen. De Hofstraat zou qua omvang het meest geschikt zijn, maar na onderzoek blijkt dat hier de dakconstructie onvoldoende is. Hier wordt nu gekeken naar andere verduurzamingsmogelijkheden.
Zowel het groot onderhoud aan de toren van de NH Kerk als de Teunismolen is opgestart. Voor deze locaties is rijkssubsidie aangevraagd. Daarnaast is deze aangevraagd voor de Ahof en de Sheddaken aan de Hofstraat. Voor beide locaties is een advies en plan van aanpak opgesteld. De uitvoering hiervan is in voorbereiding, maar is mede afhankelijk van de beschikbaarheid van installateurs en aannemers.
Ieder jaar is er een geringe wijziging in de gebouwvoorraad. In 2020 is aan het Lage Blik de voormalige Aldi en bovengelegen woningen aangekocht. Deze zijn in 2021 verbouwd, waarna de bibliotheek hierheen is verhuisd. Boven de bibliotheek bevinden zich twee woningen. Daarnaast is de beëindiging van het peuterspeelzaalwerk aan de Willebrordstraat aangekondigd. Inmiddels lopen vergaande gesprekken om dit gebouw te verkopen. In het centrum van Dinxperlo is de voormalige cafetaria aan de Wilhelminastraat in 2020 aangekocht en weer terug verhuurd aan de voormalig eigenaar. Aan de Sondernweg is een boerderij met opstallen en bijbehorende gronden in erfpacht uitgegeven. Voor het brandweerkorps in Dinxperlo zijn gesprekken gestart om te kijken naar een Nederlands/Duitse samenwerking met de collega's uit Suderwick. Hiervoor worden plannen ontwikkeld om een nieuwe gemeenschappelijke kazerne te bouwen.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding en doelstellingen
Onder grondbeleid wordt verstaan het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Het omvat alle strategieën van de gemeente rond het verwerven, beheren, bewerken en uitgeven van gronden. Het grondbeleid heeft grote invloed op en samenhang met de realisatie van beleidstaken zoals ruimtelijke ontwikkeling, volkshuisvesting, verkeer en vervoer, economische structuur en cultuur, sport en recreatie. Daarnaast kan het grondbeleid grote financiële gevolgen hebben. De resultaten, maar vooral de financiële risico's, zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente. Daarom is transparantie van grondbeleid van groot belang.

In de Nota Vastgoed Gemeente Aalten, in 2014 vastgesteld, is het begrip grondbeleid omschreven als een activiteit van de lokale overheid, waarbij op een uitvoeringsgerichte wijze sturing wordt gegeven aan de ruimtelijke ordening, ten einde een goede en evenwichtige inrichting van de ruimte te verkrijgen. Hierbij kunnen ook die voorzieningen worden gerealiseerd die in de regel niet door de particuliere sector worden ontwikkeld (sociale woningen, sociaal-culturele voorzieningen, openbaar vervoer, infrastructuur en dergelijke). Bovendien is grondbeleid een beleidsveld waar de lokale overheid doelen op kan realiseren. Na inwerkingtreding van de omgevingswet zal ons grondbeleid worden geactualiseerd.

Met behulp van deze nota wordt inzicht gegeven in de rol van de gemeente in het beleidsproces en worden voorstellen gedaan op welke wijze de inzet van het aan de gemeente beschikbaar gestelde instrumentarium in het beleidstraject kan worden verbeterd gericht op effectiviteit van het te voeren grondbeleid. Er wordt in het grondbeleid onderscheid gemaakt in actief en passief (faciliterend) beleid. In deze nota is het accent verschoven van actief naar passief grondbeleid. Indien bij specifieke projecten/nieuwe ontwikkelingen actief grondbeleid gewenst is, dan wordt hiertoe separaat besloten.
In genoemde nota worden verder de beschikbare instrumenten beschreven die de gemeente ten dienste staan bij het voeren van een optimaal grondbeleid. Daarnaast wordt ingegaan op de organisatie van het gemeentelijk grondbeleid met betrekking tot de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheid, op de financiële en administratieve randvoorwaarden en op het uitgiftebeleid van de aangekochte gronden.

Met de laatste wijzigingen van de commissie BBV kennen we ten behoeve van de verslaggeving de volgende onderdelen met betrekking tot de gronden:
- Gronden en terreinen niet in exploitatie (warme gronden);
- Faciliterend grondbeleid;
- Voorraden, waaronder bouwgrond in exploitatie (BIE) en Gereed product en handelsgoederen.

Gronden en terreinen worden gerubriceerd onder de materiële vaste activa. Voor warme gronden geldt vanaf 2019 dat – onder cumulatieve voorwaarden – bij de waardering uitgegaan mag worden van de grond tegen toekomstige bestemming in plaats van de huidige bestemming zoals dat tot nu toe gold. Faciliterend grondbeleid wordt afhankelijk van de status van de vordering onder de overlopende activa dan wel passiva geressorteerd. Bouwgronden in exploitatie vallen onder de voorraden. Een BIE moet aan diverse voorwaarden voldoen. Verderop in deze paragraaf wordt de cijfermatige voorstelling van genoemde onderdelen weergegeven.

Voor tussentijdse winstneming geldt de percentage of completion (POC) methode. Er is een verplichting tot tussentijdse winstneming wanneer is voldaan aan de volgende voorwaarden:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

In 2019 is daaraan toegevoegd dat teveel genomen winst in eerdere jaren moet worden verrekend met het huidige jaar.

<u>Lokale ontwikkelingen</u>
Activiteiten
In 2021 zijn 12 woningbouwkavels verkocht. Ook zijn in 2021 wederom een aantal overeenkomsten gesloten met particulieren en/of ontwikkelaars. Bij deze overeenkomsten zijn afspraken gemaakt over onder andere de realisatie van woningen. De gemeente heeft hierbij een faciliterende rol. Deze ontwikkelingen leveren voor de gemeente geen opbrengsten of kosten op.

Op het moment van schrijven zijn er nog vier kavels te verkopen, te weten: De Rietstap (1), 't Warmelinck (2) en op de Kraaienboom (1).

Verkopen
In de loop van 2021 hebben (grond)verkopen plaatsgevonden buiten de grondexploitaties tot een totaalbedrag van € 279.000. Dit betreft met name de verkoop van groenstroken.

Risico's onderdeel grondexploitatie
Ruimtelijke ontwikkelingen zijn trajecten die meerdere jaren kunnen duren, waarmee hoge investeringen zijn gemoeid en waarvan de resultaten voor een lange tijd grote invloed hebben. Belangrijk is des te meer om zorgvuldige afwegingen te maken en de risico's zo goed mogelijk in te schatten. Onderdeel van de grondexploitatie is dan ook een risico-inventarisatie, die (jaarlijks) periodiek moet worden bijgesteld. Bij de risico-inventarisatie gaat het om een inschatting van de mate waarin een risico van toepassing is en het effect op het financiële resultaat. Daar waar deze risico-inventarisatie leidt tot een verwacht verlies wordt direct bij de jaarrekening een voorziening getroffen tot de hoogte van het te verwachten verlies. Verder benaderen wij over het algemeen onze eigen grondexploitaties bij de gronduitgifte behoedzaam. Jaarlijks wordt bij de hercalculaties opnieuw een inschatting gemaakt. We hebben nog maar vier kavels te verkopen. Naar verwachting worden die allemaal in 2022 verkocht.

Onderzoek naar de mogelijkheid van huurhuizen in de kleine kernen
In 2020 is gestart met het project 'Uuthuuskes'. In dit project worden tien Uuthuuskes door de gemeente aangekocht en door de Achterhoekse Wooncoöperatie verhuurt aan jongeren in de kleine kernen. In 2021 zijn de eerste zes Uuthuuskes opgeleverd. Begin 2022 zijn de twee Uuthuuskes in IJzerlo opgeleverd. Voor de overige twee Uuthuuskes wordt nog gezocht naar een passende locatie.

Overige bestemmingsreserves met betrekking tot het grondenbeheer
Algemeen
Bijdragen aan reserves vanuit de grondexploitaties is niet meer toegestaan. Sparen voor bovenwijkse voorzieningen die na het afsluiten van een grondexploitatie worden aangelegd, is alleen nog mogelijk via een door de raad in te stellen bestemmingsreserve. Toevoegingen kunnen alleen plaatsvinden via resultaatbestemming.

Activiteiten bouw- en industriegrondexploitatie

Gronden en terreinen niet in exploitatie
Gronden gerubriceerd onder de rubriek gronden en terreinen onder de materiële vaste activa. Op de boekwaarde worden geen rente en kosten bijgeschreven.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2021	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2021
Bouwgrond De Wegwijzer	40	0	0	40
Bouwgrond Westrand	1.488	0	0	1.488
Bouwgrond Cattier	1.751	0	0	1.751
Overige gronden:				
Halteweg 21 Lintelo	88	0	88	0
Buitenplaats Dinxperlo	214	0	0	214
Kern de Heurne 2e fase	39	0	3	36
Westrand Aalten	157	0	0	157
Subtotaal overige gronden	**498**	**0**	**91**	**407**
Totaal	**3.777**	**0**	**91**	**3.686**

Voor een aantal gronden uit bovenstaand overzicht heeft al in 2019 een toets/taxatie plaatsgevonden op de marktwaarde van deze gronden tegen de toen geldende bestemming. Deze toets heeft niet geleid tot afwaardering van gronden.

<u>De Wegwijzer</u>
Voor dit complex is een bouwgrondexploitatie opgesteld die door de raad in 2013 is aangehouden. De bouwgrondexploitatie laat een verwacht positief resultaat zien van € 437.000, uitgaande van de realisatie van 9 woningen. Deze locatie is in de Centrumvisie Dinxperlo aangewezen als locatie voor wonen, parkeren en verblijven. In 2022 wordt gestart met de ontwikkelcompetitie voor deze locatie. Er wordt met name gekeken naar goedkopere woningbouw. Tevens omvat deze ontwikkeling ook de realisatie van openbare ruimte waardoor de verwachte opbrengsten aanzienlijk lager zullen zijn.

Westrand Aalten

Er is een overeenkomst met een bedrijf op basis waarvan ruim 5 hectare van de oorspronkelijk beschikbare hoeveelheid als bedrijventerrein wordt ontwikkeld. De overtollige hectares zijn afgestoten als landbouwgrond. Het gaat om 69.335 m². Deze meters zijn al eerder afgewaardeerd naar agrarische waarde (€ 5,39) en overgebracht naar de rubriek gronden en terreinen onder de materiële vaste activa. De financiële verkenning van de uit de nieuwe ontwikkeling voortvloeiende grondexploitatie laat (op termijn) een fors voordeel zien.
Het bestemmingsplan voor deze ontwikkeling is 22 mei 2018 vastgesteld. Tegen het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan is beroep aangetekend bij de Raad van State. Dit beroep is gegrond verklaard. Tegen deze uitspraak is verzet aangetekend door de gemeente. Het verzet is ongegrond verklaard. Tevens is eind 2019 het bestemmingsplan gewijzigd vastgesteld.
De Raad van State heeft bij uitspraak van 21 juli 2021 het beroep van één appellant niet-ontvankelijk verklaard. De wel ontvankelijke beroepen zijn ongegrond verklaard. Hiermee zijn de besluiten onherroepelijk in werking getreden en kan verdere uitvoering worden gegeven aan de vestiging van de firma Aalbers op de betreffende locatie. Hiervoor dient nog een omgevingsvergunning te worden verleend. De aanvraag is inmiddels ingediend.

Cattier

In 2019 is Bedrijventerrein Het Broek (uitbreiding Cattier) door de gemeente aangekocht. Dit terrein is verkocht aan Kaemingk BV, die op de locatie een bedrijfshal wil realiseren. Hiervoor is het nodig dat het bestemmingsplan ter plekke wordt aangepast. Met Kaemingk en diverse omwonenden is hierover gesproken. Het plan heeft, mede door de beoogde landschappelijke inpassing, draagvlak in de omgeving. Het bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen en hiertegen zijn zienswijzen ingediend. Op het moment van schrijven zijn deze zienswijzen nog niet beoordeeld.

Overige gronden

Op de locatie Halteweg 21 zijn twee Uuthuuskes gerealiseerd. Kern de Heurne is in 2013 afgeboekt tot agrarische waarde. De ontwikkeling van deze locatie is met de vaststelling van de Woningbouwplanning Aalten 2017 gecanceld. Voor deze locatie is februari 2022 opnieuw een bestemmingsplan in procedure gebracht dat voorziet in de realisatie van maximaal 18 woningen. De buitenplaats Dinxperlo is in 2014 verkocht. Het bestemmingsplan is begin 2018 in procedure gebracht. Na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan volgt de restantbetaling van € 285.000.

Faciliterend grondbeleid

bedragen x € 1.000

Complexen met een exploitatie overeenkomst of aanverwant	Boekwaarde 1-1-2021	Vermeerderingen 2021	Verminderingen 2021	Mutaties 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2021
0.11 Bekendijk-Zuid	-77	97	1	96	19
0.35 Vaanholt	0	0	0	0	0
0.37 't Clooster	2	0	2	-2	0
0.61 Hoekstraat Aalten	-6	6	0	6	0
0.62 Groene Kamer	-9	0	0	0	-9
0.02 Nieuwstraat/Molenhof	5	102	140	-38	-33
Totaal	**-85**	**205**	**143**	**62**	**-23**

0.11 Bekendijk-Zuid wordt naar verwachting in 2022 afgerond. Alleen nog kosten voor groenaanleg;
0.35 Bijdrage voor Vaanholt is volledig ontvangen. Lasten>bijdrage. Project nog niet afgerond;
0.37 't Clooster is in 2021 afgerond en afgesloten;
0.61 Hoekstraat Aalten is in 2021 afgerond en afgesloten;
0.62 Groene Kamer: er zijn plannen in ontwikkeling voor 33 woningen;
0.02 Het project Nieuwstraat/Molenhof bevindt zich in de eindfase en wordt in 2022 afgerond.

Kosten die gemeenten maken in het kader van faciliterend grondbeleid en kunnen verhalen op derden, worden geclassificeerd als vordering op de balans. Afhankelijk van de status van de vordering komt deze tot uiting als kortlopende vordering of als overlopend actief. Bepalend daarvoor is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst. Het kan ook voorkomen dat op enig moment de exploitatiebijdrage hoger is dan de kosten. Het saldo wordt dan gepresenteerd als overlopende passiva. Op 31 december 2021 kennen we een enkel project met een waarde van € 19.079 dat als overlopend actief is verantwoord. Daarnaast zijn er twee projecten waarvan de exploitatiebijdrage hoger is dan de gemaakte kosten tot en met 2021. Het totaalbedrag hiervan is € 42.240 en staat als overlopend passief geregistreerd.

Voorraden
Onderstaande complexen zijn per ultimo 2021 in exploitatie:
(Geraamd eindresultaat: N=nadelig, V=voordelig) bedragen x € 1.000

Voorraden	Boek-waarde 1-1-2021	Vermeer-deringen 2021	Vermin-deringen 2021	Boek-waarde 31-12-2021	Nog te maken kosten	Nog te reali-seren op-brengsten	Geraamd eind-resultaat	Afloop
Onderhanden werk (BIE)								
Kobus III	269	177	133	313	30	0	343N	2022
Lintelo uitbreiding kern	100	2	110	-8	8	0	0 V	2022
Kern De Heurne 1e fase	32	4	36	0	0	0	0 V	2021
De Rietstap	126	2	0	128	2	97	33 N	2022
t Warmelinck	83	1	16	68	1	73	-4 V	2022
Haartsebos	229	35	268	-4	126	0	122 N	2023
Kraaienboom	242	4	0	246	22	240	28 N	2022
Subtotaal voorraden	**1.081**	**225**	**563**	**743**	**189**	**410**	**522 N**	
Gereed product en handelsgoederen								
Hoge Veld	1.054	15	1069	0	0	0	0	2021
Pand Hogestraat 10	0	390	390	0	0	0	0	2021
Pand Lage Blik 28-30-32	456	642	1000	98	0	0	0	2022
	1.510	**1.047**	**2.459**	**98**	**0**	**0**	**0**	
Totaal voorraden	**2.591**	**1.272**	**3.022**	**841**	**189**	**410**		

Daar waar het geraamde eindresultaat een nadeel laat zien is een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van dit nadeel. De hoogte van het totale nadeel is € 526.000 waarop de verliesvoorziening is aangepast.
De hercalculaties van de verschillende complexen per ultimo 2021 (de zogenaamde staten P) worden tegelijkertijd met de jaarrekening, maar wel afzonderlijk ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Complex Kobus III
In 2021 zijn de laatste vier bouwkavels binnen dit complex verkocht en in eigendom overgedragen. De hercalculatie 2021 laat een te verwachten verlies zien van € 343.000 en is daarmee € 11.000 hoger dan vorig jaar. De aanwezige verliesvoorziening is met dit bedrag verhoogd. De kosten van voorbereiding en toezicht waren hoger dan voorzien.

Complex Lintelo uitbreiding kern
In 2021 is de laatste kavel binnen dit complex verkocht en in eigendom overgedragen.
De hercalculatie 2021 laat een te verwachten voordelig resultaat zien van bijna € 27.000. Dit is inclusief de nog te maken kosten voor groenaanleg in 2022. Tot en met 2020 was al een tussentijdse winst genomen van € 15.173. Op grond van de percentage of completion methode (POC-methode) is voor dit complex in 2021 een aanvullende tussentijdse winst genomen van € 11.360 en ten gunste van de exploitatie gebracht. Daarmee is bijna de volledige winst genomen (99%). Het voordeel zit bijna volledig in lagere kosten voor woonrijp maken. In 2022 kan het complex worden afgesloten.

Complex Kern de Heurne 1e fase
In 2021 is de laatste kavel verkocht binnen dit complex en zijn de laatste woonrijp maak werkzaamheden uitgevoerd. Daarmee kan het complex worden afgesloten. De laatste geraamde woonrijp maak werkzaamheden voor fase 1 zijn doorgeschoven naar fase 2 die waarschijnlijk vanaf 2022 in exploitatie komt. Dit geeft daarom een behoorlijk voordeel voor fase 1. Het complex is in 2021 afgesloten met een voordeel van bijna € 37.000. Hierop was tot en met 2020 al een tussentijdse winst genomen van ruim € 6.000. Het restant is ten gunste van de exploitatie 2021 verantwoord.

Complex Herstructureringsplan De Rietstap
Er resteert nog één te verkopen kavel. Hiervoor is op het moment van schrijven een serieuze gegadigde. Begin 2022 is hiervoor een optie-overeenkomst afgesloten.
De hercalculatie 2021 laat een resultaat zien van € 33.000 nadelig. Dit is € 2.000 hoger dan 2020. Dit komt door uitloop van het project. De verliesvoorziening is met dit bedrag verhoogd.

Complex 't Warmelinck
In 2021 is binnen dit complex geen kavel verkocht. De laatste te verkopen kavel is verkaveld naar een 2^1 kapper. Daarvoor is wel belangstelling. De verwachting is dan ook dat deze twee kavels in 2022 worden verkocht. Dit geeft wel een behoorlijk lagere opbrengst grondverkopen, ongeveer € 22.000.

De hercalculatie 2021 laat een te verwachten voordeel zien van € 23.000 en ligt daarmee € 20.000 lager dan voor 2020 werd berekend. Tegenover het nadeel van de opbrengst grondverkopen staan lagere kosten voor woonrijp maken, € 2.000. Volgens de POC-methode die ook op dit complex is toegepast moet de tussentijdse winst met € 16.000 worden verlaagd. Dit nadeel is in het resultaat van 2021 verwerkt.

Complex Haartsebos
In 2021 zijn binnen dit complex alle resterende zes kavels verkocht en in eigendom overgedragen. Op kavel 15 zijn twee Uuthuuskes gerealiseerd. De bijbehorende grond is in erfpacht uitgegeven aan de Achterhoekse Wooncoöperatie. Op grond van regelgeving is deze grond geherwaardeerd. Dit leverde een verlies op van ruim € 9.000 dat ten laste van dit complex is geboekt. Ook zijn er minder m2 verkocht dan geraamd van de overige vijf kavels die in 2021 zijn verkocht, nadeel bijna € 3.000.
De hercalculatie 2021 laat een te verwachten verlies zien van € 122.000 ten opzichte van € 109.000 in 2020. Een nadeel van € 13.000 dus. De aanwezige voorziening is met dit bedrag verhoogd ten laste van het resultaat.

Complex Kraaienboom
In 2021 is binnen dit complex geen kavel verkocht. De hercalculatie laat een te verwachten verlies zien van € 28.000. Met de vorige hercalculatie werd een verlies verwacht van € 24.000. De aanwezige voorziening is daarom met € 4.000 verhoogd ten laste van de exploitatie. De oorzaak ligt met name in een hogere rentekosten door uitloop van het project.

Hoge Veld
Het project Hoge Veld is in 2021 afgesloten. Alle resterende kavels zijn verkocht. De boekwaarde ultimo 2021 bedroeg € 716.297. Tot en met 2020 was er een verliesvoorziening getroffen van € 718.000. Deze voorziening is ingebracht nu het project is afgerond. Het voordelige verschil € 1.703 is ten gunste van de exploitatie 2021 gebracht.

Pand Lage Blik 28-30-32
In 2020 is het pand Lage Blik 28-30-32 aangekocht. Deze aankoop maakt verplaatsing van de bibliotheek vanuit het centrum mogelijk. De bibliotheek komt op de begane grond. Er bevinden zich een tweetal woningen boven dit pand waar de bibliotheek komt. Het complex is gesplitst in appartementen. Het appartement waarin de bibliotheek is gevestigd is overgedragen aan de Stichting Basisbibliotheek Achterhoekse Poort.

Voorraad uit te geven gronden per 31-12-2021

	Aantal kavels	Aantal m²	Gemiddelde verkoopprijs excl. btw
0.65 Herstructurering De Rietstap	1	1.081	90,00
3.10 ‘t Warmelinck	2	513	142,50
3.53 Kraaienboom	1	1.200	200,00

Verloopoverzicht getroffen voorzieningen bedragen x € 1.000

	Voorziening per 1-1-2021	Aanvullende voorzieningen 2021	Vrijval 2021	Voorziening per 31-12-2021
Voorzieningen verliesgevende complexen in exploitatie				
Kobus III	332	11	0	343
De Rietstap	31	2	0	33
Haartsebos	109	13	0	122
Kraaienboom	24	4	0	28
Hoge Veld	718	0	718	0
Totaal	**1.214**	**30**	**718**	**526**

Conclusie
Er is sprake van een adequate bedrijfsvoering en financiële administratie van de grondexploitatie. De processen met betrekking tot het grondenbeheer zijn beschreven en de taken en bevoegdheden tussen de medewerkers van vastgoed en bedrijfsvoering zijn organisatorisch goed afgebakend. Er functioneert een interne overlegstructuur met alle betrokken teams, waardoor alle aspecten die met grondzaken samenhangen op tijd in beeld worden gebracht.
Ultimo 2021 zijn van alle complexen met een kostprijsopzet de kostprijscalculaties geactualiseerd en de complexen met alle overige gronden beoordeeld, geanalyseerd en voor zover mogelijk geactualiseerd. Van alle complexen zijn de ultimo 2021 bestaande financiële risico’s in beeld gebracht en is daarvoor gelijktijdig een voorziening getroffen (zie overzicht voorzieningen).
Hiermee wordt een juist en volledig inzicht verkregen in de bestaande boekwaarde van de complexen en de toekomstige resultaten.

Paragraaf Verbonden partijen

In deze paragraaf komen de organisaties aan de orde die een publiek belang uitvoeren en waarin Aalten een financieel en een bestuurlijk belang heeft. Dat laatste door zeggenschap bij besluitvorming door stemrecht.

bedragen x € 1.000

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA), Hengelo Gelderland (Programma 1)

Doelstelling en openbaar belang	De ODA behandelt voor de partners de aanvragen voor vergunningen in het kader van het omgevingsrecht (milieudeel), toetst meldingen, houdt toezicht op en handhaaft de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Daarnaast adviseert de ODA gemeenten en provincie (op verzoek) bij de opstelling van beleid en bij specifieke ontwikkel- of uitvoeringsprojecten.
Partijen	Naast Aalten de gemeenten Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen en de Provincie Gelderland.
Actualiteit	In 2021 heeft de ODA ondanks corona haar werk uit kunnen voeren en nam het werk zelfs toe. Veel van deze toename komt door extra taken. Bijvoorbeeld extra werkzaamheden voor klimaat, energie en duurzaamheid, ondermijning, zeer zorgwekkende stoffen, uitbreiding van advisering over omgevingsplannen of stikstofproblematiek. En ook bij de voorbereiding op de Omgevingswet. Een knelpunt voor de ODA is de enorme druk op de arbeidsmarkt. Het is lastig om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Daarom is de ODA na de zomer van 2021 gestart met een aantal trainees die worden opgeleid. De ODA sluit het jaar af met een positief financieel resultaat van € 104.000. Voorgesteld is om het resultaat uit te keren aan de partners. Het aandeel van Aalten bedraagt € 6.060.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2020	645	1.883	579	538	Definitief
2021	354	1.718	469	104	Prognose

Regio Achterhoek, Doetinchem (Programma 2)

Doelstelling en openbaar belang	Zeven gemeenten in de Achterhoek werken samen met ondernemers, maatschappelijke organisaties en de provincie Gelderland ten behoeve van regionale ontwikkeling en belangenbehartiging.
Partijen	De GR bestaat naast Aalten uit de gemeenten Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Actualiteit	De Regio Achterhoek voert de regie op de samenwerking van 8rhk ambassadeurs en zorgt ervoor dat de Achterhoek Visie 2030, de jaarplannen en bijbehorende investeringsagenda worden opgesteld en uitgevoerd in samenwerking met ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het doel is de Achterhoek sterker, slimmer, mooier, meer leefbaar, beter bereikbaar en gezonder te maken. Speerpunten hierbij zijn Smart Economy, Smart Living en Smart Governance. Via de website van de Regio Achterhoek is een stand van zaken van alle lopende projecten beschikbaar: https://8rhk.nl/wp-content/uploads/2022/03/Lopende-projecten-Website-maart-2022.pdf

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2020	6.229	22.601	181	183	Definitief
2021	6.726	20.174	185	24	Prognose

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG), Apeldoorn (Programma 2)

Doelstelling en openbaar belang	Iedere gemeente dient deel uit te maken van één van de 25 veiligheidsregio's. De taken van een veiligheidsregio liggen op het gebied van de voorbereiding en bestrijding van rampen en grote incidenten door de brandweer, de GHOR (geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen), de politie en gemeente.
Partijen	De VNOG bestaat uit 22 gemeenten uit het noorden en oosten van Gelderland.
Actualiteit	Bij de VNOG ligt steeds meer de nadruk op preventie. Hierdoor zijn er de komende jaren diverse projecten die de VNOG samen met de gemeenten uitvoert. Het onderzoek naar een eventuele gezamenlijke internationale brandweerkazerne voor de posten Dinxperlo en Suderwick bevindt zich nog steeds in de onderzoeksfase. Verschillende werkgroepen zijn tal van onderwerpen aan het onderzoeken. De brandweervrijwilligers van beide posten zijn daarbij actief betrokken. In de uitvoering werken de Duitse en Nederlandse meldkamer samen en sinds het najaar 2021 is de post Suderwick opgenomen in het geheel van in te zetten voertuigen in het VNOG-gebied. Sinds 2021 oefenen de Nederlandse en Duitse brandweerlieden samen. Over de benodigde financiën om te komen tot een gezamenlijke brandkazerne kunnen (nog) geen concrete zaken worden gemeld.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2020	14.546	42.340	1.507	4.929	Definitief
2021	15.535	38.203	1.539	5.266	Prognose

GGD Noord- en Oost-Gelderland (NOG), Warnsveld (Programma 2)

Doelstelling en openbaar belang	De GGD NOG beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van 22 gemeenten die bij GGD NOG zijn aangesloten.
Partijen	De GGD bestaat uit 22 gemeenten uit het noorden en oosten van Gelderland.
Actualiteit	In 2021 is de GGD-organisatie volop bezig geweest met de aanpak van de coronacrisis. In 2021 heeft de GGD hierdoor veel van de reguliere taken niet kunnen uitvoeren. Gedurende de coronacrisis zijn zoveel mogelijk producten/diensten, al dan niet in aangepaste vorm gecontinueerd en werkt de GGD aan een inhaalslag. De kritische taken zoals de Maatschappelijke Zorg, Forensische Geneeskunde, risico-gestuurd toezicht bij Toezicht Kinderopvang en poli Seksuele Gezondheid werden gedurende het jaar wel zoveel als mogelijk uitgevoerd. Ook bij de jeugdgezondheidszorg was de GGD bereikbaar voor acute situaties. Alle extra kosten voor de GGD als gevolg van de coronacrisis die de inwonerbijdrage overstijgen worden gedekt door het ministerie van VWS. In 2021 heeft ook de takendiscussie zijn beslag gekregen, dit is uitgewerkt in de programmalijn GGD NOG Robuust. Gedurende de takendiscussie is gebleken dat de GGD organisatorisch de kleinste zelfstandige GGD is in Nederland. Dit brengt verschillende risico's met zich mee. Daarom is ervoor gekozen dat de takendiscussie niet alleen over besparingen voor gemeenten moest gaan, maar ook over een robuustere en daarmee toekomstbestendige GGD. De risico's worden ondervangen door een incidentele extra bijdrage. Op de korte termijn kan de GGD hierdoor onder andere beter inspelen op de vraag en worden risico's op het gebied van dataveiligheid en verloop van personeel teruggedrongen. Op termijn is er een efficiencywinst te behalen door samenwerking te zoeken met andere partijen op het gebied van bedrijfsvoering. In 2021 is het verwachte rekeningresultaat voor de gehele regio NOG € 77.000 positief.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2020	2.876	7.130	419	69	Definitief
2021	2.912	10.226	454	77	Prognose

Stadsbank Oost Nederland (SON), Enschede (Programma 2)

Doelstelling en openbaar belang	Financiële zelfredzaamheid van de inwoners van de aangesloten gemeenten vergroten en ondersteuning bij financiële problemen van de inwoners.
Partijen	Er zijn 22 aangesloten gemeenten uit Twente en de Achterhoek.
Actualiteit	Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening gewijzigd (invoering wettelijke vroegsignalering van betalingsachterstanden en gegevensuitwisseling). Vroegsignalering binnen de schuldhulpverlening is het in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld brengen van mensen met financiële problemen om vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken door gebruik te maken van daadwerkelijke signalen en outreachende hulpverlening. Gemeenten moeten per 1 januari 2021 alle meldingen van betalingsachterstanden van woningcorporaties, zorgverzekeraars, water- en energieleveranciers opvolgen. Het doel is om verdere (problematische) schulden te voorkomen. De implementatie hebben wij per 1 november 2021 afgerond en we zijn gestart met vroegsignalering. Daarnaast hebben wij samen met de gemeente Doetinchem, met betrekking tot schuldenproblematiek bij ondernemers, per 1 mei 2021 een Ondernemerssteunpunt ingericht en belegd bij Laborijn. De gemeentelijke visie op de schuldhulpverlening (geldt sociaal domein breed) is dat deze zoveel mogelijk lokaal en integraal moet worden uitgevoerd, waarbij een verbinding met het lokale sociale domein essentieel is. Naast het door ontwikkelen van de toegang is in december 2021 het besluit genomen om per 1 januari 2023 uit te treden bij de GR Stadsbank. Met gemeente Doetinchem en Laborijn (voor ondernemers) willen we de schuldhulpverlening in de hele keten door ontwikkelen. Deze ontvlechting vindt plaats in 2022. De eerste maanden van 2022 is overeenstemming bereikt over de hoogte van de te betalen uittreedvergoeding. Dit gaat om een bedrag van € 375.000. Deze verplichting is al opgenomen in de hierna opgenomen bijdrage over 2021 en ook in deze jaarrekening verwerkt.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2020	1.183	15.001	135	223	Definitief
2021	971	14.782	512	-117	Prognose

Laborijn, Doetinchem (Programma 2)

Doelstelling en openbaar belang	Laborijn heeft tot taak zorg te dragen voor de uitvoering van de gehele Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz. Zij ondersteunt inwoners voor wie werk zoeken en vinden niet vanzelfsprekend is, op hun weg naar een baan of, als dat nog niet mogelijk is, door (maatschappelijke) participatie.
Partijen	Naast Aalten de gemeenten Doetinchem en Montferland.
Actualiteit	Per 1-1-2021 is Oude IJsselstreek uit de gemeenschappelijke regeling getreden, maar op basis van dienstverleningsovereenkomsten worden nog wel een aantal taken voor hen uitgevoerd. De corona-gerelateerde problematiek had haar weerslag op de wijze waarop Laborijn haar werkzaamheden kon en soms moest uitvoeren en de mate waarin haar oorspronkelijke doelstellingen gehaald konden worden. Desondanks is Laborijn erin geslaagd om een goed resultaat neer te zetten. Het aantal uitkeringsdossiers is na een jaar van stabilisatie weer gedaald, van 278 eind 2020 naar 260 eind 2021. In 2021 heeft Laborijn voor het eerst uitvoering gegeven aan de individuele inkomenstoeslag voor onze gemeente en is de uitvoeringsregeling TONK vastgesteld en door hen uitgevoerd. Het aantal ZZP-ers dat ondersteuning heeft ontvangen middels de Tozo-regeling is fors teruggelopen (voor Aalten 88 toegekende aanvragen levensonderhoud en 2 bedrijfskredieten tegenover respectievelijk 446 en 12 in 2020). Tevens is per 1 mei 2021 het ondernemerssteunpunt voor zelfstandigen operationeel geworden. Daarnaast heeft Laborijn zich voorbereid op de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering die zij vanaf 1-1-2022 voor ons gaan uitvoeren. Financieel gezien heeft Laborijn een stabiel jaar achter de rug. Alle extra uitgaven en omzetdalingen als gevolg van de crisis zijn in voldoende mate gecompenseerd door hogere rijksbijdragen, waardoor 2021 met een klein positief resultaat is afgesloten.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2020	11.905	16.107	1.771	2.352	Definitief
2021	10.557	11.616	1.701	375	Prognose

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL), Doetinchem (Programma 3)

Doelstelling en openbaar belang	Gemeenten en provincie werken samen in het ECAL, dat is ontstaan uit de samenvoeging van het Achterhoeks Archief en het Staring Instituut. Het Erfgoedcentrum voert de wettelijke archieftaken conform Archiefwet en overige erfgoedtaken zoals documentatie, onderzoek en publieksfunctie uit.
Partijen	De gemeenschappelijke regeling voert de wettelijke taken uit voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Doetinchem, Oude IJsselstreek, Oost Gelre, Montferland, Winterswijk en Bronckhorst. Voor de niet wettelijke taken betalen Doesburg, Lochem, Zevenaar, Duiven, de Provincie Gelderland en andere donateurs een bijdrage.
Actualiteit	Geen bijzondere ontwikkelingen. 2021 wordt afgesloten met een verlies van ruim € 6.000.

Jaar	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Bijdrage	Resultaat	
2020	199	769	139	45	Definitief
2021	193	662	140	-6	Prognose

Vennootschappen en coöperaties (privaatrechtelijk)

Coöperatieve Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (Agem), Winterswijk (Programma 1)

Doelstelling en openbaar belang	Agem zet zich in voor een ‘energie-positieve’ Achterhoek. Om de hiervoor noodzakelijke energietransitie zo snel en goed mogelijk door te voeren verbindt Agem burgers, overheid en bedrijfsleven. Agem gelooft dat de realisatie van een energie-positieve Achterhoek slaagt als er beweging en onderlinge samenwerking ontstaat. De Achterhoek wil als regio energieneutraal zijn in 2030. Dit betekent dat we in de Achterhoek alle energie die we verbruiken, zelf duurzaam opwekken. Samenwerking is daarbij de sleutel tot een succesvolle energietransitie. Agem is de aanjager en verbindt inwoners met het Achterhoekse bedrijfsleven, lokale energiecoöperaties en de Achterhoekse gemeenten.
Partijen	Naast Aalten zijn de gemeenten Berkelland, Doetinchem, Oude IJsselstreek, Oost Gelre, Montferland, Winterswijk en Bronckhorst lid. In 2018 konden ook lokale burgerinitiatieven toetreden als lid. Inmiddels telt Agem drieëntwintig leden.
Financieel	Vanaf 2017 is de Agem financieel zelfstandig en ontvangt geen jaarlijkse bijdrage van de gemeente. Wel staat de gemeente borg voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van een financieringsovereenkomst met de BNG. De maximale borgstelling bedraagt € 56.000 te vermeerderen met boeten, rente en kosten.

ROVA, Zwolle (Programma 1)

Doelstelling en openbaar belang	ROVA is de afvaladvies-, regie- en verwijderingsorganisatie van 23 gemeenten. ROVA zet zich in voor een schonere en duurzame leefomgeving.
Partijen	ROVA werkt voor 23 aandeelhoudende gemeenten.
Financieel	Ontvangen dividend in 2021 is € 106.449. Dit was in 2020 € 121.714.

Leisurelands B.V. (Programma 1)	
Doelstelling en openbaar belang	Bedrijfsmatig en duurzaam aanbieden van vrijetijdsbesteding voor een breed publiek. Dit doen door middel van grondgebonden recreatievoorzieningen met groen als decor. Daartoe voor zichzelf en anderen grondgebonden exploitaties doen. Daarmee direct en indirect een bijdrage leveren aan de leefbaarheid en vrijetijdsbesteding in de regio waar zij actief is.
Partijen	Aandeelhouders waaronder Achterhoekse en Liemerse gemeenten als voormalige RAL gemeenten. Namens de aandeelhoudende voormalige Recreatieschap Achterhoek Liemers (RAL) gemeenten treedt de gemeente Doetinchem in de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering van Leisurelands op.
Financieel	Aalten ontvangt geen dividenduitkering. Een besluit over het al dan niet afstoten van aandelen is nog niet genomen.

EUREGIO, Gronau (D) (Programma 2)	
Doelstelling en openbaar belang	De EUREGIO is actief in de opbouw en versterking van de structuren en de grensoverschrijdende samenwerking in het Nederlands-Duitse grensgebied.
Partijen	De EUREGIO telt 104 Duitse en 25 Nederlandse lidgemeenten, vijf Landkreisen en twee waterschappen.
Financieel	Per inwoner is in 2021, net als in 2020, € 0,29 bijgedragen (€ 7.865). Dit tarief wordt jaarlijks vastgesteld in de algemene ledenvergadering.

BNG Bank, Den Haag (Programma 3)	
Doelstelling en openbaar belang	Deze bank is van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De BNG is een betrokken partner voor een duurzamer Nederland en stelt de publieke sector in staat maatschappelijke doelstellingen te bereiken.
Partijen	De Nederlandse Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.
Financieel	Vanwege door de ECB afgekondigde dividendrestricties heeft de BNG Bank een deel van het dividend 2019 en het gehele dividend 2020 later uitgekeerd. Eind juli 2021 heeft de ECB aangekondigd de dividendrestricties te laten vervallen vanaf 1 oktober 2021. BNG Bank heeft op 4 oktober 2021 het gereserveerde dividend over beide boekjaren ter grootte van EUR 148 miljoen uitgekeerd. Het ontvangen dividend in 2021 bedraagt € 34.942. In 2020 was het dividend € 24.517.

NV Alliander, Arnhem (Programma 3)	
Doelstelling en openbaar belang	Netwerkbedrijf Alliander is verantwoordelijk voor een groot deel van de energieleidingen in Nederland. Kernactiviteiten zijn het aansluiten van klanten op de energienetwerken en het distribueren van gas en elektriciteit. Deze taken zijn wettelijk bepaald gezien het belang van een betrouwbare aanvoer van energie.
Partijen	Provincies Gelderland en Noord-Holland, BV houdstermaatschappij Falcon en de gemeente Amsterdam: zij hebben gezamenlijk driekwart van de aandelen in bezit. Het overige deel is in bezit van 55 andere gemeentelijke aandeelhouders.
Financieel	Begroot is een jaarlijkse dividendopbrengst van € 269.000. Werkelijk ontvangen in 2021 € 269.408 en in 2020 € 326.276. Over 2021 behaalde Alliander een positief resultaat van € 242 miljoen. Dit was in 2020 € 224 miljoen. Vanwege alle investeringen die Alliander op zich af ziet komen is er in 2021 door de aandeelhouders 600 miljoen euro bijeengebracht. De Aaltense bijdrage hierin is € 1.736.366 dat in de vorm van een aandeelhouderslening in 2021 is verstrekt.

Vitens, Utrecht (Programma 3)	
Doelstelling en openbaar belang	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland en levert drinkwater aan circa 5,7 miljoen klanten. De verantwoordelijkheid van Vitens is een gezonde en duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu.
Partijen	111 aandeelhouders bestaande uit gemeenten en provincies.
Financieel	In 2021 keert Vitens, net als in 2020, geen dividend uit.

In liquidatie

Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Werk en Inkomen (ISWI)

Tot 2016 was ISWI de gezamenlijke sociale dienst van Oude IJsselstreek en Aalten. In de jaarrekening 2018 zijn de uitstaande vorderingen, schulden en de reserves tussen ISWI in liquidatie en de beide gemeenten onderling verrekend. Omdat er nog een claim is ingediend over een reeds afgewikkeld bedrijfsongeval bij een derde, was er een kleine reserve aangehouden voor nog resterende verplichtingen. Door ISWI is de aansprakelijkheid en bijdrageplichtigheid steeds ontkend. Inmiddels is tussen de direct betrokken partijen een schikking getroffen, waarna ook de vereffening begin 2022 definitief is afgerond.

Paragraaf Corona

Inleiding
COVID-19 is niet aan een programma of taakveld toe te rekenen. Het heeft betrekking op de gehele decentrale overheid en op veel programma's en taakvelden. Om aan de gemeenteraad, provinciale staten, algemeen bestuur en burgers in één onderdeel overzichtelijk en integraal toe te lichten welke gevolgen COVID-19 op de decentrale overheid heeft (gehad) en welke maatregelen, activiteiten en werkzaamheden de decentrale overheid heeft genomen, is er een paragraaf COVID-19 opgenomen. In deze paragraaf wordt toegelicht wat de kosten, gemiste opbrengsten en risico's van COVID-19 op de programma's en taakvelden zijn (geweest) en wordt aandacht geschonken aan de verwachte maatschappelijke en financiële gevolgen van COVID-19 voor de langere termijn.

Algemeen
Sinds februari 2020 teistert het coronavirus ons land. De organisaties die belast zijn met crisisbeheersing en -bestrijding zijn sindsdien volop actief om de schade te beperken en de verspreiding van het virus te voorkomen. Ook al onze inwoners bemerken de gevolgen van het virus en van de maatregelen tegen verspreiding. In december 2020 was het langverwachte vaccin tegen besmetting beschikbaar en begin januari 2021 startte het grootschalig vaccineren van inwoners van 18 jaar en ouder (te beginnen met de oudste en meest kwetsbare mensen en de zorgverleners).

Gemeentelijke crisisorganisatie
Binnen onze gemeente is een Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) samengesteld dat wekelijks de crisis bespreekt, waar nodig maatregelen treft en besluiten neemt. Voor vragen vanuit de verschillende beleidsterreinen zijn de portefeuillehouders ervoor verantwoordelijk dat relevante besluiten worden genomen. De raad wordt in ieder geval maandelijks middels raadsmededelingen vanuit het GBT geïnformeerd over de gang van zaken en bijzonderheden.

Informatie
Via landelijke dashboards en een eigen dashboard van de GGD blijven we dagelijks op de hoogte van aantallen besmettingen en COVID-19 gerelateerde ziekenhuisopnames en overlijdens in onze gemeente. En van het aantal mensen in onze gemeente dat deels/volledig is gevaccineerd.

Communicatie
Een belangrijk aandachtspunt voor het GBT maar ook het college is de communicatie naar de bewoners. Het college wil dichtbij de bewoners en ondernemers staan. Zowel met op bepaalde groepen gerichte berichten als ook via de algemene kanalen als onze website, waar een speciale 'coronapagina' is ingericht www.aalten.nl/corona, Aalten Actueel en sociale media proberen we zo veel als mogelijk de juiste informatie bij de juiste personen te krijgen. Informatiemateriaal wordt door de Rijksoverheid aangeboden via de veiligheidsregio's. 2021 heeft ook qua communicatie in het teken gestaan van vaccineren. Hiervoor is materiaal aangereikt door de GGD Noord- en Oost-Gelderland. Om specifieke groepen te informeren, ontwikkelen we eigen communicatiemateriaal, denk aan de nieuwsbrief sport en cultuur voor het verenigingsleven en sport- en cultuuraanbieders. Daarnaast ontwikkelen we eigen campagnemateriaal om niet alleen te informeren, maar ook draagvlak en begrip te behouden. Ook proberen we op allerlei manieren mensen een hart onder de riem te steken. De burgemeester schrijft, vanuit zijn rol als 'burgervader', zeer regelmatig een 'Bericht aan de inwoners' voor de huis-aan-huisbladen. De wethouders onderhouden contacten met hun eigen netwerkpartners. Ook werden er digitaal – en in periodes van versoepeling fysiek in tweetallen - collegebezoeken gebracht aan door de maatregelen getroffen ondernemers en branches.

Maatschappelijke impact
De maatschappelijke impact van COVID-19 op onze inwoners en ons land als geheel is enorm. De GGD Noord- en Oost-Gelderland heeft met regelmatige onderzoeken het verloop van de crisis en de impact op onze (geestelijke) gezondheid in beeld gebracht. De coronacrisis heeft ook tegenstellingen in de samenleving verscherpt. Kwetsbare inwoners die erg voorzichtig zijn versus virusontkenners die weigeren zich aan maatregelen te houden en inwoners die met smart wachten op hun eerste vaccinatie versus de mensen die absoluut tegen vaccinatie zijn. Wederzijds begrip is er, zeker online op sociale media, steeds minder.

Noodverordeningen
Op woensdag 11 maart 2020 is een GRIP 4 afgekondigd, maar alleen voor corona-gerelateerde zaken. GRIP 4 houdt op grond van artikel 4 van de Wet op de Veiligheidsregio's in dat alle bevoegdheden van de burgemeester op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid automatisch overgaan op de Voorzitter van de Veiligheidsregio. Naar aanleiding van de Aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid van 23 maart heeft de voorzitter van onze VNOG een noodverordening vastgesteld, die in de loop van 2020 en 2021 regelmatig is aangevuld en bijgesteld.

In de noodverordening zijn vergaande beperkingen van onze vrijheden opgenomen, voorzien van strafbepalingen. De gemeenten is gevraagd hier strak op toe te zien. Vanuit de voorzitter van de VNOG is een handhavingsstrategie vastgesteld voor het niet naleven van de voorschriften, die we als gemeente volgen. Op 30 november is de GRIP 4 situatie beëindigd en is de verantwoording weer bij de burgemeester gelegd.

Maatregelen ter verlichting
Na de invoering in 2020, zijn de financiële landelijke steunmaatregelen in 2021 regelmatig verlengd en gewijzigd (vaak werden dan de voorwaarden aangescherpt). Een van de landelijk ingestelde steunmaatregelen is de Tozo, Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers. De uitvoering daarvan is bij de gemeente gelegd. Gemeente Aalten heeft dit bij Laborijn belegd.

Tijdelijke beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders houdende regels ter incidentele financiële ondersteuning van sociaal-maatschappelijke activiteiten in coronatijd als specifieke aanvulling op de bestaande mogelijkheden van de projectsubsidieregeling en het Naoberfonds.

Met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021 is een tijdelijke subsidieregeling ‘Incidentele financiële ondersteuning van sociaal-maatschappelijke activiteiten’ vastgesteld. De regeling is een aanvulling op de bestaande mogelijkheden van de projectsubsidieregeling en het Naoberfonds en loopt nog tot 1 juli 2022. Gemeente Aalten trekt er maximaal € 100.000 voor uit. Organisatoren kunnen per activiteit of initiatief een subsidie aanvragen van maximaal € 3.000 voor:

- bestaande activiteiten die vanwege de beperkende coronamaatregelen op een andere manier georganiseerd moeten worden. Of die door de recente versoepelingen weer gestart kunnen worden, maar waarvoor dan wel extra kosten gemaakt moeten worden;
- nieuwe/vernieuwende activiteiten en/of initiatieven, die juist door de omstandigheden van de coronacrisis zijn geïnspireerd. Deze activiteiten zijn erop gericht om op een creatieve manier, binnen de geldende maatregelen, de negatieve gevolgen van de beperkingen voor het sociale leven te voorkomen of te verbeteren.

De aanvragen lopen goed, we verwachten dat dit budget volledig besteed wordt. De bedragen zijn onder de betreffende taakvelden verantwoord. Eind 2021 is nog € 5.000 beschikbaar uit dit budget.

Richting de zomer neemt, ook in 2021, opnieuw het aantal besmettingen fors af. De landelijke maatregelen ter voorkoming van verspreiding worden versoepeld. De horeca mag onder voorwaarden weer open. Er wordt goed gebruik gemaakt van de extra terrasruimte op gemeentegrond, die opnieuw door de gemeente Aalten zonder extra kosten ter beschikking is gesteld. Ook voor de reguliere m2 terras is in 2021 geen rekening verzonden.
In de vergadering van 22 september 2020 heeft de raad een motie aangenomen voor de permanente uitbreiding van terrassen. Aan het college is verzocht om in nauwe afstemming met de horeca en andere belanghebbenden zoals SAP binnen de ruimtelijke, juridische en financiële kaders te onderzoeken welke terrasuitbreidingen in aanmerking komen om structureel te maken. Uitwerking vindt plaats in 2022.

Zorg
Eind 2021 is een deel van een noodplan in werking gezet. Door de hoge aantallen besmettingen zijn zoveel mensen ziek, dat de zorgverlening in de knel dreigt te komen (zwart scenario). In voorbereiding daarop is een noodplan gemaakt, waar vrijwilligers worden ingezet om zorgverleners te vervangen bij de basale zorg aan inwoners. Uiteindelijk is het niet nodig gebleken vrijwilligers in te zetten.

Naoberschap
Het naoberschap, naar elkaar omzien, heeft ook in het tweede coronajaar zijn waarde meer dan bewezen. Mensen die zich (moesten) ontzien, worden niet vergeten en krijgen (nog altijd) hulp van mensen in de omgeving en vrijwilligers. Figulus Welzijn vervult hier een verbindende rol in en biedt/coördineert bovendien activiteiten die nog wél mogelijk zijn.

Interne organisatie
Een van de maatregelen om verspreiding van het virus te voorkomen, is ‘werk thuis als dat kan’. Het overgrote deel van de medewerkers werkt ook in 2021 één of meerdere dagen vanuit huis. Inmiddels worden zeker voordelen gezien aan het thuis werken en op afstand vergaderen. Een werkgroep brengt de wensen en benodigdheden in beeld voor hybride werken na corona.

Totaal van de financiële effecten
Hieronder vindt u een overzicht van de coronagelden. Het is een overzicht van de ontvangen en de bestede middelen met betrekking tot corona. In de jaarrekening 2021 is een overschot van € 498.000 op deze budgetten, deze komt door middel van de winstbestemming in 2022 weer beschikbaar voor corona gerelateerde lasten.

Resumé	
Totale baten	**1.988**
Totale lasten en gederfde baten	**1.490**
Restant Corona 2021	**498**

Baten

Financieel overzicht corona 2021: baten			
Programma 1 Ruimte			**187**
SPUK IJZ (ijsbanen en zwembaden)		187	
Programma 2 Sociaal domein			
Inkomensregelingen			**488**
Ontvangen Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)		488	
Programma 3. Bedrijfsvoering			
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds			
Totaal ontvangen 3e, 4e, 5e + 6e steunpakket			**1.224**
3e steunpakket (via decembercirculaire 2020)		**239**	
3.1 Re-integratie bijstandgerechtigden, reguliere dienstverlening	38		
3.2 Re-integratie bijstandgerechtigden, intensivering dienstverlening	20		
3.3 Extra middelen ten behoeve van gemeentelijk schuldenbeleid	38		
3.3 Extra middelen ten behoeve van bijzondere bijstand	13		
3.4 Extra middelen cultuur	93		
3.5 Aanvullende bijdrage Tweede Kamerverkiezingen	37		
4e steunpakket (via maartbrief 2021)		**347**	
4.1 Perspectief jeugd en jongeren	24		
4.1 Perspectief jeugd en jongeren	22		
4.2 Jongerenwerk	16		
4.3 Mentale ondersteuning jeugd	13		
4.4 Activiteiten en ontmoetingen jeugd	9		
4.5 Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	81		
4.6 Afvalverwerking	43		
4.7 Bestrijden eenzaamheid ouderen	65		
4.8 Extra begeleiding kwetsbare groepen	66		
4.9 Voorschoolse voorziening peuters, aanvullend budget	8		
5e steunpakket (via mei- en septembercirculaire)		**345**	
5.1 Heroriëntatie zelfstandigen	10		
5.2 Jeugd aan Zet	10		
5.3 Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	244		
5.4 Lokale culturele voorzieningen voor buurt- en dorpshuizen	12		
5.5 Lokale culturele voorzieningen voor lokale cultuur	69		
6e steunpakket (via decembercirculaire)		**293**	
6.1 Continuïteit van zorg, meerkosten Jeugd	38		
6.1 Continuïteit van zorg, meerkosten Wmo	37		
6.2 Aanvullende middelen instandhouding lokale en regionale cultuur	58		
6.3 Aanvullende compensatie inkomstenderving gemeente	2		
6.4 Extra Rijksbijdrage WSW ten behoeve van exploitatietekorten SW-bedrijven	158		
Overige baten en lasten			
Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties			**89**
Totale baten			**1.988**

Programma 1 Ruimte
Zwembad 't Walfort (Sport) en Blauwe Meer
In verband met de sluiting van de zwembaden zijn er voor Optisport een tweetal aanvragen specifieke uitkering voor ijsbanen en zwembaden (SPUK IJZ) gedaan bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De totale subsidie van € 187.000 is één op één doorgesluisd naar Optisport.

Programma 2 Sociaal domein
De uitkering Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) is doorgesluisd naar Laborijn.

Programma 3 Algemene uitkering
Er zijn meerdere steunpakketten ontvangen voor een totaal van 1,2 miljoen. Deze pakketten compenseren de misgelopen inkomsten of extra uitgaven. De bedragen zijn in de betreffende budgetten verwerkt. Wellicht ten overvloede melden we nog dat alle middelen die via het gemeentefonds worden ontvangen als een algemeen dekkingsmiddel worden aangemerkt.

Derde steunpakket, decembercirculaire 2020, ingezet in budgetten 2021
3.1 Re-integratie bijstandsgerechtigden, reguliere dienstverlening
3.2 Re-integratie bijstandsgerechtigden, intensivering dienstverlening
Het kabinet stelt extra middelen beschikbaar voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden (€ 40 miljoen in 2020). Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt. Persoonlijk contact is belangrijk om hen vanuit een uitkeringssituatie naar werk te begeleiden.

3.3 Extra middelen ten behoeve van gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand
Het kabinet stelt, gelet op de voorziene toename van de armoede- en schuldenproblematiek, extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 15 miljoen in 2020) en de bijzondere bijstand (€ 5 miljoen in 2020) beschikbaar. Deze extra middelen stellen de gemeente in staat om hun inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen.

3.4 Extra middelen cultuur
Veel van de culturele instellingen die door gemeenten worden ondersteund, komen door de coronacrisis in de problemen omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen inkomsten dalen. Met deze extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om deze belangrijke instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden. Daarmee is het bedrag dat gemeenten krijgen gerelateerd aan de aanwezige culturele infrastructuur die door gemeenten wordt ondersteund. Gemeenten weten zelf het beste welke (type) culturele instellingen of voorzieningen moeten worden ondersteund. Het is daarom aan de gemeenten zelf om de middelen daar in te zetten waar de culturele infrastructuur van hun gemeente de steun het hardst nodig heeft.

3.5 Aanvullende bijdrage Tweede Kamerverkiezingen
Het kabinet stelt een aanvullende compensatie van € 26,9 miljoen ter beschikking aan gemeenten in verband met de maatregelen die vanwege COVID-19 aanvullend noodzakelijk zijn voor de Tweede Kamerverkiezing. Daarvan wordt € 22 miljoen uitgekeerd via het gemeentefonds. Deze compensatie van € 22 miljoen is bedoeld voor onder meer de extra organisatie, het inrichten van stemlokalen en instellen van stembureaus voor vervroegd stemmen, het drukken, opslaan en beveiligen van stembescheiden, de portokosten van briefstembescheiden, het instellen van afgiftepunten en van briefstembureaus. Dit bedrag wordt uitgekeerd in de vorm van een decentralisatie-uitkering op basis van het aantal kiesgerechtigden per gemeente.

Vierde steunpakket, maartbrief 2021
4.1 Perspectief jeugd en jongeren
Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een Jeugdpakket van € 58,5 miljoen wil het kabinet een impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding. Gemeenten ontvangen extra middelen ten behoeve van de inzet van jongerenwerkers in achterstandswijken.

4.2 Jongerenwerk
Om jongeren uit bepaalde risicogroepen te benaderen en te bereiken wordt de huidige extra inzet van jongerenwerk uit het Jeugdpakket verlengd tot eind 2021. Het kinder- en jongerenwerk speelt ook een signalerende rol op het gebied van psychische problemen of huiselijk geweld.

4.3 Mentale ondersteuning jeugd
Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn.
Als onderdeel van het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl van 12 februari 2021 zet het kabinet daarom met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken.

4.4 Activiteiten en ontmoetingen jeugd
Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Daarom wordt er samen met Figulus ingezet op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken.

4.5 Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)
De TONK is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken.

4.6 Afvalverwerking
Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Veel gemeenten hebben contracten gesloten met een variabele prijs voor de verwerking hiervan. Deze prijs is door de brede toestroom gestegen. Tegelijkertijd ontvangen de gemeenten voor andere afvalstromen een vergoeding.

4.7 Bestrijden eenzaamheid ouderen
Eenzaamheid is door corona toegenomen. Op lokaal niveau zetten gemeenten met lokale partners al in op het bestrijden van eenzaamheid. Maar nog niet iedereen wordt persoonlijk bereikt.

4.8 Extra begeleiding kwetsbare groepen
De coronacrisis maakt dat de levens van iedereen met begeleiding er heel anders uitziet: dagbesteding gaat soms niet door (horeca is bijvoorbeeld gesloten), niet iedereen begrijpt de maatregelen even goed of er komen minder mensen langs. Ook is er meer begeleiding en ondersteuning nodig voor mensen met andere beperkingen. Bijvoorbeeld kwetsbare mensen met een medische aandoening die zeer bang zijn besmet te raken gezien de risico's dat deze besmetting fataal kan zijn of zeer ernstige consequenties kan hebben.

4.9 Voorschoolse voorziening peuters, aanvullend budget

Vijfde steunpakket, mei- en septembercirculaire 2021
5.1 Heroriëntatie zelfstandigen
Bij de aankondiging van het tweede steun- en herstelpakket is aangegeven dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 ondersteuning bieden aan zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren. Dit kan grotendeels vanuit de extra impulsen en extra budgetten voor crisisdienstverlening worden betaald. Voor aanvullend maatwerk voor zelfstandig ondernemers is in 2021 incidenteel een bedrag van € 6,39 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Het bedrag wordt over alle gemeenten verdeeld. De verdeelsleutel is identiek aan die wordt gebruikt voor de Tozo-voorschotten, namelijk naar rato van het aantal zelfstandig ondernemers in de gemeente.

5.2 Jeugd aan Zet
Op verzoek van het Veiligheidsberaad (werkgroep jongeren) is het gemeentelijk programma Jeugd aan Zet in Crisistijd, na de zomereditie, verlengd met een wintereditie. Het programma beoogt jongeren te ondersteunen die geraakt worden door de effecten van de coronacrisis. Doordat de dagelijkse activiteiten voor veel jongeren door de coronacrisis niet of niet goed mogelijk zijn (zoals onderwijs, sport, sociale ontmoetingen en de mogelijkheid om te werken) is er een toenemende overlast van jongeren in de openbare ruimte. Ook is er vanwege de steeds verdergaande en langdurig beperkende maatregelen grote zorg over het effect van de coronamaatregelen op de fysieke en psychische gezondheid van jongeren. Het programma maatschappelijke diensttijd (MDT) (uitgevoerd door de ministeries van VWS, SZW en OCW) is van harte bereid om de jongeren in deze crisistijd te ondersteunen. Via dit programma wordt al een grote groep jongeren bereikt en tijdens de coronacrisis extra ondersteund. Het programma MDT zit nog in de groeifase en zoekt meer verbinding met gemeenten, zodat het programma MDT kan doorgroeien naar een landelijk dekkend netwerk. Om deze win-winsituatie te versterken wordt ook ten behoeve van de winter-editie van Jeugd aan Zet een financiële bijdrage verstrekt van € 3,1 miljoen aan gemeenten in Nederland. Er nemen 307 gemeenten deel en per gemeente is een bedrag van € 10.000 beschikbaar gesteld. Hiermee kunnen gemeenten in deze coronatijd jongeren ondersteunen en tegelijkertijd kunnen jongeren een maatschappelijke bijdrage leveren waar deze nu nodig is.

5.3 Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)
Naast de onder 4.5 genoemde huishoudens komen ook burgers die vanwege de coronacrisis in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, Bijstand of Tozo), maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, komen in aanmerking voor de TONK. De TONK kan dan voorzien in (gedeeltelijke) tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten. Voor deze tijdelijke ondersteuning wordt het bestaande instrument van de bijzondere bijstand gebruikt. Voor de eerste drie kwartalen van 2021 is een bedrag van € 260 miljoen beschikbaar gesteld voor de TONK. De eerste tranche van WW € 65 miljoen is reeds toegevoegd aan de algemene uitkering. Deze tweede en laatste tranche voor de periode tot en met 30 september bedraagt € 195 miljoen en wordt eveneens beschikbaar gesteld via de algemene uitkering. Voor de verdeling over de gemeenten wordt net als in de aanvullend brief maart 2021 de eerder afgesproken verdeelsleutel gehanteerd.

5.4 Lokale culturele voorzieningen voor buurt- en dorpshuizen
5.5 Lokale culturele voorzieningen voor lokale cultuur
In het steun- en herstelpakket voor het derde kwartaal van 2021 is bekendgemaakt dat het kabinet de voor de lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen gereserveerde € 60 miljoen overhevelt naar het gemeentefonds ter compensatie van de extra uitgaven. De voorlopige verdeling was al als bijlage bij de meicirculaire 2021 gedeeld. De septembercirculaire bevat de definitieve verdeling.

Zesde steunpakket, decembercirculaire 2021
6.1 Continuïteit van zorg, meerkosten Jeugd en Wmo
Omwille van de continuïteit van zorg voor cliënten tijdens de coronamaatregelen én voor continuïteit van het stelsel nadien, zijn maatregelen genomen teneinde cliënten op grond van de Jeugdwet en de Wmo 2015 hulp en ondersteuning te kunnen blijven bieden. Voor 2021 wordt aanvullend een bedrag van € 136,1 miljoen beschikbaar gesteld voor de meerkosten en inhaalzorg. Dit wordt uitgekeerd via de algemene uitkering (€ 47 miljoen), de integratie-uitkering Beschermd wonen (€ 8 miljoen) en de decentralisatie-uitkeringen Maatschappelijke opvang (€ 80,8 miljoen) en Vrouwenopvang (€ 0,3 miljoen). Ook komt er een regeling voor de meerkosten in de Jeugdwet en Wmo 2015 in 2022. Op het moment van de vaststelling van de compensatie voor 2021 was echter niet voorzien in nieuwe beperkende maatregelen, welke 12 november 2021 zijn aangekondigd. Het Rijk en de VNG hebben afgesproken de eventuele extra meerkosten die hier uit voortvloeien te betrekken bij de compensatie 2022.

6.2. Aanvullende middelen instandhouding lokale en regionale cultuur
Het kabinet heeft bekend gemaakt dat van de voor de lokale en regionale cultuur gereserveerde middelen ad € 51,5 miljoen er € 41,6 miljoen beschikbaar wordt gesteld aan gemeenten voor het in stand houden van de lokale en regionale cultuursector in 2021. Dit bedrag is toegevoegd aan de algemene uitkering en in deze circulaire verdeeld. Dit komt bovenop de aan de gemeenten voor de eerste helft van 2021 verstrekte gelden.

6.3 Aanvullende compensatie inkomstenderving gemeente
In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 7 april 2021 is afgesproken dat gemeenten reële compensatie ontvangen voor de derving van inkomsten door COVID-19 in 2020. Gemeenten hebben in 2020 een voorschot ontvangen ter compensatie van inkomstenderving als gevolg van corona. Daarbij is afgesproken dat gemeenten op een later moment reële compensatie zullen ontvangen voor de gederfde inkomsten over 2020. Voor 282 gemeenten wordt de compensatie over 2020 nu volledig afgerond. Voor 48 gemeenten is op dit moment sprake van gedeeltelijke compensatie. Voor 25 gemeenten kan de reële compensatie op dit moment nog niet worden bepaald. De compensatie van deze gemeenten vindt op een later moment plaats. De compensatie van de inkomstenderving ad € 84,381 miljoen is in deze circulaire verwerkt en wordt beschikbaar gesteld via een decentralisatie-uitkering. Deze compensatie ontvangen gemeenten bovenop het eerder verstrekte voorschot van € 245 miljoen. Gemeenten zullen ook over 2021 compensatie van de inkomstenderving ontvangen.

6.4 Extra Rijksbijdrage WSW ten behoeve van exploitatietekorten SW-bedrijven
Eerder is het kabinet de gemeenten tegemoetgekomen voor het opvangen van de exploitatiekosten van de Sociale Werkbedrijven in het jaar 2020. Het kabinet stelt ook voor de periode 1 januari 2021 tot 1 oktober 2021 € 45 miljoen beschikbaar voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven. Dit bedrag is toegevoegd aan de integratie-uitkering Participatie via een verhoging van de Rijksbijdrage WSW.

Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties
Vanwege de coronamaatregelen van de Rijksoverheid zijn de binnensportaccommodaties verplicht dicht geweest. Ter compensatie van de gederfde huurinkomsten is een subsidie ontvangen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De ontvangen middelen zijn ingezet ten gunste van het coronabudget.

Lasten

Financieel overzicht corona 2021: lasten		
Programma 1 Ruimte		
Economische promotie		**31**
Gederfde inkomsten terrasvergunningen en standplaatsvergoeding kermis	23	
Bijdrage banenmarkt horeca	2	
Tijdelijke Subsidieregeling Stimulering Sociaal Maatschappelijke Activiteiten*	6	
Sportaccommodaties		**250**
Gederfde huurinkomsten sportaccommodaties	63	
SPUK IJZ (ijsbanen en zwembaden)	187	
Openbaar groen en (openlucht) recreatie		**1**
Tijdelijke Subsidieregeling Stimulering Sociaal Maatschappelijke Activiteiten*	1	
Afval		**43**
Toevoeging voorziening afval	43	
Wonen en bouwen		**3**
Woonbeleid	3	
Programma 2 Sociaal domein		
Openbare orde en veiligheid		**6**
Gederfde inkomsten APV	6	
Onderwijsbeleid en leerlingzaken		**33**
ZOOV	30	
Reguliere peuteropvang	3	
Sportbeleid en activering		**18**
Tijdelijke Subsidieregeling Stimulering Sociaal Maatschappelijke Activiteiten*	18	
Cultuurpresentatie, -productie, -participatie		**57**
Podiumkunsten en cultuuruitingen	12	
Tijdelijke Subsidieregeling Stimulering Sociaal Maatschappelijke Activiteiten*	45	
Musea		**1**
Tijdelijke Subsidieregeling Stimulering Sociaal Maatschappelijke Activiteiten*	1	
Media		**12**
Bibliotheek	12	
Samenkracht en burgerparticipatie		**74**
Vervoersvoorzieningen, ZOOV op maat	9	
Jeugd aan Zet, Figulus	10	
Preventie platform jeugd en kinderopvang	1	
Figulus	20	
Tijdelijke Subsidieregeling Stimulering Sociaal Maatschappelijke Activiteiten*	16	
De Graafschap Verbindt	10	
Open Up Show	8	
Inkomensregelingen		**560**
Bijzondere bijstand TONK	59	
Betaalde Tozo uitkeringen	488	
Extra middelen ten behoeve van bijzondere bijstand	13	
Begeleide participatie		**171**
Doorbetaalde rijksbijdrage WSW ten behoeve van exploitatietekorten SW-bedrijven	158	
Wmo begeleiding, meerkosten	13	
Maatwerkdienstverlening 18+		**48**
Wmo huishoudelijk hulp, meerkosten	2	
Tijdelijke Subsidieregeling Stimulering Sociaal Maatschappelijke Activiteiten*	8	
Gemeentelijk schuldenbeleid	38	
Maatwerkdienstverlening 18-		**27**
Jeugdzorg, meerkosten	27	
Programma 3 Bedrijfsvoering		
Burgerzaken		**64**
Verbetering E-toegang burgerzaken	22	
Tweede Kamerverkiezingen	42	
Beheer overige gebouwen en gronden		**2**
Gederfde huurinkomsten	2	
Overhead		**89**
Inzet ambtelijke uren	75	
Huisvesting en facilitaire kosten	14	
Totale lasten en gederfde baten		**1.490**

Programma 1 Ruimte
Gederfde huurinkomsten binnensportaccommodaties € 63.000
Onze binnensportaccommodaties zijn door de coronamaatregelen maanden gesloten geweest en daardoor is in 2021 een essentieel deel van hun huurinkomsten weggevallen. Er is bij de rijksoverheid een tegemoetkoming aangevraagd via de Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties COVID-19 die voor compensatie kan zorgen.

Programma 2 Sociaal domein
ZOOV
In februari 2021 is gestart met het vaccineren van thuiswonende 60+ers tegen COVID-19. 60+ers die niet mobiel zijn, moesten hiervoor naar een centrale vaccinatiepost. In de Achterhoek waren deze posten eerst te vinden in Apeldoorn en Doetinchem, later ook in Lichtenvoorde en Borculo. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor dit vervoer en kunnen voor dit vervoer geen eigen bijdrage vragen. Dit vervoer is voor onze gemeente verzorgd door ZOOV.

Meerkosten zorg
De zorgorganisaties die in het kader van Wmo of Jeugdwet hulp-op-maat verlenen kunnen een beroep doen op de landelijke Regeling meerkosten Jeugdwet en Wmo (afspraken tussen VNG en Rijk). Diverse zorginstanties hebben extra kosten gemaakt, verdeeld in de categorieën: Beschermingsmiddelen, arbokosten, huur locaties, personele kosten, extra inzet eigen personeel, quarantaineopvang, alternatieve zorgverlening, extra vervoerskosten en overige meerkosten (mits deze voldoen aan alle criteria van de regeling).

Programma 3 Bedrijfsvoering
Verbetering e-toegang burgerzaken € 22.000
Binnen de organisatie wordt op alle fronten volop gewerkt aan de verdere digitalisering van de dienstverlening, ook bij burgerzaken. Vanuit het dienstverleningsconcept wordt volop ingezet op het zoveel mogelijk digitaal aanbieden van gemeentelijke diensten. De leverancier van de applicatie Key2Burgerzaken, Centric, heeft een offerte uitgebracht voor 15 e-diensten/webformulieren. Uitbreiding van onze digitale dienstverlening is, los gezien van alle voordelen met betrekking tot verbeterde dienstverlening en kwaliteit van de informatie, tevens een pré in het huidige corona-tijdperk. Burgers hoeven niet of minder vaak voor diensten naar het gemeentekantoor te komen en de organisatie kan de werkzaamheden, mede in het kader van de uitgangspunten met betrekking tot thuiswerken, beter afstemmen.

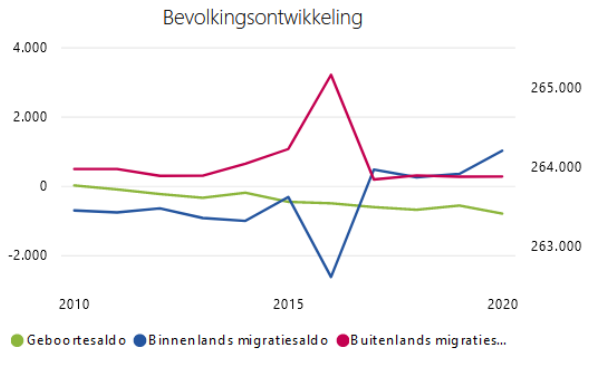
Tijdelijke Subsidieregeling Stimulering Sociaal Maatschappelijke Activiteiten*
In de gemeente Aalten is een tijdelijke subsidieregeling vastgesteld die vooralsnog loopt tot 1 juli 2022. Onze gemeente trekt er maximaal € 100.000 voor uit. Organisatoren kunnen per activiteit of initiatief een subsidie aanvragen van maximaal € 3.000 voor:
-bestaande activiteiten die vanwege de beperkende coronamaatregelen op een andere manier georganiseerd moeten worden. Of die door versoepelingen weer herstart kunnen worden, maar waarvoor dan wel extra kosten gemaakt moeten worden;
-nieuwe/vernieuwende activiteiten en/of initiatieven, die juist door de omstandigheden van de coronacrisis zijn geïnspireerd. Deze activiteiten zijn erop gericht om op een creatieve manier, binnen de geldende maatregelen, de negatieve gevolgen van de beperkingen voor het sociale leven te voorkomen of te verbeteren.
De aanvragen lopen goed, we verwachten dat dit budget volledig besteed wordt. De bedragen zijn onder de betreffende taakvelden verantwoord. Eind 2021 is er nog € 5.000 beschikbaar uit dit budget.

Paragraaf Demografische Ontwikkeling

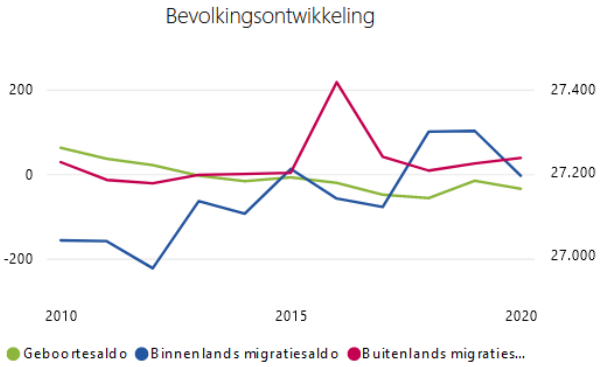
1. Bevolkingsontwikkeling

Voor de demografische ontwikkelingen maken we gebruik van de woon- en vastgoedmonitor die we op de schaal van de Achterhoek opstellen. Voor de jaarrekening 2021 ziet u hier een compact overzicht van de actuele cijfers en trends. Voor de bevolkingsontwikkeling vergelijken we de gehele Achterhoek met de cijfers voor onze gemeente Aalten. Voor een uitgebreide toelichting en de meest actuele informatie over de demografische ontwikkelingen in de gemeente Aalten wordt verwezen naar de woon- en vastgoedmonitor via www.awlo.nl.

Grafiek 1 De Achterhoek

Grafiek 2 De gemeente Aalten

Woon- en vastgoedmonitor Achterhoek

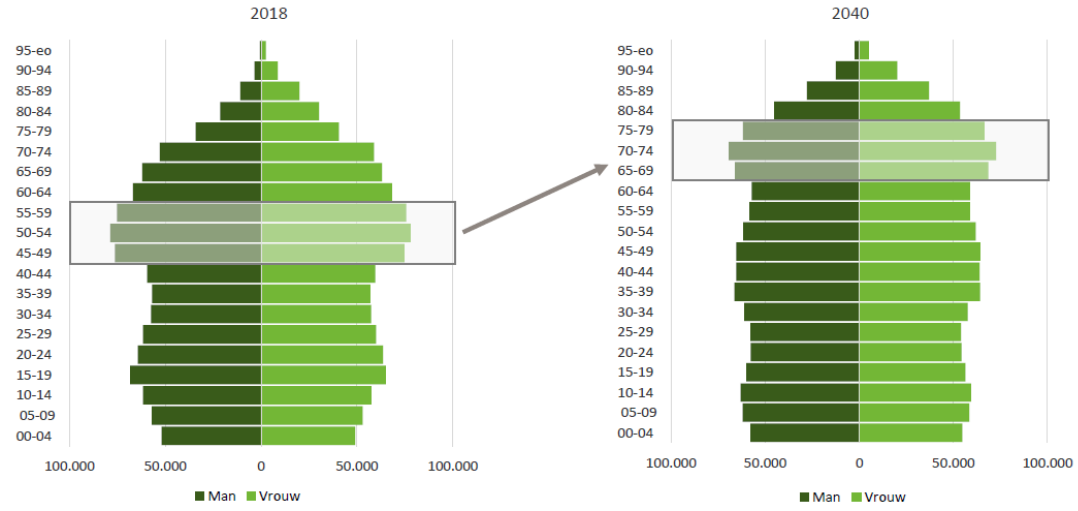
Opvallend is dat de trend van de bevolkingstoename voor de Achterhoek doorzet. Voor alle gemeenten geldt dat het geboortesaldo negatief blijft door minder kinderen en een bevolking die ouder wordt. Daar staat een vestiging vanuit andere delen van Nederland en vanuit het buitenland tegenover. Aalten blijft hierin tot nu toe nog achter ten opzichte van de regio. De 1e toename van deze migratie is sterk merkbaar in de gemeentes die vanuit “het zuid-westen” het best bereikbaar zijn zoals Oude-IJsselstreek en Bronckhorst. Het aantal inwoners van Aalten is op 31 december 2021 27.099.

2. Demografische ontwikkeling in de bevolking

De duidelijke verschuiving in de bevolking is begonnen. Het aantal jongeren neemt af, maar stabiliseert daarna. Het aantal inwoners tussen 50 en 75 schuift in de komende 20 jaar door naar de categorie ouderen en het aantal oudere ouderen verdubbelt. De woonbehoefte wijzigt door deze ontwikkelingen.

Grafiek 3 Bevolkingsontwikkeling provincie Gelderland 2018-2040

Figuur 3.5: Provincie Gelderland. Bevolkingspiramide 2018 en 2040

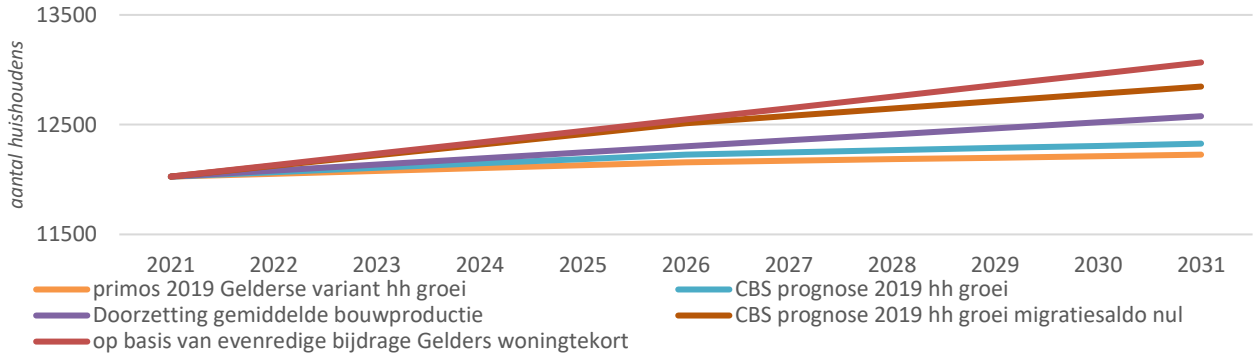

Bron: Gelderse variant Primos 2019 Hoog.

3. De ontwikkeling van de huishoudens en de gevolgen voor de woonopgave

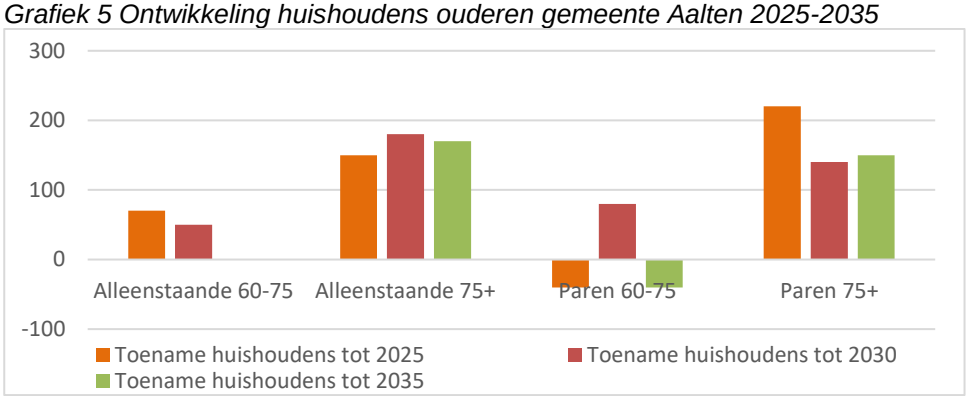
De groei van het aantal huishoudens is een belangrijke indicator voor de kwantitatieve woningbehoefte. De ontwikkeling van het aantal huishoudens is de komende jaren onzeker. In de woningbouwstrategie van 30 november 2021 hebben we daarom afgesproken dat het woningbeleid van de gemeente Aalten de komende jaren flexibel wordt ingestoken. De komende jaren wordt in de gemeente Aalten rekening gehouden met een bandbreedte van 500 tot 820 extra huishoudens. De gemeenteraad heeft op basis van deze inschatting een woningbouwopgave van 1050 woningen vastgesteld (rekening houdend met planuitval van 30%).

Grafiek 4 Scenario's huishoudensontwikkeling gemeente Aalten (woningbouwstrategie 30 november 2021)

Naast de kwanitatieve toename in het aantal huishoudens is met name de verschuiving in leeftijdsopbouw en daar mee een andere woningvoorraad van groot belang. De toename van het aantal huishoudens zit voor een groot deel bij de inwoners van 75 jaar en ouder. We hebben hiervoor de cijfers van de woon- en vastgoedmonitor geplaatst in de onderstaand figuur.

Grafiek 5 Ontwikkeling huishoudens ouderen gemeente Aalten 2025-2035

Bewerking cijfers woon- en vastgoedmonitor 11-2021

De meeste ouderen blijven in de huidige woning wonen, ook als deze niet geheel geschikt is of als er mobiliteitsbeperkingen om de hoek komen kijken. Voor de woonopgave kunnen we uitgaan van ongeveer 25% van de ouderen die naar een andere en meer geschikte woning wil verhuizen.
Dit leidt tot een bandbreedte van 250 tot 290 benodigde woningen voor oudere huishoudens. Dit als onderdeel van de totale woonbehoefte.

4. Stand van de woningvoorraad per 31 december 2021

Aantal woningen op 01-01-2021	12.027
Toevoeging Nieuwbouw	51
Toevoeging Transformatie	19
Onttrekking sloop/samenvoeging	-5
Aantal woningen op 01-01-2022*	12.092

*Het totaal aantal woningen voor het CBS is 12.095, dat is inclusief drie transformaties die nog niet gereed zijn.

In 2020 is de woningvoorraad met 65 woningen gegroeid. In totaal zijn er 70 woningen gebouwd en vijf woningen onttrokken. De meeste woningen zijn gebouwd in Dinxperlo (25). Een groot deel hiervan betreft de sociale huurwoningen aan de Nieuwstraat. Ook in de kleine kernen en het buitengebied zijn relatief veel woningen gerealiseerd (24). Daar hebben de Uuthuuskes en de nieuwbouw in De Heurne een belangrijk aandeel in. In de kern Aalten zijn grotendeels (12 van de in totaal 14) woningen in het koopsegment toegevoegd.

De balans per 31 december

(bedragen x € 1.000) ACTIVA	31-12-2021		31-12-2020	
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		**-**		**-**
* Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-		-	
* Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-		-	
* Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	
Materiële vaste activa		**46.169**		**43.627**
* Investeringen met een economisch nut				
* gronden uitgegeven in erfpacht	2.405		249	
* woonruimten uitgegeven in erfpacht	1.225		-	
* gebouwen uitgegeven in erfpacht	1		1	
* overige investeringen met een economisch nut	28.420		32.223	
* warme gronden woningbouw	36		-	
* Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	9.019		7.719	
* Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	5.063		3.435	
Financiële vaste activa		**11.528**		**11.191**
* Kapitaalverstrekkingen aan:				
* deelnemingen	1.546		1.178	
* gemeenschappelijke regelingen	-		-	
* overige verbonden partijen	-		-	
* Leningen aan:				
* openbare lichamen	-		-	
* woningbouwcorporaties	-		-	
* deelnemingen	-		-	
* overige verbonden partijen	-		-	
* Overige langlopende leningen	9.776		9.807	
* Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
* Uitzettingen in de vorm van Nederlandse schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
* Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	206		206	
Totaal vaste activa		**57.697**		**54.818**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		**315**		**1.377**
* Overige grond- en hulpstoffen	-		-	
* Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE)	217		585	
* Gereed product en handelsgoederen	98		792	
* Vooruitbetalingen	-		-	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**2.358**		**2.475**
* Vorderingen op openbare lichamen	842		476	
* Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-		-	
* Overige verstrekte kasgeldleningen	-		-	
* Uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-		-	
* Rekening-courantverhouding met het Rijk	-		-	
* Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-		-	
* Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-		-	
* Overige vorderingen	1.516		1.999	
* Overige uitzettingen	-		-	
Liquide middelen		**22**		**40**
* Kassaldi	1		1	
* Banksaldi	21		39	
Overlopende activa		**6.079**		**8.184**
* De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:				
- Europese overheidslichamen	-		-	
- het Rijk	9		6	
- overige Nederlandse overheidslichamen	172		63	
* Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.898		8.115	
Totaal vlottende activa		**8.774**		**12.076**
Totaal-generaal		**66.471**		**66.894**
Verrekenbare verliezen				415

(bedragen x € 1.000) PASSIVA	31-12-2021		31-12-2020	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		**22.137**		**20.780**
* Algemene Reserve	12.348		12.833	
* Bestemmingsreserves	7.036		7.526	
* Gerealiseerd resultaat	2.753		421	
Voorzieningen		**6.432**		**6.498**
* Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.887		5.236	
* Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.545		1.262	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		**28.858**		**26.246**
* Obligatieleningen	-		-	
* Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-		-	
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	28.856		26.244	
- binnenlandse bedrijven	-		-	
- openbare lichamen	-		-	
- overige binnenlandse sectoren	-		-	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-		-	
* Door derden belegde gelden	-		-	
* Waarborgsommen	2		2	
* Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
Totaal vaste passiva		**57.427**		**53.524**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**3.115**		**6.323**
* Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-		-	
* Overige kasgeldleningen	-		3.000	
* Banksaldi	695		287	
* Overige schulden	2.420		3.036	
Overlopende passiva		**5.929**		**7.047**
* Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.992		5.756	
* Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:				
- Europese overheidslichamen	-		-	
- het Rijk	373		587	
- overige Nederlandse overheidslichamen	358		428	
* Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	206		276	
Totaal vlottende passiva		**9.044**		**13.370**
Totaal-generaal		**66.471**		**66.894**
Gewaarborgde geldleningen		121.548		110.192
Garantstellingen		60.955		55.314

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

bedragen x € 1.000

	Raming begrotingsjaar 2021 vóór wijziging			Raming begrotingsjaar 2021 na wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2021			Realisatie vorig begrotingsjaar 2020		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Programma's:												
Programma 1 Ruimte	-6.346	13.340	6.994	-8.983	17.213	8.230	-9.273	17.375	8.102	-7.958	14.506	6.548
Programma 2 Sociaal Domein	-5.501	40.235	34.734	-6.790	42.113	35.323	-6.764	42.460	35.696	-7.879	43.846	35.967
Programma 3 Bedrijfsvoering	-353	1.793	1.440	-671	1.813	1.142	-814	1.113	299	-725	1.383	658
Sub-totaal programma's	**-12.200**	**55.368**	**43.168**	**-16.444**	**61.139**	**44.695**	**-16.851**	**60.948**	**44.097**	**-16.562**	**59.735**	**43.173**
Algemene dekkingsmiddelen (P3):												
Lokale heffingen	-5.513	418	-5.095	-5.560	462	-5.098	-5.571	461	-5.110	-5.177	470	-4.707
Algemene uitkeringen	-45.150	0	-45.150	-48.468	0	-48.468	-49.087	0	-49.087	-46.143	0	-46.143
Dividend	-525	0	-525	-411	0	-411	-411	0	-411	-473	0	-473
Saldo financieringsfunctie	-168	244	76	-158	192	34	-162	187	25	-200	254	54
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-51.356**	**662**	**-50.694**	**-54.597**	**654**	**-53.943**	**-55.231**	**648**	**-54.583**	**-51.993**	**724**	**-51.269**
Overhead (P3)	-94	7.891	7.797	-282	9.547	9.265	-366	9.495	9.129	-367	8.374	8.007
Onvoorzien (P3)	0	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (P3)	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	**-63.650**	**64.131**	**481**	**-71.323**	**71.340**	**17**	**-72.448**	**71.091**	**-1.357**	**-68.922**	**68.833**	**-89**
Reserves												
Programma 1 Ruimte	-320	290	-30	-1.420	380	-1.040	-1.386	380	-1.006	-944	853	-91
Programma 2 Sociaal Domein	-354	90	-264	-455	90	-365	-308	272	-36	-212	212	0
Programma 3 Bedrijfsvoering	-375	180	-195	-542	180	-362	-534	180	-354	-421	180	-241
Sub-totaal mutaties reserves	**-1.049**	**560**	**-489**	**-2.417**	**650**	**-1.767**	**-2.228**	**832**	**-1.396**	**-1.577**	**1.245**	**-332**
Resultaat	**-64.699**	**64.691**	**-8**	**-73.740**	**71.990**	**-1.750**	**-74.676**	**71.923**	**-2.753**	**-70.499**	**70.078**	**-421**

Een positief resultaat wordt als een negatief getal gepresenteerd, een negatief resultaat als een positief getal.

De toelichtingen

Grondslagen voor waardering en resultaat bepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Conform het BBV vindt de verantwoording plaats in de jaarstukken die ten minste bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat ten minste uit de programmaverantwoording en paragrafen. De jaarrekening bestaat uit de balans en de toelichting, het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting, de bijlage met de verantwoording over de specifieke uitkeringen en een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld. Het jaarverslag gaat over 'wat zouden we doen, wat hebben we gedaan en bereikt en wat heeft het gekost'. De jaarrekening betreft de cijfers met de analyse en toelichting.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs en de passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van dividend is genomen.
- Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en/of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan onder meer verlofaanspraken.
- Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) moet wel een verplichting worden gevormd.

BALANS

VASTE ACTIVA

Vaste activa zijn onderverdeeld in:

- materiële vaste activa;
- financiële vaste activa.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn uitgesplitst in:

- investeringen met een economisch nut waaronder:
  - gronden uitgegeven in erfpacht;
  - woonruimten uitgegeven in erfpacht;
  - gebouwen uitgegeven in erfpacht;
  - overige investeringen met een economisch nut;
  - warme gronden woningbouw;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut.

Materiële vaste activa met een economisch nut

Van de in erfpacht uitgegeven gronden en gebouwen ligt het economische eigendom niet meer bij de gemeente. Hierbij past een afwaardering van deze gronden tot een geringe registratiewaarde. Op deze manier blijven de gronden wel bij de gemeente geregistreerd.
Materiële vaste activa met een economisch nut betreffen investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te genereren en/of die verhandelbaar zijn. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.
Onder warme gronden worden gronden verstaan waarvan op voorhand vaststaat dat deze als bouwgrond zullen fungeren, maar waarvoor geen operationele grondexploitatie is opgesteld.

Alle geactiveerde investeringen met betrekking tot de riolering komen apart op de balans tot uitdrukking. Dit zijn investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Dit geldt ook voor de investeringen op de gemeentelijke begraafplaatsen waarvoor begraafrechten worden geheven.
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op de waarde van activa met economisch nut mogen reserves niet in mindering worden gebracht. Investeringssubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele btw wordt niet geactiveerd.

Op activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks (vanaf 1 januari van het boekjaar) op lineaire basis afgeschreven op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. In verband met de wijzigingen in het BBV (notitie Rente 2017) zijn vanaf 2017 alle annuïtaire afschrijvingen omgezet in afschrijvingen op lineaire basis. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de nota verkrijging/vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen.

Onderstaand een beknopte versie van de afschrijvingstabel zoals vastgelegd in de nota verkrijging/ vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen:

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
Immateriële activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Max. 5 jaar
Materiële activa	
Gronden en terreinen	0 – 25 jaar
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	10 – 40 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20 – 40 jaar
Vervoermiddelen	7 – 15 jaar
Machines, apparaten en installaties	10 – 25 jaar
Overige materiële vaste activa	4 – 25 jaar
Financiële vaste activa	Niet van toepassing

Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut
Activa met een maatschappelijk nut betreffen investeringen in de openbare ruimte. Zij dienen een maatschappelijk nut en genereren geen middelen en er is geen markt voor. Op deze investeringen werd tot en met 2016 versneld afgeschreven om een toekomstige lastenverlichting te bewerkstelligen. Met ingang van 2017 staat de BBV dit niet meer toe en wordt op deze activa ook lineair afgeschreven. Waardering vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke bijdragen van derden worden in mindering gebracht op de investering.

Financiële vaste activa
Onder de financiële vaste activa worden opgenomen:
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- overige langlopende leningen;
- uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen, uitgeleende gelden en overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV’s en BV’s (‘kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen’ in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats. Bij overliquiditeit kunnen gelden via deposito’s met een looptijd langer dan één jaar gestald worden in de schatkist van het Rijk.

Het begrip rentetypische looptijd verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet Fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding.
Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen ook al resteert er minder dan één jaar van de oorspronkelijke looptijd.

VLOTTENDE ACTIVA

Vlottende activa zijn onderverdeeld in:
- voorraden;
- uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- liquide middelen;
- overlopende activa.

Voorraden
Onder voorraden vallen de volgende onderdelen:
- overige grond- en hulpstoffen;
- onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie;
- gereed product en handelsgoederen;
- vooruitbetalingen.

De als "onderhanden werk" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, dan wel de duurzaam lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen. Daarbij moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Voor deze tussentijdse winstneming wordt de Percentage of completion (POC) methode gevolgd. Door veranderende omstandigheden kan het zijn dat in eerdere jaren teveel winst is genomen. Deze winst moet in het huidige jaar worden verrekend door middel van een afboeking of het treffen van een voorziening. Voor berekende verliezen wordt een voorziening getroffen die van de waarde van het actief wordt afgetrokken.
Voorraad gereed product wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen de duurzaam lagere marktwaarde. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De voorgeschreven indeling voor wat betreft vorderingen is:
- vorderingen op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk);
- verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen;
- overige verstrekte kasgeldleningen;
- uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- rekening-courantverhouding met het Rijk;
- rekening courantverhoudingen met niet-financiële instellingen;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- overige vorderingen;
- overige uitzettingen.

De vorderingen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De vorderingen worden regelmatig beoordeeld. Daarbij wordt een reële inschatting gemaakt of de vordering wordt ontvangen. Op basis hiervan wordt mogelijk een voorziening voor verwachte oninbaarheid getroffen. De voorziening wordt in de balans op de waarde van de vorderingen in mindering gebracht. Op het punt van uitzettingen is gekozen om de terminologie van de Wet Fido te volgen. Het begrip uitzettingen heeft zowel betrekking op vorderingen als op effecten.

Liquide middelen en overlopende activa
Liquide middelen en overlopende activa worden tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs opgenomen. De voorgeschreven indeling voor overlopende activa is:
- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.
  Uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:
  - Europese overheidslichamen;
  - het Rijk;
  - overige Nederlandse overheidslichamen;
- overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

VASTE PASSIVA

Vaste passiva zijn onderverdeeld in:
- eigen vermogen (reserves);
- voorzieningen (vreemd vermogen);
- vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betreffende verplichting of het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.
De voorziening riolering en afval zijn verwerkt op basis van de nominale waarde en met inachtneming van artikel 44, lid 2 BBV. De meest actuele nota reserves en voorzieningen is door de raad vastgesteld in december 2018.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva zijn onderverdeeld in:
- netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- overlopende passiva.

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De voorgeschreven indeling voor overlopende passiva is:
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:
  - Europese overheidslichamen;
  - het Rijk;
  - overige Nederlandse overheidslichamen;
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen over borgstellingen en garanties alsmede een onderbouwing van de totaalbedragen die buiten de balanstelling zijn opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Onder materiële vaste activa worden de investeringen weergegeven die betrekking hebben op uitgaven waar tegenover een actief staat met een nuttigheidsduur van meerdere jaren. Er wordt een onderscheid gemaakt in:

- Investeringen met een economisch nut, waaronder gronden, woonruimten en gebouwen uitgegeven in erfpacht, overige investeringen met een economisch nut en warme gronden woningbouw;
- Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer. Ook zijn de belangrijkste investeringen weergegeven.

bedragen x € 1.000

Economisch nut	Boekwaarde 01-01-2021	Investering	Desinvestering	Bijdrage derden	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden uitgegeven in erfpacht	249	2.165	9	0	0	2.405
Woonruimten uitgegeven in erfpacht	0	1.280	0	0	55	1.225
Gebouwen uitgegeven in erfpacht	1	0	0	0	0	1
Overige investeringen met een economisch nut						
Onderzoek en ontwikkeling						
Gronden en terreinen	9.258	579	2.673	0	25	7.139
Woonruimten	627	0	493	0	0	134
Gebouwen	20.696	0	213	0	933	19.550
Vervoermiddelen	735	37	0	0	153	619
Machines, apparaten en installaties	347	40	0	0	62	325
Overige materiële vaste activa	560	148	0	0	55	653
	32.223	804	3.379	0	1.228	28.420
Warme gronden woningbouw	0	39	3	0	0	36
Totaal	32.473	4.288	3.391	0	1.283	32.087

Gronden waarvan vaststaat dat ze op (korte) termijn als bouwgrond gaan fungeren ten behoeve van woningbouw worden met ingang van deze jaarrekening afzonderlijk vermeld. Voor deze zogenaamde warme gronden is nog geen operationele grondexploitatie opgesteld en vallen daarom onder de materiële vaste activa onderdeel Gronden en terreinen. Zodra de gemeenteraad de grondexploitatie heeft vastgesteld wordt de investering overgeheveld naar de voorraden.

bedragen x € 1.000

Toelichting investeringen economisch nut > € 100.000	Krediet	Kapitaaluitgaven 01-01-2021	Investering	Desinvestering	Bijdrage derden	Totale investering
Gronden en terreinen (AVA'70 renovatie atletiekbaan)	455	0	455	0	0	455
Zonnepanelen sporthallen	244	0	148	0	0	148
Uuthuuskes IJzerlo, Lintelo, De Haart en De Heurne	1.013	0	820	0	0	820
Daarnaast hebben enkele administratieve mutaties plaatsgevonden. Gronden en gebouwen van onder meer de Slingeplas en de Sondernweg zijn deels overgebracht naar de categorie erfpacht						

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer.

bedragen x € 1.000

Economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Boekwaarde 01-01-2021	Investering	Desinvestering	Bijdrage derden	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Rioolinvesteringen	7.693	1.670	0	0	362	9.001
Investeringen begraafplaatsen	26	0	0	0	8	18
Totaal	7.719	1.670	0	0	370	9.019

Het volgende overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut weer.

bedragen x € 1.000

Maatschappelijk nut	Boekwaarde 01-01-2021	Investering	Desinvestering	Bijdrage derden	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen maatschappelijk nut	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.435	2.376	0	516	232	5.063
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal	3.435	2.376	0	516	232	5.063

Investeringen met een maatschappelijk nut worden op grond van de verwachte levensduur afgeschreven.

Financiële vaste activa
Bij de financiële vaste activa wordt onderscheid gemaakt in kapitaalverstrekkingen, langlopende leningen en uitzettingen.

bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2021	Investering	Desinvestering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.178	1.098	730	0	1.546
Overige langlopende leningen u/g	9.807	2.062	0	2.093	9.776
Overige uitzettingen > 1 jaar	206	0	0	0	206
Totaal	11.191	3.160	730	2.093	11.528

bedragen x € 1.000

Specificatie kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	Boekwaarde	Investering	Desinvestering	Aflossing/ afschrijving	31-12-2021
Alliander 392.896 aandelen	20	0	0	0	20
Vitens 18.693 aandelen	19	0	0	0	19
Deelneming Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	45	0	0	0	45
SVN duurzaamheidsleningen 2010	11	8	0	0	19
SVN duurzaamheidsleningen 2016	288	190	305	0	173
VROM startersfonds gemeente Aalten	94	3	96	0	1
SVN blijverslening	4	22	0	0	26
SVN stimuleringslening non-profit	71	15	51	0	35
SVN toekomstbestendig wonen	379	364	278	0	465
SVN starterslening 2021	0	496	0	0	496
BNG 19.305 aandelen	48	0	0	0	48
ROVA 272 aandelen B: (188 aandelen á € 371 en 84 á € 1.021)	155	0	0	0	155
Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland (SON) inwoners per 1 januari 2006 (27.436 x € 1,59)	44	0	0	0	44
Agem 38 aandelen a € 0,01					
Totaal	1.178	1.098	730	0	1.546

Toekomstbestendig Wonen Lening
Vanaf 2019 worden via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) ook leningen uitgegeven volgens de verordening “Toekomstbestendig Wonen Gelderland”. Daarin zijn alle elementen voor het aanpassen van bestaande woningen verenigd. Met de komst van deze nieuwe lening worden vooralsnog geen aanvragen meer verstrekt vanuit de bestaande regelingen te weten de duurzaamheidsleningen, starterslening en de blijverslening. De betreffende verordeningen blijven wel in stand vanwege de aflossingen die nog plaatsvinden op deze leningen. Deze aflossingen worden regelmatig overgeboekt naar de Toekomstbestendig Wonen Lening. In 2021 is voor € 275.000 aan leningen verstrekt uit deze regeling.

SVN Duurzaamheidslening 2010
Er wordt geen geld meer in deze regeling gestort en er worden ook geen leningen meer uit verstrekt. Alleen de afwikkeling van de bestaande leningen vindt nog binnen deze regeling plaats. Zie onder Toekomstbestendig Wonen Lening. Het resterende saldo op de rekening eind 2021 is € 19.000. Onder de overige langlopende leningen is de vordering van Aalten groot € 36.000 opgenomen met betrekking tot deze verstrekte duurzaamheidsleningen.

SVN Duurzaamheidslening 2016
Voor deze duurzaamheidslening geldt hetzelfde als het vorige item. Het resterende saldo eind 2021 is € 173.000. De vordering op deze leningen eind 2021 groot € 939.000 is opgenomen onder de overige langlopende leningen.
Voor deze regeling is tevens een buffer ingebouwd in verband met aanvragen voor PostCodeRoos leningen (financieringsmogelijkheid om gezamenlijk zonne-energie op te wekken zonder dat de zonnepanelen op het eigen dak hoeven te liggen). De Toekomstbestendig Wonen Lening kent deze mogelijkheid namelijk niet.

Starterslening
Ook voor de startersleningen geldt hetzelfde als voor de duurzaamheidsleningen. Het resterende saldo ultimo 2021 is € 1.000. Onder de overige langlopende leningen is de vordering op de startersleningen van € 52.000 opgenomen. Op deze uitgezette leningen loopt de gemeente geen risico aangezien deze onder de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) vallen.

Stimuleringsregeling duurzame maatregelen non-profit
Op 23 januari 2018 heeft de raad besloten om de in 2016 ingevoerde duurzaamheidslening voor woningeigenaren uit te breiden en ook beschikbaar te stellen voor non-profit organisaties. Uitvoering hiervan vindt plaats binnen het krediet van € 2.000.000 dat beschikbaar is gesteld voor de duurzaamheidslening 2016. In 2021 zijn leningen verstrekt voor in totaal € 50.000. Het resterende saldo op de rekening ultimo 2021 is € 35.000. Onder de overige langlopende leningen is de vordering van Aalten groot € 219.000 opgenomen met betrekking tot deze verstrekte stimuleringsleningen.

Blijverslening
Blijversleningen worden ook niet meer verstrekt. Het saldo eind 2021 op de blijverslening is € 26.000. De vordering op bestaande blijversleningen betreft € 14.000 en is opgenomen onder de overige langlopende leningen.

Starterslening 2021
De prijzen van koopwoningen blijven stijgen waardoor het voor starters/jongeren moeilijk is om zich te vestigen of te blijven in de gemeente Aalten. Daarom heeft de raad in juli 2021 besloten om de starterslening nieuw leven in te blazen. Hiermee worden de kansen voor starters op de woningmarkt vergroot. De starterslening is een tweede hypotheek boven op de maximale hypotheek van de primaire geldverstrekker. De leningen worden via het SVN verstrekt. Het kapitaal wordt beschikbaar gesteld door de provincie en de gemeente, ieder 50%. Op basis van de voorwaarden is ingeschat dat de komende twee jaren een miljoen nodig is om 40 starters te kunnen helpen. De inbreng van de gemeente is € 496.000. Er zijn in 2021 nog geen startersleningen verstrekt.

bedragen x € 1.000

Overige langlopende leningen u/g	Boekwaarde 01-01-2021	Investering	Desinvestering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Vitens, achtergestelde lening	84	0	0	84	0
Museum Aalten	228	0	0	11	217
Museum Aalten lening 2006	52	0	0	7	45
Renteloze lening buurthuis Haart 2001	14	0	0	2	12
Renteloze lening verenigingsgebouw Dale	5	0	0	5	0
Renteloze lening buurthuis IJzerlo	17	0	0	3	14
SVN duurzaamheidslening Aalten 2010	43	0	0	7	36
SVN duurzaamheidslening Aalten 2016	1.124	0	0	185	939
SVN uitgezette startersleningen Aalten	53	0	0	1	52
SVN blijverslening	36	0	0	22	14
SVN stimuleringsregeling duurzame maatregelen non-profit	182	50	0	13	219
SVN toekomstbestendig wonen	437	275	0	61	651
Alliander storting aandeelhouderslening 2021-2031	0	1.736	0	0	1.736
SMWD geldlening 2018	18	0	0	5	13
	2.293	2.061	0	406	3.948
Hypotheken personeel	7.514	0	0	1.686	5.828
	7.514	0	0	1.686	5.828
Totaal	9.807	2.061	0	2.092	9.776

In 2021 zijn diverse hypotheken volledig afgelost en is ook weer extra afgelost. De totale aflossing bedroeg bijna € 1,7 miljoen.

bedragen x € 1.000

Overige uitzettingen > 1 jaar	Boekwaarde 01-01-2021	Investering	Desinvestering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
t Zand, afkoopbare eeuwigdurende vordering	184	0	0	0	184
Stichting Keupenkamp, eeuwigdurende erfpacht	6	0	0	0	6
Sportpark Villekamp, eeuwigdurende erfpacht	7	0	0	0	7
Tennispark de Rietstap, eeuwigdurende erfpacht	3	0	0	0	3
De Grensruiters, eeuwigdurende erfpacht	6	0	0	0	6
Zwembad 't Walfort en het Blauwe Meer, eeuwigdurende erfpacht	0	0	0	0	0
Totaal	206	0	0	0	206

Onder de overige uitzettingen zijn de gronden opgenomen die in erfpacht zijn uitgegeven (zie ook onder materiële vaste activa). De waardering is gebaseerd op de verkrijgingsprijs/vervaardigingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden
Tot de categorie onderhanden werk onder de voorraden vlottende activa vallen de bouwgronden in exploitatie (BIE). Het startpunt van een BIE is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting. Gezien het belang van een juiste waardering en inzicht in de ontwikkeling van de waarde van de BIE zijn de verslaggevingsregels aangescherpt. De waardering wordt met name bepaald door de prognoses van het eindresultaat van een grondexploitatie. Daarom is expliciet per grondexploitatie het verloop van deze activa opgenomen en toegelicht. In de volgende tabel zijn de BIE's voor 2021 geactualiseerd en is het nieuwe geraamde eindresultaat zichtbaar.

bedragen x € 1.000

Bouwgrond in exploitatie (BIE)	Boekwaarde 1-1-2021	Vermeerderingen 2021	Verminderingen 2021	Tussentijdse winstneming	Boekwaarde 31-12-2021	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat	
Kobus III	269	177	133	0	313	30	0	343	nadeel
Lintelo uitbreiding kern	100	2	121	-11	-8	8	0	0	
Kern De Heurne 1e fase	32	4	66	-30	0	0	0	0	
Herstructureringsplan De Rietstap	126	2	0	0	128	2	97	33	nadeel
t Warmelinck	83	1	0	16	68	1	73	-4	voordeel
Haartsebos	229	35	268	0	-4	126	0	122	nadeel
Kraaienboom	242	4	0	0	246	22	240	28	nadeel
	1.081	**225**	**588**	**-25**	**743**	**189**	**410**	**522**	

Geraamde nog te maken kosten

Deze kosten bestaan vooral uit woonrijp maken, rente en toezicht. Van alle kosten zijn onderbouwingen aanwezig, meestal gebaseerd op uitgebrachte offertes. Voor kosten vanaf 2023 is rekening gehouden met een prijsstijging van 2%. De toegerekende rente is aangepast aan de BBV voorschriften en ligt voor 2021 op 1,24%.

Geraamde nog te realiseren opbrengsten

Dit betreft louter kavelverkoop. Er zijn nog vier kavels beschikbaar. We verwachten die in 2022 te verkopen. Daarom is geen rekening gehouden met een verhoging van de kavelprijs.

Geraamd eindresultaat

Daar waar het geraamde eindresultaat een nadeel laat zien is een voorziening getroffen ter hoogte van dit nadeel. De mutaties op deze voorziening zijn via de exploitatie verwerkt in het rekeningresultaat. De hoogte van de voorziening voor de BIE's op 31 december 2020 bedroeg € 496.000 en is met € 30.000 verhoogd tot € 526.000 per 31 december 2021. Deze verhoging heeft te maken met uitloop van projecten en een iets lagere opbrengst grondverkopen dan eerder geraamd.
In 2021 is voor een drietal complexen tussentijds winst genomen dan wel gecorrigeerd op basis van de POC-methode. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in bovenstaand eindresultaat. Het betreft Lintelo (per saldo € -11.000), Kern De Heurne (per saldo € -30.000) en 't Warmelinck (per saldo € 16.000).

Onder de post gereed product en handelsgoederen is het pand Lage Blik 28-30-32 opgenomen. Deze aankoop maakte verplaatsing van de bibliotheek vanuit het centrum naar deze locatie mogelijk. Dit is in 2021 gerealiseerd. De bibliotheek is inmiddels verkocht. Boven de bibliotheek in ditzelfde pand bevinden zich een tweetal woningen. Het pand Hogestraat 10 is in dit kader in 2021 verkocht en volledig afgewikkeld.
Voor wat betreft het Hoge Veld zijn de laatste kavels in 2021 verkocht en kon het project worden afgesloten. De voorziening ter hoogte van € 718.000 is ingebracht. Er resteerde daarna een klein voordeel van € 1.700.

Onderstaande tabel geeft het totaal van de voorraden aan. Dit zijn de BIE's plus de categorie gereed product en handelsgoederen.

bedragen x € 1.000

Voorraden	**Balanswaarde 01-01-2021**	**Boekwaarde 01-01-2021**	**Vermeerdering**	**Vermindering**	**Boekwaarde 31-12-2021**	**Verwachte verliezen**	**Balanswaarde**
BIE onderhanden werk	585	1.081	225	563	743	526	217
Gereed product en handelsgoederen	792	1.510	1.047	2.459	98	0	98
Totaal voorraden	1.377	2.591	1.272	3.022	841	526	315

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden hierna verder gespecificeerd. Onder de vorderingen op openbare lichamen zijn de vorderingen op ministeries, provincies, gemeenten, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen en dergelijke gerubriceerd.

bedragen x € 1.000

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Saldo 01-01-2021	Saldo 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	476	842
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	0
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0
Overige vorderingen	2.085	1.604
Dubieuze vorderingen	-86	-88
Overige uitzettingen	0	0
Totaal	2.475	2.358

Specificatie overige vorderingen	Saldo 01-01-2021	Saldo 31-12-2021
Algemene debiteuren	1.702	1.201
Belastingdebiteuren	335	356
Debiteuren zorg en inkomen	48	47
Totaal	2.085	1.604

Specificatie dubieuze vorderingen	Saldo 01-01-2021	Saldo 31-12-2021
Dubieuze vorderingen algemeen	-19	-19
Dubieuze vorderingen belastingen	-40	-45
Dubieuze vorderingen zorg en inkomen	-27	-24
Totaal	-86	-88

Onder overige vorderingen zijn de handelsdebiteuren, belastingdebiteuren en debiteuren zorg en inkomen opgenomen. Op een uitzondering na zijn er geen noemenswaardige problemen bij de invordering van debiteuren. Voor een aantal debiteuren waarvan de invordering als dubieus wordt ingeschat, is een voorziening getroffen. De voorziening dubieuze debiteuren is in 2021 verhoogd met € 2.000 naar € 88.000. Voor algemene debiteuren betreft dit slechts een enkele vordering. De voorziening is op de balans in mindering gebracht op de overige vorderingen.

Liquide middelen

bedragen x € 1.000

	Saldo 01-01-2021	Saldo 31-12-2021
Kassaldi	1	1
Banksaldi	39	21
Totaal	40	22

Schatkistbankieren

Vanaf 15 december 2013 is iedere decentrale overheid verplicht om de overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Met deze wet beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van de EMU-schuld voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidssfeer. Er zijn enkele uitzonderingen. De belangrijkste is het drempelbedrag. De gemeente mag gemiddeld over het hele kwartaal maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist houden. Voor Aalten is deze drempel voor 2021 in eerste instantie berekend op € 485.000 zijnde 0,75% van het begrotingstotaal. Vanaf 1 juli 2021 is de drempel van rechtswege verhoogd naar 2% ofwel € 1.294.000. Er is in 2021 beperkt geld aangehouden in de schatkist. Uit de volgende grafiek blijkt dat we het drempelbedrag in 2021 niet hebben overschreden.

Schatkistbankieren	
1e kwartaal 2021	237.000
2e kwartaal 2021	305.000
3e kwartaal 2021	10.000
4e kwartaal 2021	194.000

Overlopende activa

bedragen x € 1.000

Overlopende activa	Saldo 01-01-2021	Saldo 31-12-2021
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	6	9
- Overige Nederlandse overheidslichamen	63	172
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	8.115	5.898
	8.184	6.079

Onder de overlopende activa vallen de van overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op een uitkering met een specifiek bestedingsdoel. Onderstaande tabel geeft het verloop van deze post weer.

Nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifieke bestemming	Saldo 01-01-2021	Overlopende passiva 1-1-2021	Inkomsten	Uitgaven	Saldo 31-12-2021
het Rijk					
Nabo Kleuverspad	6	0	0	3	9
	6	0	0	3	9
overige Nederlandse overheidslichamen					
Ruiternetwerk	3	0	0	0	3
Nabo Tuunterweg	50	0	0	0	50
Nabo Groot Heinenweg	1	0	0	0	1
Toren NH kerk	9	0	4	0	5
Lage Blik verplaatsen bibliotheek	0	200	200	500	100
Reconstructie Admiraal De Ruyterstraat en Dijkstraat	0	54	15	82	13
	63	254	219	582	172
Totaal	69	254	219	585	181

Verder vallen onder de overlopende activa de vooruitbetaalde en overige nog te ontvangen bedragen. Onder de vooruitbetaalde posten is onder meer de afvalinzameling over januari 2022 van de ROVA opgenomen ter grootte van € 116.000.
Onder de nog te ontvangen bedragen vallen met name de vorderingen op de belastingdienst op. De afwikkeling met het BTW-compensatiefonds beloopt ruim € 3,5 miljoen inclusief oude jaren. Daarnaast zijn hieronder diverse afrekeningen verantwoord zoals die met Nedvang € 80.000, het ledigen van de vuilcontainers van de burgers € 355.000 en met Laborijn over de BUIG gelden € 232.000. Verder moeten met Laborijn de Tozo gelden worden afgerekend over 2021. Er is door de gemeente nog bijna € 829.000 te ontvangen. Dit moet overigens ook weer worden terugbetaald aan het Rijk (overlopende passiva).
Met betrekking tot het faciliterend grondbeleid valt een enkel project onder de balanspost overige nog te ontvangen bedragen, namelijk Bekendijk-Zuid. De verwachting is dat dit project in 2022 wordt afgerond.

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Conform de financiële verordening van de gemeente Aalten ex artikel 212 van de gemeentewet wordt minimaal eenmaal per vier jaar de nota reserves en voorzieningen geactualiseerd. De laatste geactualiseerde versie heeft de raad in zijn vergadering van 18 december 2018 vastgesteld.

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de hierna genoemde reserves en het resultaat. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt naar de algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve heeft een algemeen karakter en is vrij aanwendbaar. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt mede bepaald aan de hand van het weerstandsvermogen van de gemeente. Bestemmingsreserves zijn reserves waar de raad een specifieke bestemming aan heeft gegeven.

bedragen x € 1.000

	Saldo 01-01-2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2021
Algemene Reserve	12.833	421	906	12.348
Bestemmingsreserves	7.526	832	1.322	7.036
Resultaat na bestemming	421	2.753	421	2.753
	20.780	4.006	2.649	22.137

Reserves	Saldo 01-01-2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2021
Algemene Reserve	12.833	421	906	12.348
Reserve Onderhoud wegen	253	290	539	4
Reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.271	180	358	1.093
Reserve Huisvesting onderwijs	5.238	90	245	5.083
Reserve Bodemsanering	114	90	180	24
Reserve Formatie en organisatie	650	182		832
Totaal Bestemmingsreserves	7.526	832	1.322	7.036
Nog te bestemmen resultaat	421	2.753	421	2.753

Algemene Reserve

Stand per 1 januari 2021		**Werkelijk**	**12.833**
Rekeningsaldo 2020, raadsbesluit 13 juli 2021			421
Mutaties 2021			
Programma 1	Visie Centrumplan Dinxperlo	-27	
Programma 1	Niet actief beveiligde overweg (Nabo)	-1	
Programma 1	Structuurversterking kernen	-295	
Programma 1	Subsidies starterskavels	-36	
Programma 1	AVA'70 Atletiekbaan	-228	
Programma 1	Regiodeal	-58	
Programma 1	Leader bijdrage	-22	
Programma 2	Naoberfonds	-10	
Programma 2	Leader bijdrage	-53	
Programma 3	Coronabudget (RBS 13 juli 2021)	-176	
			-906
Totaal			**-485**
Stand per 31 december 2021			**12.348**

Bestemmingsreserves

Toegerekende rente
Evenals voorgaande jaren wordt er geen rente meer toegevoegd aan de reserves.

Reserve Onderhoud wegen
In 2021 is € 290.000 aan deze reserve toegevoegd. De kosten van het groot onderhoud aan de wegen ad € 539.000 is in 2021 aan de reserve onttrokken. Het saldo van deze reserve is gerelateerd aan de onderhoudsplannen.

Reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen
In 2021 is € 180.000 aan deze reserve toegevoegd. Dit jaar is voor € 358.000 aan planmatig onderhoud uitgevoerd aan de gemeentelijke gebouwen. Het saldo van deze reserve is gerelateerd aan de onderhoudsplannen.

Reserve Huisvesting onderwijs
De hoogte van deze reserve is vanaf 2016 niet meer gekoppeld aan het integraal huisvestingsplan. Vanaf 2018 wordt de reserve weer jaarlijks gevoed, in 2021 is € 90.000 toegevoegd. Voor de verduurzaming van schoolgebouwen is € 239.000 en voor het opstellen van een nieuw integraal huisvestingsplan is € 6.000 aan de reserve onttrokken.

Reserve Bodemsanering, toevoeging € 90.000
Deze reserve is bedoeld om kosten van saneringen te kunnen opvangen. Conform besluit in de Najaarsnota 2021 is het resterende bedrag van € 90.000 van het project van de voormalige stort (VOS Ringweg) aan deze reserve toegevoegd. Voor de saneringen aan de Admiraal de Ruyterstraat, de Halteweg 21, de Beggelderdijk en de Zomerweg is hier in 2021 € 80.000 aan onttrokken.

Saba Dinxperlo B.V.
In 2018 is aan de Maatschap Dinxperlose Beleggingsmaatschappij en Raket Invest B.V. een subsidie toegekend in verband met de revitalisering van het deel van het industrieterrein te Dinxperlo waar thans Saba Dinxperlo B.V. is gevestigd (Industriestraat 3 c.a.). Onderdeel van deze revitalisering is de sanering van het terrein. In 2018 is besloten om als gemeente de saneringskosten te subsidiëren.
De totale saneringskosten bedragen € 150.000. Deze kosten worden voor € 100.000 gedekt uit de Reserve Bodemsanering. Het restant komt – zoals destijds besloten – ten laste van het resultaat. De gemeentelijke inzet in dit project heeft bijgedragen aan het behoud van SABA Dinxperlo B.V. als Dinxperlose werkgever.

Reserve Formatie en organisatie
Deze reserve heeft het karakter van een schommelfonds. De normale mutaties op de personeelsbudgetten verlopen via deze reserve. Uit dit saldo moeten ook de toekomstige verplichtingen worden gedekt. In 2021 is een bedrag van € 182.000 aan deze reserve toegevoegd.

Voorzieningen
De voorzieningen worden onderverdeeld in voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en voorzieningen voor middelen van derden verkregen waarvan de bestemming gebonden is.
Een specificatie hiervan is hieronder weergegeven.

bedragen x € 1.000

	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	vrijgevallen	aanwendingen	Saldo 31-12-2021
Voorzieningen voor verplichtingen	5.236	31	154	226	4.887
Voorzieningen voor middelen van derden met gebonden bestemming	1.262	390	107	0	1.545
Totaal	6.498	421	261	226	6.432

bedragen x € 1.000

Specificatie	Saldo 01-01-2021	Toevoegingen	vrijgevallen bedragen	aanwendingen	Saldo 31-12-2021
Voorziening APPA (pensioen wethouders)	4.794	0	154	115	4.525
Voorziening Wachtgeld wethouders	442	31	0	111	362
Totaal voorzieningen voor verplichtingen	5.236	31	154	226	4.887
Voorziening afval	533	43	107	0	469
Voorziening riolering	729	347	0	0	1.076
Totaal voorzieningen voor middelen van derden met gebonden bestemming	1.262	390	107	0	1.545

Toelichting voorzieningen:
Voorziening APPA (pensioen wethouders)
De voorziening is gevormd om de verplichtingen voor de pensioenuitkeringen van de (oud)wethouders op te vangen. De hoogte is bepaald aan de hand van actuariële berekeningen. Deze worden elk jaar geactualiseerd op basis van de actueel geldende marktrente (0,528%) en de sterftetabellen.

Voorziening Wachtgeld wethouders
De voorziening is gevormd om de verplichtingen voor de wachtgelden van de wethouders op te vangen. De uitkeringsduur voor de wachtgelduitkeringen is minimaal zes maanden en maximaal drie jaar en twee maanden. Onder voorwaarden komen wethouders in aanmerking voor een verlengde uitkering tot aan de pensioenleeftijd.

Voorziening afval
Conform het BBV moet er een voorziening gevormd worden voor de middelen die van derden verkregen zijn en waarvan de bestemming gebonden is. De kosten van afval verlopen budgettair neutraal en het overschot of tekort wordt verrekend met deze voorziening. In 2021 is € 43.000 toegevoegd aan de voorziening in verband met een corona gerelateerde ontvangst voor afvalverwerking in de algemene uitkering. Daarnaast is € 107.000 aan de voorziening onttrokken.

Voorziening riolering
Conform het BBV moet er een voorziening gevormd worden voor de middelen die van derden verkregen zijn en waarvan de bestemming gebonden is. De kosten van riolering verlopen budgettair neutraal en het overschot of tekort wordt verrekend met deze voorziening. De voorziening wordt in 2021 met € 347.000 gevoed.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden onderverdeeld in onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen en waarborgsommen.

bedragen x € 1.000

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	Saldo 01-01-2021	Saldo 31-12-2021
Onderhandse leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen	26.244	28.856
Waarborgsommen	2	2
Totaal	26.246	28.858

De rentelast over de vaste geldleningen voor 2021 bedroeg € 425.000.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. De onderverdeling en specificatie van deze posten is hieronder weergegeven.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Saldo 01-01-2021	Saldo 31-12-2021
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	0
Overige kasgeldleningen	3.000	0
Banksaldi	287	695
Overige schulden	3.036	2.420
Totaal	6.323	3.115

Onder de overige schulden zijn de openstaande posten van de crediteuren opgenomen.

Overlopende passiva

bedragen x € 1.000

Overlopende passiva	Saldo 01-01-2021	Saldo 31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.756	4.992
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Uitgesplitst naar:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	587	373
- overige Nederlandse overheidslichamen	428	358
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	276	206
	7.047	5.929

Onder de overlopende passiva zijn de verplichtingen opgenomen met betrekking tot afrekeningen over 2021 die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen. Enkele grotere posten zijn: Gemeente Winterswijk afrekening ZOOV (€ 177.000), Laborijn BTW-compensatiefonds (€ 307.000), uittreedvergoeding Stadsbank Oost Nederland (€ 375.000) en het nog terug te betalen deel van de Tozo regeling aan het Rijk (€ 829.000). Daarnaast is een verplichting van € 261.000 opgenomen voor CAO-ontwikkelingen die nog betrekking hebben op 2021. Ook zijn er verplichtingen opgenomen met betrekking tot betalingen aan diverse instanties ten aanzien van de Wmo en de Jeugdzorg voor bijna € 1,4 miljoen.
De post overige vooruit ontvangen bedragen bestaat voor een groot deel uit transitorische rente over de vaste geldleningen (€ 126.000). Voor het overige deel betreft dit nog projecten met betrekking tot het faciliterend grondbeleid. Het zijn er een tweetal waarvoor de gemeente nog kosten moet maken en waar al een bijdrage voor is ontvangen. Het gaat om plan Nieuwstraat/Molenhof en de Groene Kamer. De vooruit ontvangen bedragen met een specifieke bestemming zijn gelden die ontvangen zijn en voor een specifiek doel moeten worden aangewend. Onderstaande tabel geeft het verloop van deze post weer.

bedragen x € 1.000

Vooruitontvangen bedragen met een specifieke bestemming	Saldo 01-01-2021	Inkomsten	Uitgaven	Overlopende activa 31-12-2021	Saldo 31-12-2021
het Rijk					
Kinderopvang toeslagenaffaire	13	9	22	0	0
OAB 2019-2022	141	334	246	0	229
Sportakkoord	0	85	36	0	49
Nationaal Programma Onderwijs	0	95	0	0	95
Reconstructie Admiraal De Ruyterstraat en Dijkstraat	433	0	433	0	0
	587	523	737	0	373
overige Nederlandse overheidslichamen					
Ahof	6	6	0	0	12
Sheddaken	3	3	0	0	6
Groot Deunkweg	47	0	22	0	25
Nabo Kleuverspad	54	0	1	0	53
Uuthuuskes	0	66	0	0	66
Biodiversiteitsplan	0	17	7	0	10
Dorpsmanager	0	35	24	0	11
Centrumplan	0	56	39	0	17
Teunismolen instandhouding	4	5	3	0	6
Monumentensubsidie 2020	13	5	9	0	9
Monumentensubsidie 2021	0	31	19	0	12
Landschapsregeling 2019-2022	7	17	16	0	8
Woon- en Vastgoedmonitor	40	179	96	0	123
Lage Blik verplaatsen bibliotheek	200	200	500	-100	0
Reconstructie Admiraal De Ruyterstraat en Dijkstraat	54	15	82	-13	0
	428	635	818	-113	358
Totaal	1.015	1.158	1.555	-113	731

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen
In deze paragraaf zijn belangrijke financiële rechten en verplichtingen opgenomen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden en die niet uit de balans blijken.

Waarborgen en garanties

Garantiestructuur algemeen
De huidige garantiestructuur is ontwikkeld om corporaties in staat te stellen tegen relatief gunstige condities leningen aan te trekken op de kapitaalmarkt. Hiertoe staat het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) ten opzichte van de geldverstrekker borg voor de betaling van rente en aflossing van de lening. De borgstelling is ingebed in een structuur die drie zekerheden kent:

1. primair: de geldmiddelen van de corporatie zelf, inclusief eventuele saneringssteun van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV);
2. secundair: het garantievermogen van het WSW. Daarbij vormt de waarde van de woningen een onderpand voor het WSW;
3. tertiair: achtervang door Rijk en gemeenten die daarvoor een renteloze lening verstrekken aan het WSW. De gemeente loopt hier dus alleen renterisico.

Vanaf augustus 2021 heeft er een wijziging plaatsgevonden in de achtervang tussen het WSW en de gemeenten. Om een robuustere borgstelling voor de toekomst te kunnen garanderen is er een nieuwe achtervangovereenkomst afgesloten tussen gemeenten en het WSW. De wijzigingen die zijn doorgevoerd in de nieuwe overeenkomsten leiden tot een andere toerekening van de achtervangpositie van gemeenten. Daarnaast is er een wijzigingsovereenkomst tussen beide partijen afgesloten voor bestaande (voor 1 augustus 2021 aangegane) achtervangovereenkomsten. De onderwerpen die zijn gewijzigd zien specifiek op borgbare doelen, herfinanciering en verstrekking en terugbetaling van renteloze leningen. Tevens is met deze wijziging de in het verleden ontstane, maar ongewenste scheefgroei in de risicopositie van gemeenten in de achtervang rechtgezet.
Voor geborgde geldleningen onder de oude achtervangovereenkomsten wordt de achtervangpositie nog steeds bepaald op basis van individueel geborgde leningen. Voor geldleningen die geborgd worden onder de nieuwe achtervangovereenkomst wordt de achtervangpositie bepaald op basis van de nieuwe grondslag.

De situatie in Aalten
In de volgende tabel wordt de stand van de door de gemeente Aalten gegarandeerde leningen weergegeven.

bedragen x € 1.000

Overzicht gegarandeerde geldleningen	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2021	Borg WSW	Gemeente garant	% Dekking	Het Rijk garant	% Dekking
Categorie Woningbouw met achtervang	109.756	121.186	121.186	60.593	50	60.593	50
Categorie Woningbouw als garant	436	362		362	100		0
Categorie Overige	0	0		0	100		0
Totaal	**110.192**	**121.548**	**121.186**	**60.955**		**60.593**	

In de praktijk zijn alle financiële problemen bij corporaties via de primaire zekerheid opgevangen. Dat wil dus zeggen volledig binnen de sector. Voordat de gemeente in beeld komt als achtervang is er nog de tweede zekerheidslaag, namelijk het garantievermogen van het WSW.

Woningbouw met achtervang
Uit de tabel blijkt dat eind 2021 voor ruim € 121 miljoen aan leningen worden geborgd door het WSW. Voor al deze leningen geldt dat de gemeenten en het Rijk beiden in de achtervang zitten. Indien het tot een aanspraak komt, staan de gezamenlijke gemeenten voor maximaal 25% garant. De andere 25% komt ten laste van de schade-gemeente(n). Het Rijk draagt de resterende 50% bij. Het risico is relatief klein. Het betreffen leningen die bijna allemaal zijn afgesloten door De Woonplaats bij de BNG bank en de Nederlandse Waterschapsbank. Door de wijzigingen in de achtervang per 1 augustus 2021 zijn er twee corporaties bijgekomen met relatief kleine leningen, te weten: Stichting Wonion en Woonzorg Nederland.

Woningbouw als garant
Daarnaast is er nog een enkele lening van een stichting waarvoor geen borg van het WSW aanwezig is en waarvoor de gemeente direct kan worden aangesproken als de stichting niet aan haar betalingsverplichting kan voldoen. Het gaat om een lening met een restantschuld per 31 december 2021 van € 362.000. De restantlooptijd bedraagt tien jaar. Deze lening valt niet binnen de garantiestructuur. De gemeente loopt hier wel een behoorlijk risico.

Nationale hypotheekgarantie (NHG)
NHG wordt verstrekt door de stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Deze stichting heeft als hoofddoel het particulier woningbezit op een verantwoorde wijze te bevorderen. Het Rijk en de gemeenten hebben hierbij een achtervangfunctie. Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten voor nieuwe af te geven hypotheekgaranties vervallen. Dit ligt vanaf dat moment volledig bij het Rijk. Alleen bij afgegeven borgtochten tot en met 2010 kan het WEW nog een beroep doen op de gemeenten. Dit is theoretisch een beperkt risico. Dit blijkt uit de liquiditeitsprognose voor 2021 - 2026. Uit deze prognose blijkt dat het WEW voor deze jaren geen aanspraken verwacht op de achtervangfunctie.

Eigen bijdragen Wmo van het CAK
Met betrekking tot de Wmo-eigen bijdragen van het CAK is bij alle gemeenten sprake van een onzekerheid. Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Aalten ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Vanaf het boekjaar 2017 wordt door het CAK geen Third Party Memorandum meer verstrekt, omdat uit onderzoek is gebleken dat de externe accountant van de gemeente deze niet nodig heeft voor zijn rechtmatigheidscontrole. Hoewel de volledigheid van de eigen bijdragen niet voldoende is vast te stellen, hebben we wel zekerheid dat het totaalbedrag aan verantwoorde eigen bijdrage in 2021 zijnde € 248.000 gelijk is aan de door het CAK geïnde en doorbetaalde eigen bijdragen in 2021. Hiermee beschikt de gemeente Aalten over voldoende zekerheid dat de eigen bijdragen juist zijn verantwoord. Eventuele niet verantwoorde eigen bijdragen worden ingeschat als niet materieel.

Vennootschapsbelasting
Vanaf 2016 vallen gemeenten onder de Wet op de Vennootschapsbelasting. Voor het grondbedrijf doen wij aangifte. Tot en met 2020 is het totaalbedrag van de niet verrekende verliezen € 415.110. Voor dit bedrag is de verrekeningstermijn nog niet verstreken. Eventuele winsten vanaf 2021 kunnen hiermee worden verrekend.

Borgstelling
Op 17 januari 2017 heeft het college besloten de door de gemeente in te kopen energie af te gaan nemen van de Agem. Om in haar financieringsbehoefte te kunnen voorzien heeft Agem Gemeentelijke Energie B.V. (AGE B.V.) een financieringsovereenkomst gesloten met de BNG met een maximum krediet. De gemeente Aalten staat borg voor de nakoming van de verplichtingen van AGE B.V. uit hoofde van deze financieringsovereenkomst. Het bedrag waarvoor de gemeente uit deze borgstelling kan worden aangesproken, is nooit meer dan € 56.000 te vermeerderen met kosten, boeten en renten.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Baten				
Programma 1 Ruimte	-6.346	-8.983	-9.273	-7.958
Programma 2 Sociaal domein	-5.501	-6.790	-6.764	-7.879
Programma 3 Bedrijfsvoering	-52.852	-57.967	-58.639	-54.662
Totaal baten	**-64.699**	**-73.740**	**-74.676**	**-70.499**
Lasten				
Programma 1 Ruimte	13.340	17.213	17.375	14.506
Programma 2 Sociaal domein	40.235	42.113	42.460	43.846
Programma 3 Bedrijfsvoering	11.124	14.414	14.841	12.147
Totaal lasten	**64.699**	**73.740**	**74.676**	**70.499**
Saldo van baten en lasten				
Programma 1 Ruimte	6.994	8.230	8.102	6.548
Programma 2 Sociaal domein	34.734	35.323	35.696	35.967
Programma 3 Bedrijfsvoering	-41.728	-43.553	-43.798	-42.515
Totaal saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**

Begrotingswijzigingen 2021

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	1e Begrotings-wijziging 2021	Najaars-nota 2020	Voorjaars-nota 2021	Najaars-nota 2021	Raming na wijziging
Baten						
Programma 1 Ruimte	-6.346	0	-692	-261	-1.684	-8.983
Programma 2 Sociaal domein	-5.501	0	98	-1.257	-130	-6.790
Programma 3 Bedrijfsvoering	-52.852	-61	-2.406	-2.207	-441	-57.967
Totaal baten	**-64.699**	**-61**	**-3.000**	**-3.725**	**-2.255**	**-73.740**
Lasten						
Programma 1 Ruimte	13.340	5	2.622	774	472	17.213
Programma 2 Sociaal domein	40.235	-10	1.430	1.587	-1.129	42.113
Programma 3 Bedrijfsvoering	11.124	66	-1.052	1.364	2.912	14.414
Totaal lasten	**64.699**	**61**	**3.000**	**3.725**	**2.255**	**73.740**
Saldo van baten en lasten						
Programma 1 Ruimte	6.994	5	1.930	513	-1.212	8.230
Programma 2 Sociaal domein	34.734	-10	1.528	330	-1.259	35.323
Programma 3 Bedrijfsvoering	-41.728	5	-3.458	-843	2.471	-43.553
Totaal saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma 1 Ruimte

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Baten				
Verkeer en vervoer	-63	-137	-141	-276
Parkeren	0	-6	-4	0
Openbaar vervoer	0	-20	-24	-267
Economische ontwikkeling	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-7	-128	-48	-593
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-38	-23	-25	-29
Economische promotie	-212	-201	-224	-211
Sportaccommodaties	-330	-305	-383	-236
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-76	-104	-93	-128
Riolering	-1.948	-2.214	-2.213	-2.114
Afval	-2.003	-2.003	-1.925	-1.900
Milieubeheer	-38	-279	-327	-105
Begraafplaatsen en crematoria	-275	-275	-266	-311
Ruimte en leefomgeving	-42	-614	-609	-120
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	-829	-1.845	-2.008	-985
Wonen en bouwen	-485	-829	-983	-683
Totale baten	**-6.346**	**-8.983**	**-9.273**	**-7.958**
Lasten				
Verkeer en vervoer	2.595	2.737	2.653	2.237
Parkeren	0	10	8	0
Openbaar vervoer	26	38	40	559
Economische ontwikkeling	42	42	37	36
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5	160	42	782
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	44	43	42	42
Economische promotie	192	212	211	201
Sportaccommodaties	1.743	1.892	1.951	1.532
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.741	2.485	2.453	1.809
Riolering	1.545	1.811	1.797	1.625
Afval	1.637	1.680	1.594	1.604
Milieubeheer	928	1.466	1.469	1.014
Begraafplaatsen en crematoria	419	244	251	359
Ruimte en leefomgeving	498	1.442	1.670	807
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	806	1.870	2.035	996
Wonen en bouwen	1.119	1.081	1.122	903
Totale lasten	**13.340**	**17.213**	**17.375**	**14.506**
Totaal saldo van baten en lasten	**6.994**	**8.230**	**8.102**	**6.548**

Analyse tussen de begroting na wijziging en de werkelijke baten en lasten

Het verschil tussen de raming na wijziging en werkelijk 2021 bedraagt per saldo € 128.000 voordelig.

Verkeer en vervoer
Bij het groot onderhoud wegen is een voordeel geweest op het asfaltbestek. Een aantal werkzaamheden, zoals het project aan de Hofstraat, is doorgeschoven naar 2022. In 2021 geeft dit een voordeel van € 83.000. Voor een zestal bruggen is in 2021 opdracht verstrekt om onderhoud uit te voeren, maar de werkzaamheden en het budget ad € 35.000 zijn in verband met ongunstige weersomstandigheden doorgeschoven naar 2022.
Tegenover deze voordelen staat een nadeel voor de energiekosten voor de openbare verlichting van € 35.000 door snel stijgende energieprijzen.

Parkeren, Openbaar vervoer en Economische ontwikkeling
Geen bijzonderheden.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Op dit taakveld worden de bedrijventerreinen in exploitatie verantwoord. Deze geeft een voordeel van € 38.000. In de paragraaf grondbeleid zijn de bouwgrondexploitaties nader toegelicht.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
Geen bijzonderheden.

Economische promotie
Door alle onzekerheden vanwege de coronapandemie hebben veel vakantiegangers ervoor gekozen om in eigen land te blijven. Het aantal overnachtingen nam hierdoor met 25% toe tot ruim 91.000. Dit levert een voordeel van € 23.000 aan toeristenbelasting op.

Sportaccommodaties
Door de sluiting van de zwembaden in verband met corona zijn er voor Optisport (’t Walfort en het Blauwe Meer) twee aanvragen voor de regeling Specifieke uitkering voor ijsbanen en zwembaden (SPUK IJZ) gedaan bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De totale subsidie van € 187.000 is één op één doorgesluisd aan Optisport. De eerste aanvraag van € 89.000 is begroot in de Najaarsnota 2021, de tweede van € 98.000 is zowel niet aan de baten- als niet aan de lastenkant geraamd.
De gemeentelijke bijdrage was hoger, omdat vanwege corona de overige opbrengsten minder waren. Bij de Eurohal is voor € 21.000 minder aan groot onderhoud uitgevoerd dan gepland. Dit groot onderhoud wordt gedekt uit de reserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen en heeft geen invloed op het resultaat. Daarnaast zijn door de coronasluiting de schoonmaakkosten lager uitgevallen.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Het project rondom het Lage Blik is nog niet volledig afgerond. De resterende kosten van € 15.000 komen in 2022.

Riolering
De totale kosten voor riolering verlopen budgettair neutraal. Eventuele tekorten en overschotten worden verrekend met de voorziening Riolering. In de kostenberekening nemen we hiervoor meer componenten mee dan uit dit taakveld blijkt, zoals btw en overhead kosten. In 2021 hebben we € 347.000 toegevoegd aan de voorziening riolering.

Afval
De totale kosten voor afval verlopen budgettair neutraal. Eventuele tekorten en overschotten worden verrekend met de voorziening Afval. In de kostenberekening nemen we hiervoor meer componenten mee dan uit dit taakveld blijkt, zoals btw en overhead kosten. In 2021 hebben we € 107.000 aan de voorziening onttrokken. Om de voorziening verder af te bouwen was een onttrekking van ruim 3 ton in de begroting opgenomen. Daarvan blijkt slechts een derde nodig te zijn. Meevallers zijn de hogere vergoedingen pmd na het nieuwe landelijke vergoedingensysteem en een flink hogere marktprijs van oud papier (die daarvoor zelfs negatief was). Na afloop van het belastingjaar is het werkelijke aantal ledigingen/aanbiedingen van restafval bekend. Dit aantal lag iets hoger dan was geraamd.

Milieubeheer
Voor het Programmaplan aanpak droogte Achterhoek zijn wij penvoerder. De door ons gemaakte kosten vallen € 44.000 hoger uit dan geraamd, maar hebben we evenredig doorberekend over alle deelnemers. Dit verklaart het volledige verschil aan de batenkant.
Aan de lastenkant zien we daarnaast een stijging als gevolg van de afrekening over 2019 van de Omgevingsdienst Achterhoek ter hoogte van € 16.000. Hier staan enkele voordelen tegenover. Voor duurzaamheid zijn verplichtingen aangegaan voor de projecten Zon op agrarische daken van LTO en voor het vervolg op project Agem zonnige daken voor de industriële bedrijfsdaken. Dit komt voort uit de aangenomen motie bij het Uitnodigingskader Zon en wind. We hadden rekening gehouden met een deel van de kosten in 2021, maar de projecten gaan vooral op 2022 drukken. Daarom in 2021 € 30.000 voordeel op deze post.
Volgens afspraak uit 2016 moet het project van de voormalige stort (VOS Ringweg) in zijn geheel budgettair neutraal verlopen. De ontvangen gelden van de afgelopen jaren voor de grondtransporten worden gebruikt voor de herinrichting van het terrein tot een bos met een MTB route erop. In 2022 wordt de sanering afgerond. Het restant budget ter hoogte van € 12.000 wordt via de voorjaarsnota doorgeschoven naar 2022.

Begraafplaatsen en crematoria
Geen bijzonderheden.

Ruimte en leefomgeving
In het kader van het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving *11 zijn de panden aan de Lage Blik 28, 30 en 32 verbouwd en heringericht. De bibliotheek heeft inmiddels zijn intrek genomen. Het tekort van € 237.000 wordt deels gecompenseerd door de opbrengst van de verkoop van openbaar groen op De Hoven ad € 125.000. Deze verkoop maakt onderdeel uit van het totale project en is verantwoord in programma 3 Bedrijfsvoering, Beheer overige gebouwen en gronden. Het overige tekort wordt goedgemaakt door de verkoop van de appartementen.

Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)
Op dit taakveld worden bouwgronden in exploitatie verantwoord. Elk jaar ten tijde van het jaarwerk wordt een hercalculatie uitgevoerd voor de bouwgronden in exploitatie. Het werkelijk saldo van de baten en lasten is gelijk aan begroot. In de paragraaf grondbeleid zijn de bouwgrondexploitaties nader toegelicht.

Wonen en bouwen
Het voordeel aan de batenkant wordt grotendeels veroorzaakt door een hogere opbrengst bouwleges van € 97.000. In 2021 is een aantal omgevingsvergunningen verleend voor grote bouwplannen met hoge bouwkosten (onder andere Vierde Broekdijk, Anholtseweg en Broekstraat), waarvan enkele nog aan het eind van het jaar. Daardoor waren deze nog niet meegenomen in de bijstelling in de Najaarsnota. Daarnaast is de gezamenlijke uitvoering van de vastgoed monitor al verder dan gepland, de hogere uitgaven van € 36.000 worden volledig gedekt door de extra inkomsten uit de Regiodeal. Per saldo verloopt dit budgettair neutraal. Doordat in 2021 meer aanvragen voor bouw, woning, welstand en toezicht zijn ingediend en verleend, vallen zowel de lasten (honoraria op basis van vastgestelde bouwkosten) als de opbrengsten van de welstandsleges ook hoger uit (€ 15.000).

Programma 2 Sociaal domein

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Baten				
Bestuur	-46	-46	-201	-46
Crisisbeheersing en brandweer	-1	-142	-142	-1
Openbare orde en veiligheid	-18	-15	-4	-27
Openbaar onderwijs	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	-29	-32	-34	-35
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-311	-466	-246	-289
Sportbeleid en activering	0	-44	-40	-20
Cultuurpresentatie, -productie en –participatie	0	0	-1	0
Musea	-14	-13	-13	-14
Cultureel erfgoed	-13	-65	-73	-102
Media	0	0	0	0
Samenkracht en burgerparticipatie	-134	-89	-141	-93
Wijkteams	0	0	-22	0
Inkomensregelingen	-4.664	-5.429	-5.397	-6.726
Begeleide participatie	0	0	0	-87
Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-13	0	-1	-5
Maatwerkdienstverlening 18+	-258	-258	-258	-239
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	0	-171	-171	-195
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
Volksgezondheid	0	-20	-20	0
Totaal baten	**-5.501**	**-6.790**	**-6.764**	**-7.879**
Lasten				
Bestuur	1.777	1.913	1.788	1.943
Crisisbeheersing en brandweer	1.928	1.925	1.902	1.859
Openbare orde en veiligheid	613	625	595	643
Openbaar onderwijs	10	10	10	10
Onderwijshuisvesting	840	1.148	1.102	955
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.156	1.307	1.040	1.049
Sportbeleid en activering	203	196	160	205
Cultuurpresentatie, -productie en –participatie	282	245	255	333
Musea	318	320	312	309
Cultureel erfgoed	127	169	172	226
Media	504	511	511	488
Samenkracht en burgerparticipatie	2.717	3.124	2.983	2.787
Wijkteams	484	429	423	373
Inkomensregelingen	7.651	7.710	7.622	9.244
Begeleide participatie	8.513	9.079	9.277	9.465
Arbeidsparticipatie	619	451	451	571
Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	1.023	808	661	940
Maatwerkdienstverlening 18+	4.446	4.716	5.211	4.963
Maatwerkdienstverlening 18-	6.237	6.490	6.979	6.810
Geëscaleerde zorg 18+	95	45	49	51
Geëscaleerde zorg 18-	692	602	676	622
Volksgezondheid	0	290	281	0
Totale lasten	**40.235**	**42.113**	**42.460**	**43.846**
Totaal saldo van baten en lasten	**34.734**	**35.323**	**35.696**	**35.967**

Analyse tussen begroting na wijziging en de werkelijke baten en lasten

Het verschil tussen de raming na wijziging en werkelijk 2021 bedraagt per saldo € 373.000 nadelig.

Bestuur
De hogere baten (€ 155.000) en lagere lasten (€ 125.000) worden grotendeels veroorzaakt door de voorziening wachtgelden en pensioen wethouders. Door een gunstige ontwikkeling van de rekenrente en de sterftetabellen en beperkte mutaties bij de wachtgelden is hier per saldo sprake van een vrijval van € 123.000 in plaats van de geraamde toevoeging van € 146.000, voordeel € 269.000.

Crisisbeheersing en brandweer
Het schouwen en waar nodig herstellen van bluswatervoorzieningen is sinds 2020 als taak bij de lokale overheid neergelegd. Dat betekent dat prijzige (herstel)werkzaamheden nu door ons moeten worden verricht. Dit is eind 2021 nog niet uitgevoerd, maar staat wel op de planning voor 2022. Een deel van het in 2021 niet benutte budget van € 19.000 willen we hiervoor in 2022 gebruiken. Daarnaast zijn door corona minder trainingen en cursussen voor bewoners buitengebied en gemeentelijke crisismedewerkers gegeven.

Openbare orde en veiligheid
Door enkele uitspraken van rechters in handhavingszaken zijn diverse verbeurde dwangsommen terugbetaald, waardoor € 15.000 minder is binnengekomen dan begroot.

De kosten voor de aanpak drugsproblematiek (plaatsen van borden) zijn een stuk lager uitgevallen dan was begroot. Het restant budget van € 11.000 schuiven we via de voorjaarsnota door naar 2022. Hiermee geven we een bureau opdracht om kaders op te stellen voor de functie van jeugdpreventiemedewerker, welke is ontstaan uit het project 'drugsaanpak gemeente Aalten'.
Ook de kosten voor buurtbemiddeling zijn in 2021 lager uitgevallen. Door corona konden veel acties in 2020 en 2021 niet doorgaan. De subsidie over 2020 bleek toereikend voor beide jaren, waardoor in 2021 geen nieuwe bijdrage heeft plaatsgevonden.

Openbaar onderwijs
Geen bijzonderheden.

Onderwijshuisvesting
De verwachting was dat een aanvraag en besluitvorming in 2021 zou plaatsvinden. Dit laat echter nog op zich wachten. Het budget van € 35.000 en de dekking uit de reserve huisvesting onderwijs worden doorgeschoven naar 2022.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Het onderwijsachterstandenbeleid is een geoormerkte regeling die loopt van 2019 tot en met 2022. Sinds de nieuwe regeling krijgen we extra budget. Hoewel er extra uren vve en nieuwe activiteiten zijn ingezet die onderwijsachterstanden voor kinderen tussen de 2 en 6 jaar moeten tegengaan, hebben we op dit moment nog € 220.000 over van de gelden uit 2019 tot en met 2021. Het overschot nemen we mee naar 2022. Dit verklaart per saldo de onderschrijding aan zowel de baten- als de lastenkant.
Door corona heeft het leerlingenvervoer en het vervoer van leerlingen naar de gymlokalen een aantal maanden stilgelegen, waardoor we € 32.000 regulier budget hebben overhouden. Daarnaast is wel € 30.000 aan coronagelden betaald voor het leerlingenvervoer.

Sportbeleid en activering
De bijdrage vanuit het rijk in verband met het sportakkoord is verdubbeld naar € 40.000. De stuurgroep en projectgroepen sportakkoord zijn druk bezig met het ontwikkelen en uitwerken van de plannen hiervoor, maar mede door corona hebben zij dit in 2021 nog niet kunnen realiseren. De regeling biedt de mogelijkheid om de middelen uiterlijk in 2022 te besteden. Daarom wordt het restant budget overgeheveld naar 2022.

Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
Het ministerie heeft coronagelden beschikbaar gesteld om de lokale culturele infrastructuur te borgen. Bij de Najaarsnota hebben we dit gebudgetteerd op basis van de toen ingediende aanvragen. Daarna is nog voor € 20.000 aan subsidies toegekend, die wel uit de coronagelden gedekt worden, maar op dit taakveld een overschrijding veroorzaken.

Musea
Per saldo is de onderschrijding € 8.000 wat uit meerdere kleine posten bestaat.

Cultureel erfgoed
Per saldo is de onderschrijding € 5.000 wat uit meerdere kleine posten bestaat.

Media
Geen bijzonderheden.

Samenkracht en burgerparticipatie
Wij hebben op dit taakveld de door het rijk beschikbaar gestelde gelden ad € 13.000 geraamd voor hulp aan gedupeerden van de toeslagenproblematiek. Maar deze horen op het taakveld Wijkteams thuis, daar zijn dan ook de werkelijke baten en lasten verantwoord.
Voor het Preventie Platform Jeugd (PPJ) zijn wij penvoerder. De door ons gemaakte kosten ad € 73.000 zijn evenredig doorberekend over de vier deelnemende gemeenten (Berkelland, Oost Gelre, Winterswijk en Aalten). Het budget hiervoor is echter zowel aan de lasten- als aan de batenkant voor nul opgenomen.
Op 1 januari 2022 geldt de nieuwe Wet Inburgering 2021 die Laborijn voor ons gaat uitvoeren. Vooruitlopend op deze uitvoering heeft Laborijn al invoeringskosten moeten maken. Door de lange doorlooptijd (de ingangsdatum is tussentijds met een half jaar uitgesteld) en problemen in de informatievoorziening zijn deze kosten € 27.000 hoger uitgevallen dan zij eind 2020 hadden voorzien. Een groot deel hiervan (€ 17.000) wordt gedekt door extra rijksgelden die via de decembercirculaire beschikbaar zijn gesteld.
Stichting VIT-hulp bij mantelzorg is per 1 oktober 2021 in liquidatie. Bij de Najaarsnota waren nog niet alle afrekeningen bekend en hebben we een inschatting moeten maken. De kosten voor de mantelzorgwaardering vielen ruim € 10.000 lager uit en ook de door ons aangehouden buffer van € 10.000 bleek niet nodig. Daarnaast is eind februari de akte van non-verzet ontvangen, waarmee de stichting formeel ophoudt te bestaan. Uit de laatste rekening en verantwoording blijkt ook nog een batig saldo dat is uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Ons aandeel hierin is € 22.000. Dit alles samen leidt tot een overschot van bijna € 43.000.
In juni 2021 is een nieuw algemeen beleidskader voor gemeenschapshuizen door de gemeenteraad vastgesteld. Dit nieuwe kader moet in nieuwe specifieke subsidiebeleidsregels worden verwerkt. In 2021 is met de voorbereiding van een advies over deze nieuwe regels aan het college gestart, maar dit heeft nog niet tot definitieve besluitvorming geleidt. Daarom hebben we nog geen beroep kunnen/hoeven doen op dit door de raad beschikbaar gestelde subsidiebudget van € 20.000.
In 2015 is € 275.000 beschikbaar gesteld voor het Naoberfonds vanuit de reserve decentralisaties. Uit dit fonds worden initiatieven ondersteund die de leefbaarheid ten goede komen en problematiek voorkomen. Voor 2021 en volgende jaren was hiervoor nog € 107.000 beschikbaar. In 2021 is voor € 10.000 aan subsidies verstrekt, het restant saldo van € 97.000 gaat over naar 2022.
De bij de Najaarsnota nog gereserveerde middelen voor de POH ter hoogte van € 16.000 waren niet nodig. Verder konden door corona evenals in 2020 een aantal activiteiten niet of onvoldoende doorgaan. Denk hierbij aan de verplichte jaarlijkse inspecties bij de kinderopvang (voordeel € 14.000), inloopvoorzieningen voor ouderen (voordeel € 16.000) en is de extra ruimte om nieuwe activiteiten te ontplooien niet gebruikt (€ 20.000).

Wijkteams
De door het rijk beschikbaar gestelde gelden voor hulp aan gedupeerden van de toeslagenproblematiek hebben wij op het verkeerde taakveld begroot, maar horen hier thuis. De raming bedroeg € 13.000, daadwerkelijk hebben we € 22.000 ontvangen.
Aan de lastenkant hebben we een kleine onderschrijding, omdat er nog geen afrekening van het regionale MEE budget heeft plaatsgevonden.

Inkomensregelingen
In verband met corona heeft het rijk de tijdelijke overbruggingsuitkering zelfstandige ondernemers (Tozo) in het leven geroepen. Deze regeling is gebaseerd op de Bbz en is door Laborijn uitgevoerd. De van het rijk hiervoor ontvangen gelden hebben we één op één doorbetaald aan Laborijn. Bij de jaarafsluiting zijn de definitieve cijfers bekend geworden en bleek dat we teveel voorschot hebben ontvangen en doorbetaald. Hoewel het resultaat voor ons nihil is, veroorzaakt dit wel een onderschrijding aan zowel de baten- als lastenkant van € 32.000.
Bij de budgetten op het gebied van armoedebeleid zien we dat de uitgaven op het gebied van de bijzondere bijstand hoger en de bijdragen op het gebied van de armoederegelingen lager liggen dan verwacht. Vermoedelijk speelt corona hierin een rol. Mensen zijn meer thuis en hebben meerdere ziekteklachten, wat weer leidt tot hogere kosten. Aan de andere kant werd er door corona minder deelgenomen aan maatschappelijke activiteiten en sport en waren de scholen periodes dicht. Wat weer leidt tot minder kosten op het gebied van participatie. Verder zien we dat de taakstelling en daarmee de huisvesting van statushouders in 2021, in vergelijking met het gemiddelde aantal, hoger is. Statushouders ontvangen vanuit de bijzondere bijstand inrichtingskosten. Per saldo heeft dit geleid tot een overschot van € 47.000.

Begeleide participatie
Voor het opvangen van exploitatietekorten van de sociale werkbedrijven heeft het rijk in de decembercirculaire € 45 miljoen beschikbaar gesteld. Ons aandeel hierin is € 158.000 en dit bedrag hebben we conform de afspraken één op één overgemaakt aan Laborijn.
Verder is in totaal voor Wmo begeleiding € 40.000 meer uitgegeven dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat meer inwoners een beroep doen op deze vorm van hulp-op-maat. Onze inwoners ervaren problemen door de coronamaatregelen, zoals problemen met het structureren van de dag (door wegvallen activiteiten) en het opbouwen en onderhouden van een sociaal netwerk. Het afbouwen van deze vorm van begeleiding heeft hierdoor ook maar beperkt plaatsgevonden.

Arbeidsparticipatie
Geen bijzonderheden.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
Per saldo wordt er ten opzichte van de begroting € 147.000 minder uitgegeven in 2021. Dat komt onder andere doordat niet alle verwachte grote woningaanpassingen in 2021 zijn uitgevoerd (voordeel € 68.000). Het onderhoud van hulpmiddelen en rolstoelen in eigen beheer stimuleert het hergebruik van hulpmiddelen. Daarnaast zorgt een andere manier van indiceren en maatregelen uit het transformatieplan ervoor dat minder hulpmiddelen zijn verstrekt (voordeel € 72.000). Dit jaar zijn weinig nieuwe complexe rolstoelen verstrekt. De uitgaven hiervoor verschillen sterk, doordat de inkoopprijs van een complexe rolstoel hoog is en het aantal verstrekte rolstoelen per jaar verschilt (voordeel € 21.000). Dit heeft er wel toe geleid dat het budget voor gebruiksklaar maken, onderhoud en reparaties is overschreden met € 14.000. Per saldo zijn de kosten gedaald.

Maatwerkdienstverlening 18+
De betaalde facturen voor huishoudelijke hulp komen ongeveer € 120.000 hoger uit dan begroot. De aanzuigende werking heeft ook in 2021 invloed gehad op het aantal aanvragen en de verdere vergrijzing zet door. Daarnaast is op dit onderdeel de afgesproken afkoopsom ter hoogte van € 375.000 geboekt die nog betaald moet worden vanwege de uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland. De hoogte van deze afkoopsom is begin 2022 overeengekomen.

Maatwerkdienstverlening 18-
De gemaakte kosten voor jeugdzorg vertonen op het eind van het jaar een overschrijding van € 489.000. Wat hierbij opvalt is dat de kosten in de laatste maanden van 2021 behoorlijk zijn toegenomen. Op basis van data die ten tijde van de Najaarsnota voorhanden was, was deze grote stijging niet meer verwacht. De reden is onder meer dat het aantal kinderen dat jeugdhulp door groepsbehandeling ontvangt tot en met oktober vorig jaar daalde en daarna juist weer steeg. Wordt ingezoomd dan verklaren de overschrijdingen bij jeugdhulp met verblijfskosten € 184.000, jeugd GGZ € 201.000, crisiszorg € 74.000 (meer kinderen uit huis geplaatst) en dagbehandeling met € 30.000 dit tekort. Gedeeltelijk zijn deze, soms al langer lopende trajecten, te laat bij ons bekend geworden. Ook zijn een paar trajecten in onze administratie niet tijdig verwerkt. Helaas gaat het in deze gevallen om forse bedragen en dan loopt het tekort opeens hard op.
Er wordt hard gewerkt aan de data om dit soort tegenvallers te voorkomen.

Geëscaleerde zorg 18+
Geen bijzonderheden.

Geëscaleerde zorg 18-
Op dit onderdeel vielen de kosten jeugdbescherming de laatste maanden tegen. Op de onderdelen ondertoezichtstelling (OTS) en voogdij werd een groter beroep gedaan op de inzet van deze instrumenten dan verwacht. Al met al vielen de kosten daardoor € 74.000 hoger uit dan geraamd.

Volksgezondheid
Geen bijzonderheden.

Programma 3 Bedrijfsvoering

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Baten				
Burgerzaken	-292	-292	-349	-257
Beheer overige gebouwen en gronden	-249	-487	-565	-421
Overhead	-94	-281	-366	-367
Treasury	-693	-568	-572	-672
OZB woningen	-3.456	-3.476	-3.473	-3.235
OZB niet-woningen	-1.624	-1.649	-1.649	-1.515
Belastingen overig	-245	-239	-229	-227
Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	-45.150	-48.468	-49.087	-46.143
Overige baten en lasten	0	-90	-121	-248
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0
Mutaties reserves	-1.049	-2.417	-2.228	-1.577
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0
Totaal baten	**-52.852**	**-57.967**	**-58.639**	**-54.662**
Lasten				
Burgerzaken	615	801	817	567
Beheer overige gebouwen en gronden	515	455	386	628
Overhead	7.891	9.546	9.494	8.374
Treasury	244	192	187	254
OZB woningen	179	219	231	209
OZB niet-woningen	122	122	122	122
Belastingen overig	118	121	109	139
Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	5	5	5	5
Overige baten en lasten	865	2.303	-95	183
Vennootschapsbelasting (Vpb)	10	0	0	0
Mutaties reserves	560	650	832	1.245
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	2.753	421
Totaal lasten	**11.124**	**14.414**	**14.841**	**12.147**
Totaal saldo van baten en lasten	**-41.728**	**-43.553**	**-43.798**	**-42.515**

Analyse tussen begroting na wijziging en de werkelijke baten en lasten

Het verschil tussen de raming na wijziging en werkelijk 2021 bedraagt per saldo € 245.000 voordelig.

Burgerzaken
Waar vorig jaar door corona minder paspoorten en identiteitskaarten afgegeven zijn dan vooraf ingeschat, zijn er in 2021 weer aanzienlijk meer verstrekt dan verwacht. Daarnaast zijn ook meer rijbewijzen afgegeven. Dit zorgt zowel aan de baten- als aan de lastenkant voor een overschrijding. Per saldo zorgt het voor een voordeel van € 33.000.

Beheer overige gebouwen en gronden
Aan de Broekstraat worden twee percelen grond in erfpacht uitgegeven. Ter compensatie van het verlies van openbaar groen wordt eenmalig een bijdrage in rekening gebracht. De erfpachtakte hiervoor is in 2021 nog niet gepasseerd en staat gepland voor 2022. In 2021 zorgt dit voor een nadeel van € 34.000.
In 2021 is een aantal grotere percelen grond verkocht, zoals onder meer een perceel grond aan de Welink-dwarsweg in Dinxperlo en de Varsseveldsestraatweg in Aalten. Dit zorgt voor een voordeel van € 44.000.
Daarnaast is de verkoop van openbaar groen op De Hoven ad € 125.000 op dit taakveld verantwoord. Deze verkoop maakt onderdeel uit van het totale project Lage Blik 28, 30 en 32 (verhuizing van de bibliotheek) en is verder verantwoord in programma 1 Ruimte, Ruimte en leefomgeving.
De natuurlandschappelijke herinrichting Groot Deunkweg in Barlo zorgt zowel bij de baten als de lasten voor een verschil van € 37.000. Het project moet uiterlijk 31 december 2022 afgerond zijn.

Overhead
De kosten op het gebied van ICT zijn in 2021 lager uitgevallen dan was begroot. Doordat we meer wisseling hadden van (tijdelijke) medewerkers zijn onder meer de licentiekosten van Microsoft gestegen. Dit heeft echter een minder negatief gehad dan vooraf ingeschat. Per saldo levert dit een voordeel op van € 69.000.
Met betrekking tot de loongerelateerde kosten en opbrengsten wordt binnen de door de gemeenteraad vastgestelde systematiek van het schommelfonds gewerkt. Dit houdt in dat de werkelijke jaarlijkse uitgaven voor lonen, sociale lasten, scholing en inhuur worden opgeteld en afgezet tegen het totaal beschikbare budget. Vanwege mogelijke schommelingen in de kosten wordt per jaar het uiteindelijke verschil toegevoegd of onttrokken aan de reserve formatie en organisatie. Over 2021 heeft deze systematiek ertoe geleid dat € 182.000 aan de reserve formatie en organisatie is toegevoegd. Deze toevoeging is opgenomen in het overzicht op de mutaties van de reserves in programma 3. De hoogte van deze reserve formatie en organisatie is per ultimo 2021 € 832.000.

Treasury
Geen bijzonderheden.

OZB woningen en niet-woningen
De overgang naar gebruiksoppervlaktes als grondslag voor de WOZ-waardering is voltooid. De herwaardering op basis van deze gebruiksoppervlaktes is goed verlopen. De uitkomsten van de herwaardering zijn zorgvuldig gecontroleerd. De controles waren wel tijdrovend en zorgden voor extra werkzaamheden voor ons taxatiebureau. Dit zorgt voor een nadeel van € 12.000.

Belastingen overig
Het heffingsgebied voor de reclamebelasting is aangepast. Hierdoor valt een aantal ondernemers buiten de heffing. Dit zorgt per saldo voor een lagere opbrengst van € 6.000.
Door het faillissement van onze deurwaarder en de coronapandemie is de dwanginvordering (zoals beslaglegging) nauwelijks uitgevoerd. We hebben daardoor ook geen deurwaarderskosten gehad. Dit zorgt voor lagere lasten van € 7.000.

Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds
De raming voor de algemene uitkering is aangepast met de effecten uit de circulaires tot en met september 2021. Ook zijn de aantallen van de verschillende rekenmaatstaven van de algemene uitkering aangepast aan de op dat moment laatst bekende specificatie van het Rijk.
Uiteindelijk is over 2021 € 619.000 meer ontvangen. De oorzaken liggen in een voordelige afrekening over 2019 van € 46.000 en extra middelen voor versterking van de dienstverlening als gevolg van de toeslagenaffaire ad € 133.000. Daarnaast zijn er diverse mutaties voor een totaalbedrag van € 147.000 die we hier onder één noemer rangschikken. Te denken valt onder andere aan mantelzorgbeleid, cruciale jeugdzorg en de bommenregeling. Het zesde corona steunpakket leverde een aanvullende bijdrage op van € 293.000. Deze is bedoeld voor onder andere de Wmo, jeugdzorg, cultuur en de sociale werkbedrijven.

Overige baten en lasten
Naar aanleiding van de suppletie BTW/BCF over het jaar 2019 en 2020 hebben we per saldo € 21.000 terugontvangen.
Aan de lastenkant is het geraamde positieve resultaat ter hoogte van € 1.750.000 bij de Najaarsnota 2021 verantwoord. Het uiteindelijk (positieve) resultaat wordt verderop bij het taakveld ‘Resultaat van de rekening van baten en lasten’ verantwoord. Het coronabudget geeft hier een voordeel van € 498.000. In de coronaparagraaf is een totaaloverzicht van de coronagelden te vinden. Per saldo geeft de overige baten- en lastenpost een voordeel van € 2.428.000.

Vennootschapsbelasting (Vpb)
De afgelopen jaren is er geen vennootschapsbelasting betaald. Dit is ook het geval voor 2021.

Mutaties reserves

De verschillen in de mutaties op de reserves worden in het volgende overzicht verduidelijkt. De lagere onttrekkingen worden in de verschillende programma's toegelicht.

	Onttrekkingen reserve:	Omschrijving	Primitief 2021	Raming na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
P1	Algemene Reserve	Volkshuisvestingstaken	0	-1	0	-4
P1	Algemene Reserve	Structuurversterking kernen	0	-295	-295	-7
P1	Algemene Reserve	Niet actief beveiligde overweg (Nabo)	0	-3	-1	-206
P1	Algemene Reserve	Regiodeal	0	-86	-58	-34
P1	Algemene Reserve	Pand Wilhelminastraat 7/7A, Dinxperlo	0	0	0	-296
P1	Algemene Reserve	Leader bijdrage	0	-22	-22	-14
P1	Algemene Reserve	Toevoeging saldo reserve dorpsuilteg	0	0	0	-263
P1	Algemene Reserve	Bijdrage aankoop Slingeplas	0	0	0	-63
P1	Algemene Reserve	Visie Centrumplan Dinxperlo	0	-27	-27	0
P1	Algemene Reserve	Subsidies starterskavels	0	-36	-36	0
P1	Algemene Reserve	AVA'70 Atletiekbaan	0	-228	-228	0
P1	Reserve onderhoud wegen	Groot onderhoud wegen	-320	-542	-539	-39
P1	Reserve bodemsanering	Onttrekking ten gunste van bodem	0	-180	-180	0
P1	Reserve bodemsanering	Asbestzand Piet Hein	0	0	0	-13
P1	Reserve bodemsanering	Sanering Bekendijk	0	0	0	-5
	Totaal Programma 1	**Ruimte**	**-320**	**-1.420**	**-1.386**	**-944**
P2	Algemene Reserve	Leader bijdrage	0	-53	-53	-34
P2	Algemene Reserve	Regiodeal	0	0	0	0
P2	Algemene Reserve	Naoberfonds	0	-107	-10	-28
P2	Algemene Reserve	Boogie Woogie dekking exploitatietekort, besluitvorming 2019	0	0	0	-58
P2	Reserve formatie en organisatie	Onttrekking	-354	-14	0	0
P2	Reserve huisvesting onderwijs	Projectleider IHP	0	-7	-6	-9
P2	Reserve huisvesting onderwijs	Verduurzaming schoolgebouwen (RBS juli 2020)	0	-274	-239	0
P2	Reserve huisvesting onderwijs	Groen van Prinsterer Accent	0	0	0	-83
	Totaal Programma 2	**Sociaal domein**	**-354**	**-455**	**-308**	**-212**
P3	Algemene Reserve	Leader bijdrage	0	0	0	-36
P3	Algemene Reserve	Coronabudget (RBS 13 juli 2021)	0	-176	-176	
P3	Reserve onderhoud gemeentelijke geb	Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	-375	-366	-358	-122
P3	Reserve dorpsuitleg	Toevoeging saldo reserve dorpsuilteg	0	0	0	-263
	Totaal Programma 3	**Bedrijfsvoering**	**-375**	**-542**	**-534**	**-421**
	Totaal onttrekkking reserves		**-1.049**	**-2.417**	**-2.228**	**-1.577**

	Toevoegingen reserve:	Omschrijving	Primitief 2021	Raming na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
P1	Algemene Reserve	Toevoeging saldo reserve dorpsuilteg	0	0	0	526
P1	Algemene Reserve	Liquidatieuitkering Recreatieschap Achterhoek Liemers	0	0	0	37
P1	Reserve bodemsanering	Restant VOS Ringweg, Koningsweg naar reserve	0	90	90	0
P1	Reserve onderhoud wegen	Voeding reserve	290	290	290	290
	Totaal Programma 1	**Ruimte**	**290**	**380**	**380**	**853**
P2	Reserve formatie en organisatie	Voeding reserve	0	0	182	132
P2	Reserve huisvesting onderwijs	Voeding reserve	90	90	90	80
	Totaal Programma 2	**Sociaal domein**	**90**	**90**	**272**	**212**
P3	Reserve onderhoud gemeentelijke geb	Voeding reserve	180	180	180	180
	Totaal Programma 3	**Bedrijfsvoering**	**180**	**180**	**180**	**180**
	Totaal toevoeging reserves		**560**	**650**	**832**	**1.245**

Resultaat van de rekening van baten en lasten

Het saldo voor 2021 is € 2.753.000 voordelig. Dit saldo wordt bij de financiële afsluiting in het begin van dit boekwerk nader geanalyseerd.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De wet geldt ten aanzien van topfunctionarissen bij onder andere gemeenten. Vanaf 2013 moet de bezoldiging van deze functionarissen openbaar gemaakt worden in het financieel verslaggevingsdocument.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Het gaat om de volgende functionarissen

Naam:	A.J.M. Gildhuis	
Functie:	Gemeentesecretaris	
Aanvang en einde functievervulling	**01-01-2021 t/m 31-12-2021**	**01-01-2020 t/m 31-12-2020**
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	**1,00**	**1,00**
Dienstbetrekking?	**ja**	**ja**
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	**107.932**	**106.699**
Beloningen betaalbaar op termijn:	**20.374**	**19.230**
Subtotaal	**128.306**	**125.929**
Individueel toepasselijke bezoldingsmaximum	**209.000**	**201.000**
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Bezoldiging	**128.306**	**125.929**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	**n.v.t.**	**n.v.t.**

Naam:	M.A.J.B. Fiering	
Functie:	Griffier	
Aanvang en einde functievervulling	**01-01-2021 t/m 31-12-2021**	**01-01-2020 t/m 31-12-2020**
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	**1,00**	**1,00**
Dienstbetrekking?	**ja**	**ja**
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	**88.612**	**87.483**
Beloningen betaalbaar op termijn:	**16.427**	**15.529**
Subtotaal	**105.039**	**103.012**
Individueel toepasselijke bezoldingsmaximum	**209.000**	**201.000**
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Bezoldiging	**105.039**	**103.012**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	**n.v.t.**	**n.v.t.**
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	**n.v.t.**	**n.v.t.**

Zoals uit deze opgave blijkt blijft de beloning voor beide medewerkers onder het geldende maximale inkomen voor 2021 ad € 209.000.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen uitbetaald.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Incidentele baten en lasten en structurele mutaties op de reserves

In de jaarrekening moet een overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven. Dit overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Primitief 2021	Raming na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Programma 1 Ruimte				
Onderhoud wegen ten laste van de reserve	320	542	539	39
Leges straatwerk		-70	-74	
Gladheidsbestrijding		25	26	
Nabo, beveiliging van onbewaakte spoorwegovergangen		22	22	264
Internationaal netwerkburo				20
SPUK, rijksbijdrage		-92	-98	-116
Atletiekbaan		228	228	
Onderhoud gebouwen ten laste van de reserve	242	327	305	44
Slingeplas		743	743	28
Opheffing Recreatieschap Achterhoek Liemers				-36
Klimaatadaptie en duurzaamheid				73
Transitievisie Warmte		-20	-21	
Programmaplan Droogte 2021			10	
Bodemprojecten		158	146	-64
Bodemprojecten ten laste van de reserve		90	90	
Energieprojecten		25	23	
ODA, afrekening 2021			26	
Uitvoeringsplannen structuurversterking		422	643	225
Bouwgrond: subsidie starterskavels		36	36	
Bouwgrond verlies- en boekwinst				32
Bouwleges		-50	-147	-495
Invoer Omgevingswet		32	40	90
Projecten Regiodeal		86	58	
Uuthuuskes, herwaardering grondwaarde		-267	-267	
Diverse uitgaven gedekt door reserve				17
Totale inkomsten in verband met corona			-187	0
Totale uitgaven in verband met corona		91	328	99
Programma 2 Sociaal domein				
Dotatie, vrijval voorziening wethouders			-269	116
Bestuurlijke samenwerking, Leader		53	53	
Bommen onderzoek				49
Verduurzaming schoolgebouwen		274	239	9
Tijdelijke uitbreiding schoolgebouw				89
Onderwijshuisvesting (reserve)		7	6	
Leerlingenvervoer, niet uitgevoerde diensten				-88
Subsidie voor projecten				-20
Subsidie Pumptrackbaan		30	30	
Muziekschool				60
Project Kerkenvisie		10	13	13
Onderhoud gemeentelijke gebouwen ten laste van de reserve	32	22	22	28
Naoberfonds, algemene reserve		107	10	28
Gebundelde BUIG uitkering		-200	-178	-489
Laborijn, aandeel positief resultaat 2020		-463	-463	
Transisitievergoeding				-87
Stadsbank Oost Nederland, uittreedvergoeding			375	
Diverse uitgaven gedekt door de reserve				25
Totale inkomsten in verband met corona			-488	-2.131
Totale uitgaven in verband met corona		91	1.007	3.328
Programma 3 Bedrijfsvoering				
Grondverkopen		-60	-229	-164
Herwaardering gronden en gebouwen		-25	-22	170
Viering 75 jaar bevrijding				48
Rijksbijdrage in loonkosten				-154
Diverse uitgaven bijdrage in de reserve formatie en organisatie	354	14	-182	
Onderhoud gemeentelijke gebouwen ten laste van de reserve	101	17	31	42
Omgevingswet, ICT kosten		21	36	
Lagere dividend opbrengst				52
Rentevergoeding naheffingsaanslagen btw Afvalfonds				37
BTW/BCF suppletieaangifte 2019 en 2020			-21	
Onderzoek bommen, afwikkeling voorgaande jaren		85	37	84
Gift				-130
Provinciale bijdrage Corona				-77
Rijksbijdrage vanwege gederfde huurinkomsten sportaccommodaties				-40
Totale inkomsten in verband met corona		-889	-1.313	-1.171
Totale uitgaven in verband met corona		707	155	199
Totale incidentele baten en lasten	**1.049**	**2.128**	**1.317**	**46**

Incidentele mutaties op de reserves

bedragen x € 1.000

Reserve	Primitief 2021	Raming na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Algemene Reserve		-1.034	-906	-480
Onderhoud wegen	-320	-542	-539	-39
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	-375	-366	-358	-122
Huisvesting Onderwijs		-281	-245	-92
Formatie en organisatie	-354	-14	182	132
Bodemsanering		-90	-90	-18
Dorpsuitleg		0	0	-263
Totaal incidentele mutaties op de reserves	**-1.049**	**-2.327**	**-1.956**	**-882**

Structurele mutaties op de reserves

bedragen x € 1.000

Reserve	Primitief 2021	Raming na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Onderhoud wegen	290	290	290	290
Formatie en organisatie				80
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	180	180	180	180
Huisvesting Onderwijs	90	90	90	
Totaal structurele mutaties op de reserves	**560**	**560**	**560**	**550**

Algemene Dekkingsmiddelen

bedragen x € 1.000

	Raming begrotingsjaar 2021 vóór wijziging			Raming begrotingsjaar 2021 na wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2021			Realisatie vorig begrotingsjaar 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen (P3):												
Lokale heffingen	-5.513	418	-5.095	-5.560	462	-5.098	-5.571	461	-5.110	-5.177	470	-4.707
Algemene uitkeringen	-45.150	0	-45.150	-48.468	0	-48.468	-49.087	0	-49.087	-46.143	0	-46.143
Dividend	-525	0	-525	-411	0	-411	-411	0	-411	-473	0	-473
Saldo financieringsfunctie	-168	244	76	-158	192	34	-162	187	25	-200	254	54
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-51.356**	**662**	**-50.694**	**-54.597**	**654**	**-53.943**	**-55.231**	**648**	**-54.583**	**-51.993**	**724**	**-51.269**

Lokale heffingen

In de lokale heffingen is de OZB, de forensenbelasting, de toeristenbelasting, de reclamebelasting en de hondenbelasting opgenomen. Het verschil tussen raming en werkelijkheid is minimaal en behoeft daarom geen verdere toelichting.

Algemene uitkeringen

De raming voor de algemene uitkering is aangepast met de effecten uit de circulaires tot en met september 2021. De uitkering is voor 2021 geraamd op € 48,5 miljoen. Uiteindelijk is over 2021 € 49,1 miljoen ontvangen. Per saldo een voordeel van € 619.000. De oorzaken liggen in een voordelige afrekening over 2019 van € 46.000 en extra middelen voor versterking van de dienstverlening als gevolg van de toeslagenaffaire ad € 133.000. Daarnaast zijn er diverse mutaties voor een totaalbedrag van € 147.000 die we hier onder één noemer rangschikken. Te denken valt onder andere aan mantelzorgbeleid, cruciale jeugdzorg en de bommenregeling. Het zesde corona steunpakket leverde een aanvullende bijdrage op van € 293.000. Deze is bedoeld voor onder andere de Wmo, jeugdzorg, cultuur en de sociale werkbedrijven.

Dividend

bedragen x € 1.000

	Primitieve raming	Raming na wijziging	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Vitens	21	0	0	0
Alliander	318	269	269	326
BNG	37	35	35	25
ROVA	149	107	107	122
Totaal	**525**	**411**	**411**	**473**

Saldo financieringsfunctie

De overtollige financiële middelen zijn uitgezet op direct opeisbare spaarrekeningen. De rente die we hiervoor ontvangen wordt hier weergegeven.
Bovendien wordt de bijgeschreven rente op het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting hier verantwoord.

Onvoorzien

bedragen x € 1.000

	Datum raadsbesluit	
Primitieve raming	3 november 2020	200
Begrotingsoverschot	3 november 2020	8
		208
Toevoegingen		
Voorjaarswijziging 2021	13 juli 2021	89
Najaarsnota 2021	21 december 2021	2.571
Onttrekkingen		
1e wijziging bij begrotingsvaststelling	3 november 2020	6
Najaarsnota 2020	22 december 2020	1.112
Geprognosticeerd rekeningresultaat zoals opgenomen in Najaarsnota 2021, 21 december 2021 (overschot)		**1.750**

Analyse begrotingsafwijking en begrotingsrechtmatigheid

Programmarekening over begrotingsjaar 2021

	Raming begrotingsjaar 2021 vóór wijziging			Raming begrotingsjaar 2021 na wijziging			Realisatie begrotingsjaar 2021			Realisatie vorig begrotingsjaar 2020			Begrotingsafwijking			Waarvan onrechtmatig		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo			
Programma's:																		
Programma 1 Ruimte	-6.346	13.340	6.994	-8.983	17.213	8.230	-9.273	17.375	8.102	-7.958	14.506	6.548	-290	162	-128			
Programma 2 Sociaal Domein	-5.501	40.235	34.734	-6.790	42.113	35.323	-6.764	42.460	35.696	-7.879	43.846	35.967	26	347	373			
Programma 3 Bedrijfsvoering	-353	1.793	1.440	-671	1.813	1.142	-814	1.113	299	-725	1.383	658	-143	-700	-843			
Sub-totaal programma's	**-12.200**	**55.368**	**43.168**	**-16.444**	**61.139**	**44.695**	**-16.851**	**60.948**	**44.097**	**-16.562**	**59.735**	**43.173**	**-407**	**-191**	**-598**			
Algemene dekkingsmiddelen (P3):																		
Lokale heffingen	-5.513	418	-5.095	-5.560	462	-5.098	-5.571	461	-5.110	-5.177	470	-4.707	-11	-1	-12			
Algemene uitkeringen	-45.150	0	-45.150	-48.468	0	-48.468	-49.087	0	-49.087	-46.143	0	-46.143	-619	0	-619			
Dividend	-525	0	-525	-411	0	-411	-411	0	-411	-473	0	-473	0	0	0			
Saldo financieringsfunctie	-168	244	76	-158	192	34	-162	187	25	-200	254	54	-4	-5	-9			
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-51.356**	**662**	**-50.694**	**-54.597**	**654**	**-53.943**	**-55.231**	**648**	**-54.583**	**-51.993**	**724**	**-51.269**	**-634**	**-6**	**-640**			
Overhead (P3)	-94	7.891	7.797	-282	9.547	9.265	-366	9.495	9.129	-367	8.374	8.007	-84	-52	-136			
Onvoorzien (P3)	0	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Vennootschapsbelasting (P3)	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Totaal saldo van baten en lasten	**-63.650**	**64.131**	**481**	**-71.323**	**71.340**	**17**	**-72.448**	**71.091**	**-1.357**	**-68.922**	**68.833**	**-89**	**-1.125**	**-197**	**-1.322**			
Reserves																		
Programma 1 Ruimte	-320	290	-30	-1.420	380	-1.040	-1.386	380	-1.006	-944	853	-91	34	0	34			
Programma 2 Sociaal Domein	-354	90	-264	-455	90	-365	-308	272	-36	-212	212	0	147	182	329			
Programma 3 Bedrijfsvoering	-375	180	-195	-542	180	-362	-534	180	-354	-421	180	-241	8	0	8			
Sub-totaal mutaties reserves	**-1.049**	**560**	**-489**	**-2.417**	**650**	**-1.767**	**-2.228**	**832**	**-1.396**	**-1.577**	**1.245**	**-332**	**189**	**182**	**371**			
Resultaat	**-64.699**	**64.691**	**-8**	**-73.740**	**71.990**	**-1.750**	**-74.676**	**71.923**	**-2.753**	**-70.499**	**70.078**	**-421**	**-936**	**-15**	**-951**			

Een positief resultaat wordt als een negatief getal gepresenteerd, een negatief resultaat als een positief getal.

Uit deze analyse blijkt wat de oorzaak van de begrotingsoverschrijdingen is. In de kolom begrotingsafwijking wordt het verschil gepresenteerd tussen de gerealiseerde baten en geraamde baten en gerealiseerde lasten en de geraamde lasten. Indien de werkelijke lasten hoger zijn dan de geraamde lasten is er sprake van een begrotingsoverschrijding en wordt deze toegelicht. Het wil niet zeggen dat elke begrotingsoverschrijding meetelt in het oordeel voor rechtmatigheid. Het telt niet mee indien de overschrijding past binnen het bestaande beleid en het niet eerder geconstateerd kon worden, de kosten gecompenseerd worden door direct gerelateerde baten en als kostenoverschrijdingen door openeindregelingen worden veroorzaakt.

In programma 1 is er overschrijding op de lasten binnen de taakvelden Ruimte en leefomgeving, Grondexploitatie en Wonen en bouwen. Deze zijn gecompenseerd door direct gerelateerde baten en derhalve niet onrechtmatig.
In programma 2 zit de overschrijding op de Begeleide participatie, Maatwerkdienstverlening 18+ en 18- en de geëscaleerde zorg 18-. Bij Begeleide participatie wordt dit voor een deel gecompenseerd door direct gerelateerde baten (rijksbijdrage exploitatietekorten bij SW-bedrijven in decembercirculaire). Onder Maatwerkdienstverlening 18+ zit de afkoopsom voor uittreding uit de Stadsbank Oost Nederland. Bij het raadsbesluit van december 2021 is een financiële bandbreedte meegenomen, die daardoor nog niet in de budgetten verwerkt kon worden. De uiteindelijke afkoopsom is begin 2022 overeengekomen. De overige overschrijdingen worden veroorzaakt door openeindregelingen (Wmo en Jeugd).

Stand van zaken kredieten

Op basis van de nota verkrijging/vervaardiging en onderhoud kapitaalgoederen is een analyse gemaakt van de restant kredieten. Er is een lijst opgenomen met alle nog openstaande kredieten. Voor een betere bewaking c.q. beheersing van de kredieten hebben we in het overzicht tevens inzicht verschaft in de per balansdatum bekende aangegane verplichtingen c.q. te ontvangen rechten en daarmee aangegeven of een restantkrediet toereikend is voor de nog uit te voeren werkzaamheden. De kredieten uit de jaarrekening 2021 zijn geanalyseerd en de grootste investeringen zijn afzonderlijk opgenomen in de toelichting op de balans.

Status:
1. nog niet in uitvoering 2. in voorbereiding 3. in uitvoering 4. gereed 5. komt niet tot uitvoering

(min is een overschot)	Datum votering	Status	Krediet	Werkelijk 2021	Werkelijk totaal	Restant	Verplichting	Overschot/ tekort
Programma 1 Ruimte								
Admiraal de Ruyterstraat/Dijkstraat	5-11-2019/7-7-2020	3	2.345	2.182	2.222	123	123	0
Beggelderdijk	7-11-2017	3	595	416	478	117	117	0
Beggelderdijk-Beggelderveldweg-Stulendreier	18-12-2018	4	272	14	272	0	0	0
Bekendijk/Mister, Frederik Hendrik, Oranje,Roelvinkstraat	4-7-2017/5-11-2019 /4-7-17	3	22	16	22	0	0	0
Driessenshof	18-12-2018	2	22	12	21	1	1	0
Eligiusstraat/Willebrordstraat	4-7-2017/5-11-2019	4	286	331	341	-55	0	-55
Lage Veld/Richterinkstraat, riolering	7-7-2020	4	140	124	124	16	16	0
Lichtenvoordsestraatweg	5-11-2019	2	25	10	27	-2	-2	0
Oosterkerkstraat riolering	13-7-2021	4	52	52	52	0	0	0
Prinsenstraat/Veemarkt	4-7-2017	4	447	328	425	22	22	0
Reehorsterlaan	5-11-2019	2	23	7	9	14	14	0
Welinkweg Dinxperlo	4-7-2017/5-11-2019	1	181	18	18	163	163	0
Altetiekbaan AVA'70	13-7-2021	4	455	455	455	0	0	0
LED-waarschuwingssysteem	21-12-2021	3	23	12	12	11	11	0
Openbare verlichting	5-11-2019	3	23	21	21	2	2	0
Pand Lage Blik 28/30/32	25-2-2020	3	360	154	610	-250	-250	0
Parkeerplaats Hogestraat € 1	22-12-2020	2	0	0	0	0	0	0
Parkeerplaats Oosterkerkstraat	22-12-2020	2	30	0	0	30	30	0
Ruimtelijke Ordening, Bestemmingsplan Landelijk gebied	29-9-2012	4	131	1	131	0	0	0
Ruimtelijke Ordening, Planontwikkeling bedrijventerrein	18-12-2007	4	223	2	223	0	0	0
Uuthuuskes	7-7-2020	3	847	820	820	27	27	0
Zonnepanelen sporthallen	17-12-2018	4	244	148	189	55	0	55
Programma 3 Bedrijfsvoering								
Materieel	Div	3	65	65	65	0	0	
Totaal			**6.811**	**5.188**	**6.537**	**274**	**274**	**0**

Programma 1 Ruimte

Eligiusstraat/Willebrordstraat

In 2021 is het werk herinrichting Eligiusstraat en Willebrordstraat te Aalten uitgevoerd. Aanvankelijk werd gedacht dat één en ander binnen de gestelde budgetten uitgevoerd kon worden, echter lopende het werk bleek het budget helaas niet voldoende te zijn. Hier zijn meerdere oorzaken voor aan te wijzen, die op zichzelf beperkt van schaal zijn, maar bij elkaar opgeteld toch voor deze aanzienlijke overschrijding hebben gezorgd. Door de mogelijke toekomstige bestemming van het oude schoolgebouw op de hoek Eligiusstraat/ Willebrordstraat zijn er op voorhand extra rioolaansluitingen en extra parkeerplaatsen gerealiseerd. Dit verzoek kwam pas lopende het werk. Verder bleken we meer nieuwe stenen nodig te hebben dan voorzien, doordat bij de vrijgekomen stenen meer breuk was dan gedacht. Ook zorgde de nieuwe drempel op de kruising Willebrordstraat-Wehmerstraat voor extra kosten die op zichzelf in eerste instantie wel pasten binnen het budget, maar waardoor wel minder ruimte overbleef voor de onvoorziene zaken.

Pand Lage Blik

De verkoop van de twee appartementen nummer 30 en 32 was in 2021 gepland, maar dit wordt 2022.

Uuthuuskes € 847.000 (bruto krediet van € 1.013.000 en een te ontvangen subsidie € 166.000)

Er zijn zes Uuthuuskes geplaatst en opgeleverd. Voor twee Uuthuuskes in IJzerlo is een vertraging in verband met een tekort aan bouwmaterialen, verwachte oplevering in 2022. Voor twee Uuthuuskes in Barlo wordt nog een plek gezocht. Als ze niet in Barlo geplaatst kunnen worden, komen ze in Bredevoort.

Zonnepanelen sporthallen

Het restant krediet van € 55.000 kan vrijvallen, omdat de zonnepanelen in de loop van de tijd goedkoper zijn geworden, bovendien zijn er in verband met de belasting van de daken minder panelen gelegd dan in eerste instantie de bedoeling was.

Bijlage Single information, Single audit (SiSa)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A7**	**Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving** Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) *Aard controle R* *Indicator: A7/01*	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) *Aard controle R* *Indicator: A7/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/05*	
			€ 0	€ 18.720	Ja	Nee		
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Veiligheidsregio Noord- en Oost-Nederland	€ 1.017	Ja	€ 1.017	Ja	

FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 9.567	29	29	€ 7.125	€ 16.692	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Ja			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			0	0	€ 0	€ 0		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				
			€ 0	€ 0				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 11.020	€ 11.020	€ 6.936	€ 6.936	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 12.000	€ 12.000				

BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00450755	€ 212.500	€ 212.500	2.125		Ja
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			29	€ 4.350	€ 0	Nee		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 132.246	€ 113.772	€ 0	€ 141.051		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
			1	€ 0		€ 0		

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*	
		1		€ 0		€ 0	
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 1.322.207	€ 1.322.207	€ 888.702	Ja	
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*	
		1	103 Saneren van verticale stoepranden en hoogteverschillen tussen verharding en berm | aantal in meters	Ja	3.935	Meer verticale elementen verwijderd/vervangen dan van tevoren was ingeschat.	
		2	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone | aantal in st	Ja	1		
		3	117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur | aantal in meters	Ja	1.550		

EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
			1 EAW-20-01224009	€ 38.402	€ 38.402	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
			Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2020**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAW**	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **IOAZ**
			Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	I.1 Participatiewet (**PW**)	I.1 Participatiewet (**PW**)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	060197 Gemeente Aalten	€ 3.528.996	€ 77.294	€ 284.304	€ 1.952	€ 50.609

	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet
	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**)	I.7 Participatiewet (**PW**)
	Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
1	060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 10.183	€ 900	€ 0	€ 306.177

	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)
	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		I.7 Participatiewet (**PW**)
	Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/13*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/14*
1	060197 Gemeente Aalten	€ 0

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1 060197 Gemeente Aalten	€ 0	€ 0	€ 20.481	€ 0	€ 0	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*					
		1 060197 Gemeente Aalten	€ 1.734					

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*			
				€ 0	€ 0	€ 0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

SZW	G4A	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _Totalen 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/02*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A/05*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4A/06*
		1	060197 Gemeente Aalten	Tozo1	€ 1.509.117	€ 74.971	€ 49.864	€ 0
		2	060197 Gemeente Aalten	Tozo2	€ 149.323	€ 15.000	€ 4.672	€ 0
		3	060197 Gemeente Aalten	Tozo3	€ 152.517	€ 10.000	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/07*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, en 3) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/08*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: G4A/10*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T-1) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4A/12*
		1	060197 Gemeente Aalten	Tozo1	€ 0	372	10	€ 89.559
		2	060197 Gemeente Aalten	Tozo2	€ 0	71	9	€ 0
		3	060197 Gemeente Aalten	Tozo3	€ 0	73	1	€ 0
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	29			

VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 91.827	€ 189.462					
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	SPUK21-SPUKSPRT21328	€ 189.462	€ 105.887	€ 39.125	€ 44.450		
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*	
		1	1033347	€ 85.142	€ 0	€ 36.045	€ 0	€ 36.045	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*					
		1	1033347	Nee					
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*				
			€ 20.000	Ja	Ja				
VWS	**H16**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**	Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*				
		1	2020	SPUKIJZ21019	€ 89.451				
		2	2021	SPUKIJZ21R2015	€ 97.448				
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*		
		1	Optisport Aalten 't Walfort	€ 89.451	€ 89.451	€ 0	2020		
		2	Optisport Aalten 't Walfort	€ 97.448	€ 97.448	€ 0	2021		

Het overzicht van baten en lasten per taakveld

bedragen x € 1.000

		Primitieve raming			Raming na wijziging			Werkelijk 2021			Werkelijk 2020		
	Taakvelden	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
	0. Bestuur en ondersteuning	**-52.898**	**12.901**	**-39.997**	**-58.013**	**16.327**	**-41.686**	**-58.840**	**16.629**	**-42.211**	**-54.708**	**14.090**	**-40.618**
0.1	Bestuur	-46	1.777	1.731	-46	1.913	1.867	-201	1.788	1.587	-46	1.943	1.897
0.2	Burgerzaken	-292	615	323	-292	801	509	-349	817	468	-257	567	310
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-249	515	266	-487	455	-32	-565	386	-179	-421	628	207
0.4	Overhead	-94	7.891	7.797	-281	9.546	9.265	-366	9.494	9.128	-367	8.374	8.007
0.5	Treasury	-693	244	-449	-568	192	-376	-572	187	-385	-672	254	-418
0.61	OZB woningen	-3.456	179	-3.277	-3.476	219	-3.257	-3.473	231	-3.242	-3.235	209	-3.026
0.62	OZB niet-woningen	-1.624	122	-1.502	-1.649	122	-1.527	-1.649	122	-1.527	-1.515	122	-1.393
0.64	Belastingen overig	-245	118	-127	-239	121	-118	-229	109	-120	-227	139	-88
0.7	Algemene uitkering en overige uitk. GF	-45.150	5	-45.145	-48.468	5	-48.463	-49.087	5	-49.082	-46.143	5	-46.138
0.8	Overige baten en lasten	0	865	865	-90	2.303	2.213	-121	-95	-216	-248	183	-65
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	-1.049	560	-489	-2.417	650	-1.767	-2.228	832	-1.396	-1.577	1.245	-332
0.11	***Resultaat van de rek. van baten en lasten***	0	0	0	0	0	0	0	2.753	2.753	0	421	421
	1. Veiligheid	**-19**	**2.541**	**2.522**	**-157**	**2.550**	**2.393**	**-146**	**2.497**	**2.351**	**-28**	**2.502**	**2.474**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1	1.928	1.927	-142	1.925	1.783	-142	1.902	1.760	-1	1.859	1.858
1.2	Openbare orde en veiligheid	-18	613	595	-15	625	610	-4	595	591	-27	643	616
	2. Verkeer, vervoer en waterstaat	**-63**	**2.621**	**2.558**	**-163**	**2.785**	**2.622**	**-169**	**2.701**	**2.532**	**-543**	**2.796**	**2.253**
2.1	Verkeer en vervoer	-63	2.595	2.532	-137	2.737	2.600	-141	2.653	2.512	-276	2.237	1.961
2.2	Parkeren	0	0	0	-6	10	4	-4	8	4	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	26	26	-20	38	18	-24	40	16	-267	559	292
	3. Economie	**-257**	**283**	**26**	**-352**	**457**	**105**	**-297**	**332**	**35**	**-833**	**1.061**	**228**
3.1	Economische ontwikkeling	0	42	42	0	42	42	0	37	37	0	36	36
3.2	Fysieke bedrijfsinsfrastructuur	-7	5	-2	-128	160	32	-48	42	-6	-593	782	189
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-38	44	6	-23	43	20	-25	42	17	-29	42	13
3.4	Economische promotie	-212	192	-20	-201	212	11	-224	211	-13	-211	201	-10
	4. Onderwijs	**-340**	**2.006**	**1.666**	**-498**	**2.465**	**1.967**	**-280**	**2.152**	**1.872**	**-324**	**2.014**	**1.690**
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10
4.2	Onderwijshuisvesting	-29	840	811	-32	1.148	1.116	-34	1.102	1.068	-35	955	920
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-311	1.156	845	-466	1.307	841	-246	1.040	794	-289	1.049	760
	5. Sport, cultuur en recreatie	**-433**	**4.918**	**4.485**	**-531**	**5.818**	**5.287**	**-603**	**5.814**	**5.211**	**-500**	**4.902**	**4.402**
5.1	Sportbeleid en activering	0	203	203	-44	196	152	-40	160	120	-20	205	185
5.2	Sportaccommodaties	-330	1.743	1.413	-305	1.892	1.587	-383	1.951	1.568	-236	1.532	1.296
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	0	282	282	0	245	245	-1	255	254	0	333	333
5.4	Musea	-14	318	304	-13	320	307	-13	312	299	-14	309	295
5.5	Cultureel erfgoed	-13	127	114	-65	169	104	-73	172	99	-102	226	124
5.6	Media	0	504	504	0	511	511	0	511	511	0	488	488
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-76	1.741	1.665	-104	2.485	2.381	-93	2.453	2.360	-128	1.809	1.681
	6. Sociaal domein	**-5.069**	**32.477**	**27.408**	**-5.947**	**33.454**	**27.507**	**-5.990**	**34.332**	**28.342**	**-7.345**	**35.826**	**28.481**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-134	2.717	2.583	-89	3.124	3.035	-141	2.983	2.842	-93	2.787	2.694
6.2	Wijkteams	0	484	484	0	429	429	-22	423	401	0	373	373
6.3	Inkomensregelingen	-4.664	7.651	2.987	-5.429	7.710	2.281	-5.397	7.622	2.225	-6.726	9.244	2.518
6.4	Begeleide participatie	0	8.513	8.513	0	9.079	9.079	0	9.277	9.277	-87	9.465	9.378
6.5	Arbeidsparticipatie	0	619	619	0	451	451	0	451	451	0	571	571
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-13	1.023	1.010	0	808	808	-1	661	660	-5	940	935
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-258	4.446	4.188	-258	4.716	4.458	-258	5.211	4.953	-239	4.963	4.724
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	6.237	6.237	0	6.490	6.490	0	6.979	6.979	0	6.810	6.810
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	95	95	-171	45	-126	-171	49	-122	-195	51	-144
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	692	692	0	602	602	0	676	676	0	622	622
	7. Volksgezondheid en milieu	**-4.264**	**4.529**	**265**	**-4.791**	**5.491**	**700**	**-4.751**	**5.392**	**641**	**-4.430**	**4.602**	**172**
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	-20	290	270	-20	281	261	0	0	0
7.2	Riolering	-1.948	1.545	-403	-2.214	1.811	-403	-2.213	1.797	-416	-2.114	1.625	-489
7.3	Afval	-2.003	1.637	-366	-2.003	1.680	-323	-1.925	1.594	-331	-1.900	1.604	-296
7.4	Milieubeheer	-38	928	890	-279	1.466	1.187	-327	1.469	1.142	-105	1.014	909
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-275	419	144	-275	244	-31	-266	251	-15	-311	359	48
	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**-1.356**	**2.423**	**1.067**	**-3.288**	**4.393**	**1.105**	**-3.600**	**4.827**	**1.227**	**-1.788**	**2.706**	**918**
8.1	Ruimte en leefomgeving	-42	498	456	-614	1.442	828	-609	1.670	1.061	-120	807	687
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	-829	806	-23	-1.845	1.870	25	-2.008	2.035	27	-985	996	11
8.3	Wonen en bouwen	-485	1.119	634	-829	1.081	252	-983	1.122	139	-683	903	220
	Resultaat	**-64.699**	**64.699**	**0**	**-73.740**	**73.740**	**0**	**-74.676**	**74.676**	**0**	**-70.499**	**70.499**	**0**

Het geraamde (begrote) resultaat wordt in taakveld 0.8 gepresenteerd. Het werkelijke resultaat wordt in taakveld 0.11 gepresenteerd. Een positief resultaat wordt als een negatief getal gepresenteerd, een negatief resultaat als een positief getal.

Het verdelingsprincipe van de taakvelden over de programma's

	Taakvelden/Programma's	Programma 1 Ruimte	Programma 2 Sociaal Domein	Programma 3 Bedrijfsvoering
	0. Bestuur en ondersteuning			
0.1	Bestuur		X	
0.2	Burgerzaken			X
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden			X
0.4	Overhead			X
0.5	Treasury			X
0.61	OZB woningen			X
0.62	OZB niet-woningen			X
0.63	Parkeerbelasting			X
0.64	Belastingen overig			X
0.7	Algemene uitkering en overige uitk. GF			X
0.8	Overige baten en lasten			X
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)			X
0.10	Mutaties reserves			X
0.11	Resultaat van de rek. van baten en lasten			X
	1. Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		X	
1.2	Openbare orde en veiligheid		X	
	2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.1	Verkeer en Vervoer	X		
2.2	Parkeren	X		
2.3	Recreatieve havens	X		
2.4	Economische havens en waterwegen	X		
2.5	Openbaar vervoer	X		
	3. Economie			
3.1	Economische ontwikkeling	X		
3.2	Fysieke bedrijfsinsfrastructuur	X		
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	X		
3.4	Economische promotie	X		
	4. Onderwijs			
4.1	Openbaar basisonderwijs		X	
4.2	Onderwijshuisvesting		X	
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken		X	
	5. Sport, cultuur en recreatie			
5.1	Sportbeleid en activering		X	
5.2	Sportaccommodaties	X		
5.3	Cultuurpresentatie, -productie, -participatie		X	
5.4	Musea		X	
5.5	Cultureel erfgoed		X	
5.6	Media		X	
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	X		
	6. Sociaal domein			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		X	
6.2	Wijkteams		X	
6.3	Inkomensregelingen		X	
6.4	Begeleide participatie		X	
6.5	Arbeidsparticipatie		X	
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)		X	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		X	
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		X	
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		X	
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		X	
	7. Volksgezondheid en milieu			
7.1	Volksgezondheid		X	
7.2	Riolering	X		
7.3	Afval	X		
7.4	Milieubeheer	X		
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	X		
	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
8.1	Ruimtelijke Ordening	X		
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	X		
8.3	Wonen en bouwen	X		

Controleverklaring

Accountants

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle

T: +31 (0)38 425 86 00

zwolle@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Aalten

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Aalten te Aalten gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Aalten op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 26 oktober 2021 is vastgesteld door de raad.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2021;
2. De balans per 31 december 2021;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 26 oktober 2021 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Aalten zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 719.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 26 oktober 2021 is vastgesteld door de raad.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 26 oktober 2021, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's:
  - Dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - Dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 16 mei 2022

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend
drs. E.H.J.D. Damman RA

Vaststellen en bestemming rekeningsaldo

De raad van de gemeente Aalten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders gedateerd 12 mei 2022;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet en het BBV;

Besluit:

1. De jaarstukken Gemeente Aalten voor het jaar 2021 vast te stellen;
2. Van het positieve saldo € 1.000.000 te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Inkoop zorg;
3. Het restant groot € 1.753.000 toe te voegen aan de algemene reserve;
4. Hiervan € 498.000 te bestemmen voor corona gerelateerde lasten.

Aalten, 5 juli 2022

De raad voornoemd,

mr. A.B. Stapelkamp, voorzitter.

M.A.J.B. Fiering, raadsgriffier.

Lijst met gebruikte afkortingen

Agem	Achterhoekse Groene Energie Maatschappij	KCC	Klant contact centrum
AOW	Algemene Ouderdomswet	MOP	Meerjaren onderhoudsplan
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambts-dragers	MT	Managementteam
APV	Algemene Plaatselijke Verordening	Nabo	Niet actief beveiligde overweg
AVG	Algemene verordening gegevens-bescherming	NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
AWLO	Achterhoekse Woonwensen en Leefbaar-heidsonderzoek	NHG	Nationale Hypotheek Garantie
B&W	Burgemeester en Wethouders	NS	Netto schuldquote
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	NV	Naamloze Vennootschap
BBV	Besluit begroting en verantwoording provin-cies en gemeenten	OAB	Onderwijs Achterstanden Beleid
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen	ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
BCF	BTW-compensatiefonds	OZB	Onroerendezaakbelasting
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie	P&C	Planning & Control
BIE	Bouwgrond in Exploitatie `	P&O	Personeel & Organisatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid	POC	Percentage of completion
BNG	Bank Nederlandse gemeenten	POH	Praktijk ondersteuner huisartsen
BOR	Bestuur en openbare ruimte	PPJ	Preventie Platform Jeugd
BRP	Basisregistratie Personen	RAL	Recreatieschap Achterhoek Liemers
BTW	Belasting toegevoegde waarde	RBS	Raadsbesluit
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomens-voorzieningen Gemeenten	RES	Regionale Energiestrategie
BV	Besloten Vennootschap	RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
CAK	Centraal Administratie Kantoor	ROVA	Regionaal Orgaan Voor Afvalverwerking
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst	SAP	Stichting Aalten Promotie
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	SIM	Segment Interactieve Media
CFV	Centraal Fonds Volkshuisvesting	SiSa	Single information, Single audit
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	SMWD	Stichting voor Maatschappelijk Welzijn te Dinxperlo
CPB	Centraal Plan Bureau	SON	Stadsbank Oost Nederland
DPIA	Data Protection Impact Assessment	SPUK	Regeling specifieke uitkering sport
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs	SPUK IJZ	Specifieke uitkering IJsbanen en Zwembaden
DVO	Dienstverleningsovereenkomst	SROI	Social return on investment
ECAL	Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers	SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
ECB	Europese Centrale Bank	SW	Sociale Werkvoorziening
EMU	Economische en Monetaire Unie	Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Fido	Financiering decentrale overheden	TVW	Transitievisie Warmte
Fte	Fulltime-equivalent	VNG	Vereniging van Nederlands Gemeenten
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam	VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur	VOG	Verklaring omtrent gedrag
GF	Gemeentefonds	VOS	Voormalige stortplaats
GGD NOG	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland	Vpb	Vennootschapsbelasting
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	vve	Voor- en vroegschoolse educatie
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen	VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
GR	Gemeenschappelijke Regeling	Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
GRP	Gemeentelijke Rioleringsplan	WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
HRM	Human Resource Management	Wlz	Wet langdurige zorg
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie	WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
ID	Identiteitsbewijs	WOZ	Wet waardering Onroerende Zaken
IHP	Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs	WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
IKAD	Industrie kring Aalten Dinxperlo	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
ISWI	Intergemeentelijk Samenwerkingsverband	WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
IT	Informatietechnologie	ZZP	Zelfstandige zonder personeel